

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ (Κ.Ο.Α.Π.)
CYPRUS AGRICULTURAL PAYMENTS ORGANISATION (C.A.P.O.)

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΑΙΤΗΤΩΝ

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Α.Α 4.2

«Επενδύσεις στη μεταποίηση ή/και εμπορία
γεωργικών προϊόντων»

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ
ΚΟΙΝΗΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
2023 - 2027

ΤΜΗΜΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ & ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΠΛΗΡΩΜΩΝ
ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΚΟΑΠ – ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

ΕΚΔΟΣΗ 2
10/2025

Στρατηγικό Σχέδιο ΚΑΠ 2023-2027, Παρέμβαση ΑΑ4.2

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
2.	ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	1
3.	ΣΚΟΠΟΣ	2
4.	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	3
5.	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	3
6.	ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΚΛΑΔΟΙ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	4
7.	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ	4
8.	ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	5
9.	ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	5
10.	ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	7
11.	ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	9
12.	ΑΛΛΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ - ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ	10
13.	Ύψος Χορηγίας	10
14.	ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	12
15.	ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	24
16.	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	25
17.	ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	27
18.	ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	27
19.	ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΧΟΡΗΓΙΑΣ	28
20.	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΩΜΗΣ	32
21.	ΕΠΙΤΟΠΙΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ	33
22.	ΑΠΟΦΑΣΗ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ	33
23.	ΕΛΕΓΧΟΙ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ	34
24.	ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ	34
25.	ΑΛΛΑΓΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ / ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ (ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ)	36
26.	ΑΛΛΑΓΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ	37
27.	ΡΗΤΡΑ ΚΑΤΑΣΤΡΑΤΗΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΔΙΠΛΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	38
28.	ΕΠΙΒΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΚΥΡΩΣΕΩΝ	39
29.	ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΜΗ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΚΥΡΩΣΕΩΝ / ΠΟΙΝΩΝ / ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΩΝ	42
30.	ΠΑΡΑΤΥΠΙΕΣ ΚΑΙ ΑΠΑΤΗ	44
31.	ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ	46
32.	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	47
33.	ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ	47
34.	ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΤΟΥ ΚΟΑΠ	48
35.	ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ	49

36. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ.....	50
37. ΕΡΜΗΝΕΙΕΣ – ΘΕΣΜΟΙ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.....	50
Κατάλογος Παραρτημάτων	51
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι	52
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	55
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ	56
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV	64
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V	68
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI.....	80
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII.....	83
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII.....	86

Παρέμβαση Α.Α 4.2 – Επενδύσεις στη Μεταποίηση ή/και Εμπορία Γεωργικών Προϊόντων

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η έκδοση του εγχειριδίου αυτού γίνεται με βάση τον Περί Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών Νόμο του 2020 (Ν.214(I)/2020).

Η παρέμβαση προβλέπει την παροχή χρηματοδοτικών ενισχύσεων για επενδύσεις σε υλικά και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε επιχειρήσεις που ασχολούνται ή θα ασχοληθούν με τη μεταποίηση ή/και εμπορία γεωργικών προϊόντων.

Το παρόν Εγχειρίδιο Εφαρμογής - Ενημέρωση Αιτητών και οι πρόνοιές του, ισχύουν όπως αυτό/αυτές εκάστοτε τροποποιούνται ή/και αναθεωρούνται. Τυχόν τροποποιημένη / αναθεωρημένη έκδοση του Εγχειριδίου Εφαρμογής θα αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ (www.capo.gov.cy) και της Υπηρεσίας Βιομηχανίας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου & Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ) (<https://www.industry.gov.cy/gr/>).

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

- Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ης Δεκεμβρίου 2021 «σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013».
- Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ης Δεκεμβρίου 2021 «σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013».
- Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2022/1475 της Επιτροπής της 6ης Σεπτεμβρίου 2022 «για τον καθορισμό λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά την αξιολόγηση των στρατηγικών σχεδίων για την ΚΓΠ και την παροχή πληροφοριών για σκοπούς παρακολούθησης και αξιολόγησης».

- Στρατηγικό Σχέδιο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027 της Κυπριακής Δημοκρατίας
- Ο Περί Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών Νόμος του 2020 (Ν. 214(I)/2020)

Σημειώνεται ότι όλες οι νομοθεσίες, κανονισμοί και αποφάσεις ισχύουν και εφαρμόζονται με τις εκάστοτε τροποποιήσεις τους και τυχόν κανονισμούς που εκδίδονται για την κατ' εξουσιοδότηση ή για την συμπλήρωση ή και την εφαρμογή τους.

3. ΣΚΟΠΟΣ

Η στήριξη των υφιστάμενων και νέων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση ή / και εμπορία γεωργικών προϊόντων που περιλαμβάνονται στο επισυναπτόμενο **Παράρτημα Ι** της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), **εξαιρουμένων** των προϊόντων που φαίνονται στο επισυναπτόμενο **Παράρτημα ΙΙ**.

Οι ειδικότεροι στόχοι της Παρέμβασης είναι:

- Η αναβάθμιση ή/και δημιουργία σύγχρονων μονάδων μεταποίησης ή/και εμπορίας γεωργικών προϊόντων.
- Η ανάπτυξη νέων προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας και πιστοποίηση της ποιότητας και της ασφάλειας της παραγωγής.
- Η ενίσχυση του προσανατολισμού της παραγωγής προς την αγορά και αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων με τη χρήση νέων τεχνολογιών, τη ψηφιοποίηση και την προώθηση καινοτόμων επενδύσεων και διαδικασιών.
- Η αξιοποίηση πρώτων υλών γεωργικής προέλευσης, αξιοποιώντας πρωτίστως την ντόπια παραγωγή.
- Η διατήρηση και προώθηση παραδοσιακών και βιολογικών προϊόντων.
- Η αποδοτικότερη χρήση της ενέργειας καθώς και η χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ).
- Η εφαρμογή δράσεων για προστασία του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης της κατανάλωσης ενέργειας καθώς και την παραγωγή ενέργειας μέσω ΑΠΕ και τη μείωσης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.
- Η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας ειδικότερα στις αγροτικές περιοχές.

4. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Η Παρέμβαση περιλαμβάνεται στο Στρατηγικό Σχέδιο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) 2023 – 2027 και θα συγχρηματοδοτηθεί από την Κυπριακή Δημοκρατία και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ).

Το συνολικό ποσό που θα διατεθεί για τις ανάγκες της Παρέμβασης κατά τη διάρκεια της περιόδου εφαρμογής της ανέρχεται στα **€10,3εκ.** Η Διαχειριστική Αρχή, σε συνεννόηση με τον ΚΟΑΠ και το ΥΕΕΒ, δύναται να τροποποιεί και να προσαρμόζει αναλόγως τη διαθέσιμη Ενωσιακή ενίσχυση.

5. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι των χρηματοδοτικών ενισχύσεων που θα παραχωρούνται μέσω της Παρέμβασης είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα (**νέες ή υφιστάμενες** επιχειρήσεις) που περιλαμβάνονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

Κατηγορία Δικαιούχων «Α»: Μικρές, Μεσαίες (όπως αυτές ορίζονται στη Σύσταση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με ημερομηνία 06.05.2003 και αρ.2003/361/ΕΚ - **Παράρτημα ΙΙΙ**) και **Μεγάλες Επιχειρήσεις**, που αναλαμβάνουν την υλοποίηση επενδύσεων στους επιλέξιμους κλάδους και δραστηριότητες που καλύπτει η Παρέμβαση και ευρίσκονται εγκατεστημένες ή θα εγκατασταθούν στην Κύπρο, εξαιρουμένων των περιοχών στις οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο λόγω της τουρκικής εισβολής.

Κατηγορία Δικαιούχων «Β»: Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις της κατηγορίας των ΜμΕ (όπως αυτές ορίζονται στη Σύσταση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με ημερομηνία 06.05.2003 και αρ.2003/361/ΕΚ - **Παράρτημα ΙΙΙ**), που αναλαμβάνουν την υλοποίηση επενδύσεων στους επιλέξιμους κλάδους και δραστηριότητες που καλύπτει η Παρέμβαση και ευρίσκονται εγκατεστημένες ή θα εγκατασταθούν στην Κύπρο, εξαιρουμένων των περιοχών στις οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο λόγω της τουρκικής εισβολής.

Στους Δικαιούχους περιλαμβάνονται και οι Αναγνωρισμένες από την Αρμόδια Αρχή Ομάδες και Οργανώσεις Παραγωγών. Στις περιπτώσεις των Οργανώσεων Παραγωγών του τομέα των οπωροκηπευτικών που εφαρμόζουν Επιχειρησιακό

Πρόγραμμα, η επιλεξιμότητα των δράσεων τους περιορίζεται μόνο σε δράσεις που δεν περιλαμβάνονται στο Επιχειρησιακό τους Πρόγραμμα.

6. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΚΛΑΔΟΙ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Το Σχέδιο καλύπτει υφιστάμενες ή/και νέες μονάδες που δραστηριοποιούνται ή θα δραστηριοποιηθούν με την μεταποίηση των γεωργικών προϊόντων που υπάγονται στο **Παράρτημα Ι της ΣΛΕΕ** (επισυνάπτεται), εκτός των προϊόντων που φαίνονται στο επισυναπτόμενο **Παράρτημα ΙΙ**.

Το αποτέλεσμα της διαδικασίας παραγωγής (τελικό προϊόν) θα πρέπει απαραίτητα να είναι προϊόν που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Ι της ΣΛΕΕ.

Σημειώνεται ότι και οι πιο κάτω δραστηριότητες είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση:

- i. Η εμπορία οπωροκηπευτικών, δηλαδή η συσκευασία, τυποποίηση, διαλογή, συντήρηση, ψύξη, αποθήκευση οπωροκηπευτικών, περιλαμβανομένης της πατάτας (συσκευαστήρια φρέσκων φρούτων και λαχανικών).
- ii. Η τυποποίηση/ συσκευασία ελαιολάδου, αυγών και η επεξεργασία, τυποποίηση/ συσκευασία κρέατος και γαλακτοκομικών προϊόντων. Η επανασυσκευασία κρέατος **δεν** περιλαμβάνεται στις επιλέξιμες δραστηριότητες.
- iii. Η συγκέντρωση / πρόψυξη γάλακτος και η παστερίωση γάλακτος.
- iv. Τα σφαγεία πουλερικών, κουνελιών και άλλων ζώων.
- v. Ανθαγορές και κέντρα συσκευασίας και διανομής ανθέων (επενδύσεις σε επίπεδο λιανικού εμπορίου δεν είναι επιλέξιμες).

7. ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

Προτεραιότητα θα δίδεται σε επενδύσεις που θα πραγματοποιούνται από Αναγνωρισμένες Οργανώσεις και Ομάδες Παραγωγών, παραγωγούς γεωργικών προϊόντων ή/και επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες ή θα εγκατασταθούν σε απομακρυσμένες ή/και ορεινές περιοχές. Ιδιαίτερη έμφαση θα δίδεται σε μονάδες που ασχολούνται με Προϊόντα Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (Π.Γ.Ε), Προϊόντα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π), παραδοσιακά και βιολογικά προϊόντα, προϊόντα με εξαγωγικό προσανατολισμό, νέα/καινοτόμα/ποιοτικά αναβαθμισμένα προϊόντα και προϊόντα με υψηλή προστιθέμενη αξία και σε βιομηχανίες

τροφίμων που είναι πιστοποιημένες με συστήματα διασφάλισης της ποιότητας π.χ. ISO, HACCP, OHSAS (υγεία και ασφάλεια στην εργασία), BRC, IFS κλπ.

8. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Η παρούσα προκήρυξη εφαρμόζεται στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2023-2027. Οι αιτήσεις / προτάσεις από τους δικαιούχους θα υποβάλλονται σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο που θα ορίζεται στη σχετική Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων που θα ανακοινωθεί και θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Βιομηχανίας και Τεχνολογίας (<https://www.industry.gov.cy/gr/>) του ΥΕΕΒ και του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών (www.capo.gov.cy).

9. ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

9.1 Διαχειριστική Αρχή του Στρατηγικού Σχεδίου

Η Διαχειριστική Αρχή του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ 2023-2027 είναι το Τμήμα Γεωργίας του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος. Τηρουμένων των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2021/2115, η Διαχειριστική Αρχή διασφαλίζει ότι:

(α) οι Παρεμβάσεις είναι καθολικά εναρμονισμένες και συμβατές με το ισχύον Ενωσιακό νομικό πλαίσιο και χαρακτηρίζονται από συνοχή με τις δραστηριότητες, την πολιτική και τις προτεραιότητες της Ένωσης και της Κυπριακής Δημοκρατίας, συνεισφέροντας στην επίτευξη των στόχων, δεικτών αποτελεσμάτων και εκροών.

(β) οι Παρεμβάσεις διαθέτουν εσωτερική συνοχή, καταρτίζονται και εφαρμόζονται κατά αντικειμενικό τρόπο, λαμβανομένης υπόψη της οικονομικής κατάστασης των παραγωγών και της ανάγκης να αποφεύγεται η αδικαιολόγητα άνιση μεταχείριση τους.

(γ) η ετήσια οικονομική διαχείριση των Ενωσιακών κονδυλίων για τις Παρεμβάσεις στα πλαίσια του Κυπριακού Στρατηγικού Σχεδίου για την εφαρμογή της ΚΓΠ, γίνεται στα πλαίσια του ισχύοντος νομικού πλαισίου της Ένωσης και του διαθέσιμου οικονομικού ορίου της Κύπρου σύμφωνα με το παράρτημα VII του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2021/2115.

(δ) οι τροποποιήσεις και οι αξιολογήσεις προόδου των Παρεμβάσεων στα πλαίσια του Κυπριακού Στρατηγικού Σχεδίου για την εφαρμογή της ΚΓΠ, υποβάλλονται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε καθορισμένες καταληκτικές ημερομηνίες.

9.2 Φορέας Υλοποίησης

Ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ) δυνάμει της εξουσίας που του παρέχει ο Ν.214(Ι)/2020 έχει αναθέσει με σχετική Συμφωνία Αναδοχής την εφαρμογή της Παρέμβασης στο Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ). Αρμόδια Υπηρεσία για την υλοποίηση της Παρέμβασης έχει οριστεί η Υπηρεσία Βιομηχανίας & Τεχνολογίας (ΥΒΤ) του ΥΕΕΒ.

Συγκεκριμένα, η αρμόδια Υπηρεσία αναλαμβάνει:

- Την ενημέρωση και πληροφόρηση των ενδιαφερομένων αναφορικά με όλα τα θέματα που σχετίζονται με την Παρέμβαση.
- Την οργάνωση της απαραίτητης υποδομής, την ηλεκτρονική παραλαβή, ταξινόμηση και καταχώρηση των αιτήσεων/προτάσεων, τον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής και των απαιτούμενων δικαιολογητικών και την παροχή κάθε μέσου που απαιτείται για την πλήρη διοικητική υποστήριξη της Παρέμβασης.
- Την υποστήριξη της διαδικασίας αξιολόγησης και ένταξης των αιτήσεων/προτάσεων στην Παρέμβαση.
- Την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης και ολοκλήρωσης των επενδυτικών δράσεων και την προώθηση των αιτημάτων πληρωμής προς τον ΚΟΑΠ.
- Τον έλεγχο και επαλήθευση / βεβαίωση των δαπανών και την ευθύνη της πιστοποίησης ολοκλήρωσης των έργων.
- Την παρακολούθηση των επιχορηγηθέντων επιχειρήσεων για μια πενταετία από την ημερομηνία καταβολής του τελευταίου μέρους της χορηγίας.
- Την τήρηση όλων των διαδικασιών που προβλέπονται στην Παρέμβαση.

9.3 Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης

Η αξιολόγηση και βαθμολόγηση των υποβαλλομένων αιτήσεων/προτάσεων, διενεργείται από τριμελή Επιτροπή Λειτουργών του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας που θα ορίζεται για το σκοπό αυτό από το Γενικό Διευθυντή (ΓΔ) του Υπουργείου. Εκπρόσωπος της Υπηρεσίας Βιομηχανίας & Τεχνολογίας θα προεδρεύει της Επιτροπής. Στην Επιτροπή θα μπορούν να παρευρίσκονται ως παρατηρητές και εκπρόσωποι του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών.

Η Επιτροπή κατά τις συνεδρίες της έχει απαρτία όταν παρευρίσκονται και τα τρία μέλη της και στο έργο της θα υποστηρίζεται από Λειτουργούς της Υπηρεσίας. Οι Λειτουργοί που απαρτίζουν την Επιτροπή και εγκρίνουν επενδύσεις στο πλαίσιο των αιτήσεων, είναι διαφορετικά άτομα από αυτά που διενεργούν τους διοικητικούς και επιτόπιους ελέγχους των αιτήσεων.

Η Επιτροπή θα αξιολογεί και βαθμολογεί τις αιτήσεις/προτάσεις με βάση καθορισμένα κριτήρια επιλογής (**Παράρτημα IV**) και θα υποβάλλει τα αποτελέσματα για επικύρωση στο Γενικό Διευθυντή του ΥΕΕΒ (ανά δέσμες).

9.4 Αρμόδια Αρχή Πληρωμών

Ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ) έχει οριστεί ως Αρχή Πληρωμών για το Στρατηγικό Σχέδιο ΚΑΠ 2023-2027. Ο Οργανισμός Πληρωμών, είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση και τον έλεγχο των δαπανών του Σχεδίου. Επιπρόσθετα εφαρμόζει και καταβάλλει τις πληρωμές στους δικαιούχους για το σύνολο των Παρεμβάσεων της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, είτε απευθείας είτε μέσω ανάθεσης αρμοδιοτήτων σε άλλους φορείς.

Ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών δύναται να διενεργεί έλεγχο για την πιστή εφαρμογή της Παρέμβασης καθώς και συνεχή επίβλεψη του Αναδόχου για την ορθή εφαρμογή των εσωτερικών διαδικασιών που αναφέρονται στο Εγχειρίδιο Εφαρμογής Διαδικασιών. Η τελική έγκριση, η καταβολή και η λογιστική καταχώρηση της πληρωμής γίνεται από τον ΚΟΑΠ.

10. ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

10.1 Τα στάδια υλοποίησης της Παρέμβασης είναι:

- Η δημόσια πρόσκληση για ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων/ προτάσεων από τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις. Η πρόσκληση γίνεται σε συνεργασία μεταξύ του ΚΟΑΠ, του ΥΕΕΒ και της Διαχειριστικής Αρχής του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ 2023-2027, η οποία ανακοινώνεται δια των μέσων μαζικής ενημέρωσης. **Σημειώνεται ότι η πρόσκληση θα παραμείνει ανοικτή για χρονική περίοδο που θα ανακοινωθεί ή μέχρι εξαντλήσεως του διαθέσιμου προϋπολογισμού.**
- Η δημόσια πρόσκληση για υποβολή αιτήσεων/προτάσεων, πέραν της ανακοίνωσης δια των μέσων μαζικής ενημέρωσης, θα αναρτηθεί στην

ιστοσελίδα του ΥΕΕΒ (<https://www.gov.cy/meci>), της Υπηρεσίας Βιομηχανίας και Τεχνολογίας του ΥΕΕΒ (<https://www.industry.gov.cy/gr/>) καθώς και στην ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ (www.capo.gov.cy) και της Διαχειριστικής Αρχής (www.cap.gov.cy).

- Η υποβολή ηλεκτρονικής αίτησης από τους δυνητικούς Δικαιούχους στο σύστημα κατά την περίοδο υποβολής των αιτήσεων.
- Η αρχική εξέταση των αιτήσεων/προτάσεων από την Υπηρεσία Βιομηχανίας και Τεχνολογίας του ΥΕΕΒ. Θα ελέγχεται κατά πόσο οι αιτήσεις που θα υποβληθούν πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις συμμετοχής και πρόνοιες για ένταξη τους στην Παρέμβαση.
- Η αξιολόγηση και βαθμολόγηση των υποβαλλομένων αιτήσεων/ προτάσεων που πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις από την Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης της Παρέμβασης (Παράρτημα IV).
- Το ΥΕΕΒ δύναται να πραγματοποιεί επιτόπιους ελέγχους στα πλαίσια των διοικητικών ελέγχων για επαλήθευση στοιχείων / πληροφοριών που αναφέρονται στην αίτηση.
- Η ένταξη στην Παρέμβαση των αιτήσεων / προτάσεων που θα επιλεγούν, με επικύρωση του Γενικού Διευθυντή του ΥΕΕΒ (ανά δέσμες). Ο συνολικός αριθμός των αιτήσεων / προτάσεων που θα ενταχθούν στην Παρέμβαση θα εξαρτηθεί από το διαθέσιμο κονδύλι.
- Η ενημέρωση των αιτητών για έγκριση ή απόρριψη της αίτησης/ πρότασης τους και η υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης μεταξύ του ΥΕΕΒ και των Δικαιούχων που τελικά θα ενταχθούν στην Παρέμβαση.
- Η υλοποίηση του έργου από τον Δικαιούχο, η διοικητική επαλήθευση των αιτημάτων καταβολής χορηγίας και η επιτόπια επαλήθευση του έργου από το ΥΕΕΒ.
- Η αποστολή των εγκριμένων αιτημάτων πληρωμής στον ΚΟΑΠ για τον τελικό έλεγχο και έγκρισή τους, την καταβολή της ενίσχυσης και τη λογιστική καταχώρηση των χρηματοδοτικών πράξεων.

10.2 Στην κατανομή του διαθέσιμου κονδυλίου συμμετέχουν αιτήσεις που βαθμολογήθηκαν από την Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης και εξασφάλισαν την ψηλότερη βαθμολογία (100 βαθμοί με ελάχιστο το 55). **Αιτήσεις με βαθμολογία χαμηλότερη των 55 βαθμών δεν μπορούν να τύχουν επιχορήγησης.**

10.3 Τα παρεχόμενα με την Παρέμβαση αυτή κίνητρα έχουν τη μορφή χρηματοδοτικών ενισχύσεων για την υλοποίηση συγκεκριμένων επιχειρηματικών σχεδίων. Η χρηματοδότηση, εφόσον ολοκληρωθεί επιτυχώς το έργο, αφορά μη επιστρεπτές επιχορηγήσεις επιλέξιμων δαπανών.

11. ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

11.1 Δικαίωμα συμμετοχής στην Παρέμβαση έχουν αυτοί που ορίζονται στην Παράγραφο 5 (Δικαιούχοι) του παρόντος Εγχειριδίου και προτίθενται να πραγματοποιήσουν επενδύσεις σε επιλέξιμες δαπάνες όπως αυτές αναλύονται στην Παράγραφο 14 του παρόντος Εγχειριδίου.

11.2 Το ελάχιστο ύψος της προτεινόμενης επένδυσης (επιλέξιμες δαπάνες) ορίζεται στις **€20.000** για τους **Δικαιούχους Α** και στις **€10.000** για τους **Δικαιούχους Β**.

11.3 Η αίτηση/ πρόταση θα πρέπει να υποβληθεί εντός της τεθείσας από την πρόσκληση προθεσμίας και στα τυποποιημένα έντυπα του ηλεκτρονικού συστήματος, όπως προβλέπεται στην πρόσκληση. Μαζί με την αίτηση θα πρέπει να υποβάλλονται όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά / πιστοποιητικά / έγγραφα κ.λ.π. και όπου απαιτείται, τεchnοοικονομική μελέτη. **Η τεχνοοικονομική μελέτη είναι απαραίτητη για όλες τις νέες επιχειρήσεις και για υφιστάμενες όταν το επενδυτικό πρόγραμμα είναι πέραν των €150.000 ή πρόκειται να δραστηριοποιηθούν σε νέους επιλέξιμους τομείς δραστηριοτήτων που καλύπτει η Παρέμβαση.**

11.4 Η αιτούμενη για ενίσχυση επένδυση είναι σύμφωνη με την ενωσιακή και με την εθνική νομοθεσία για την περιβαλλοντική προστασία και όπου απαιτείται να γίνεται εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με την Οδηγία 2014/52/ΕΕ και την εθνική νομοθεσία (Ο Περί Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμος του 2018 (127(I)/2018), ως αυτός τυχόν έχει τροποποιηθεί ή/και αντικατασταθεί (**Παράρτημα V**).

11.5 Επιχείρηση που εγκρίθηκε για οποιαδήποτε επιχορήγηση από άλλο Σχέδιο Ενισχύσεων για τις ίδιες επενδύσεις **δεν** δικαιούται χορηγία από το παρόν Σχέδιο.

12. ΑΛΛΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ - ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

12.1 Σε περίπτωση που η **συνολική δημόσια στήριξη υπερβαίνει τις €50.000**, ο δικαιούχος υποχρεούται όπως τοποθετήσει σε εμφανές σημείο των εγκαταστάσεων του ανθεκτική πινακίδα διαστάσεων τουλάχιστον 150 εκ X 100 εκ. Η πινακίδα θα περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με το έργο, όπου θα επισημαίνεται η χρηματοδοτική στήριξη από την Ένωση και παρουσιάζεται το έμβλημα της Ένωσης και θα πρέπει να τοποθετείται σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό (όπως είσοδος σε κτίριο).

12.2 Σε περίπτωση που ο δικαιούχος διαθέτει επίσημο διαδικτυακό τόπο που διατηρεί για επαγγελματική χρήση ή επίσημο ιστότοπο κοινωνικής δικτύωσης, θα πρέπει να παρέχει σύντομη περιγραφή με πληροφορίες σχετικά με την χρηματοδοτούμενη πράξη, όπου θα περιλαμβάνει τους στόχους και τα αποτελέσματα της και θα επισημαίνεται η χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση.

13. ΎΨΟΣ ΧΟΡΗΓΙΑΣ

13.1 Το συνολικό ποσό που θα διατεθεί για τις ανάγκες της Προκήρυξης (**€10,3εκ**) θα κατανεμηθεί για την ικανοποίηση δύο κατηγοριών αιτήσεων ως ακολούθως:

Αιτήσεις «πολύ μικρών» επιχειρήσεων	τουλάχιστον €2,3εκ.
Αιτήσεις «μικρών/μεσαίων/μεγάλων» επιχειρήσεων	<u>€8,0εκ.</u>
ΣΥΝΟΛΟ	€10,3εκ.

Σε περίπτωση μη επαρκούς ενδιαφέροντος ή μετά την αξιολόγηση των αιτήσεων και την κατανομή των πιο πάνω ποσών στις δικαιούχες επιχειρήσεις εξοικονομηθεί οποιοδήποτε ποσό από μία εκ των δύο κατηγοριών, το Υπουργείο σε συνεννόηση με τη Διαχειριστική Αρχή και το ΚΟΑΠ διατηρεί το δικαίωμα να μεταφέρει το ποσό αυτό στην άλλη κατηγορία στην οποία θα υπάρχουν Δικαιούχοι που δεν ικανοποιήθηκαν στα πλαίσια του εγκεκριμένου προϋπολογισμού.

13.2 Το ύψος της χορηγίας ανέρχεται στο **50%** των επιλέξιμων δαπανών για όλες τις κατηγορίες Δικαιούχων, με ανώτατο ποσό χορηγίας τις **€400.000** για την

κατηγορία Δικαιούχων Α και τις €200.000 για την κατηγορία Δικαιούχων Β (η παράγραφος 5 είναι σχετική).

Στις περιπτώσεις πολύ μικρών επιχειρήσεων (Δικαιούχοι Β) που είναι εγκατεστημένες ή θα εγκατασταθούν σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές, οι οποίες καθορίζονται στο Παράρτημα VI, το ύψος της χορηγίας θα ανέρχεται στο 60% των επιλέξιμων δαπανών και το ανώτατο ποσό χορηγίας θα φθάνει τις €300.000.

13.3 Το υπόλοιπο ποσό πέραν της Δημόσιας Χρηματοδότησης (χορηγίας) για την κάλυψη του συνολικού προϋπολογισμού θεωρείται **ίδια συμμετοχή** για την υλοποίηση του έργου. Η ίδια συμμετοχή δύναται να καλυφθεί είτε με δανεισμό από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα είτε με ίδιους πόρους.

13.4 Η **ίδια συμμετοχή** θα αποδεικνύεται από **επίσημα στοιχεία που θα υποβάλλονται με την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης** πχ. λογαριασμοί καταθέσεων, επιστολή/ βεβαίωση τράπεζας που να τεκμηριώνει το διαθέσιμο υπόλοιπο κτλ. στο όνομα της επιχείρησης ή των μετόχων. Σε περίπτωση που τα ίδια κεφάλαια προέρχονται από μετόχους της επιχείρησης θα πρέπει να υποβάλλεται ξεχωριστή Υπεύθυνη Δήλωση/ Δέσμευση στην οποία να αναφέρεται η πρόθεση τους για παραχώρηση ιδίων κεφαλαίων στην επιχείρηση για χρηματοδότηση της επένδυσής της.

Στην περίπτωση **τραπεζικού δανεισμού** για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής ή μέρους της, είναι απαραίτητη η υποβολή επιστολής ή/και βεβαίωσης χρηματοπιστωτικού ιδρύματος για **έγκριση χρηματοδότησης** του επιχειρηματικού σχεδίου.

Νοείται ότι κατά το στάδιο της υλοποίησης του προτεινόμενου επενδυτικού προγράμματος **οι πληρωμές για επιλέξιμες δαπάνες θα πρέπει απαραίτητα να γίνονται μέσω τραπεζικού λογαριασμού στο όνομα του Δικαιούχου.**

13.5 Η Δημόσια Χρηματοδότηση θα καταβάλλεται απευθείας στο Δικαιούχο και δεν επιτρέπεται η εκχώρηση της σε τρίτους.

14. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Οι επιλέξιμες δαπάνες που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της χορηγίας αφορούν επενδύσεις σε ενσώματα ή/και άυλα στοιχεία ενεργητικού ή/και δαπάνες που συνδέονται άμεσα με αυτά και περιλαμβάνουν:

14.1 Κτίρια

14.1.1 Η κατηγορία δαπανών αφορά:

14.1.1.1 **Ανέγερση ή/και επέκταση ή/και διαμόρφωση/ διαρρύθμιση κτιρίων και υποστατικών, συμπεριλαμβανομένων των πιο κάτω:**

- Υποδομών για ηλεκτρομηχανολογικές και υδραυλικές εγκαταστάσεις, μέτρα ασφάλειας, πυρασφάλειας, κλιματισμού και εξαερισμού (**ο εξοπλισμός π.χ συσκευές κλιματισμού, ασφάλειας, πυρασφάλειας κλπ να περιλαμβάνονται στην κατηγορία 14.2 «Καινούρια μηχανήματα/ εξοπλισμός»**).
- Υποδομών για εγκατάσταση συστημάτων προστασίας του περιβάλλοντος, μείωσης της ρύπανσης και εξοικονόμησης ενέργειας και νερού καθώς και συστήματα ασφάλειας και υγιεινής.
- Εκθετηρίων/ εγκαταστάσεων λιανικού εμπορίου αποκλειστικά για Αναγνωρισμένες Ομάδες και Οργανώσεις Παραγωγών.

14.1.1.2 **Βελτιωτικές οικοδομικές εργασίες υφιστάμενων Αδειούχων κτιριακών εγκαταστάσεων που δεν τροποποιούν τα εγκεκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια.** Ως επιλέξιμες θεωρούνται **ΜΟΝΟ** οι παρακάτω υποκατηγορίες δαπανών:

1	Πατώματα – π.χ βιομηχανικό πάτωμα για χώρους παραγωγής, σύνθετος πάτωμα για χώρους γραφείων, διαδρόμους κτλ
2	Κουφώματα
3	Οροφές - αντικατάσταση/ επιδιόρθωση υφιστάμενης οροφής
4	Τοιχοποιία - βελτιώσεις/ επιδιορθώσεις υφιστάμενης τοιχοποιίας
5	Ηλεκτρολογικά - σωληνώσεις, καλωδιώσεις, σημεία φωτισμού, σημεία ρεύματος και δικτύου, πίνακες διανομής
6	Μηχανολογικά - πρόνοιες υδραυλικών / αποχετεύσεων / σωληνώσεις

7	Μπογιατίσματα
8	Πελεκανικά – κουζίνες, πόρτες, ερμάρια χώρων υγιεινής προσωπικού κτλ
Διευκρινίζεται ότι, οι υποκατηγορίες δαπανών Πατώματα/ Οροφές/ Τοιχοποιία, περιλαμβάνουν τυχόν δαπάνες κατεδάφισης/ αποξήλωσης.	

14.1.2 Επενδύσεις σε κτίρια θα γίνονται αποδεκτές για σκοπούς ενίσχυσης μόνο εφόσον έχει εξασφαλιστεί και παρουσιαστεί η απαραίτητη Άδεια Οικοδομής και τα εγκεκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια. Υπογραμμίζεται ότι, η χρήση του υποστατικού που θα αναγράφεται στην Άδεια Οικοδομής θα πρέπει **να συνάδει** με τη δραστηριότητα του επενδυτικού σχεδίου.

Σημειώνεται ότι, σε περίπτωση **που κατά το στάδιο υποβολής της αίτησης** δεν έχει ακόμα εξασφαλιστεί τουλάχιστον η Πολεοδομική Άδεια για τις αιτούμενες επενδύσεις (π.χ. νέο κτίριο, προσθήκες που αυξάνουν / τροποποιούν το εμβαδό του καλυμμένου χώρου ή εργασίες διαρρύθμισης/διαμόρφωσης υφιστάμενων κτιρίων), θα μπορεί να παρουσιάζεται αποδεικτικό από την Αρμόδια Αρχή ότι έχει κατατεθεί **αίτηση** για εξασφάλιση της Πολεοδομικής Άδειας. **Η Πολεοδομική Άδεια (με τη σωστή χρήση) μαζί με αποδεικτικό κατάθεσης αιτήματος για έκδοση της Άδειας Οικοδομής θα πρέπει απαραίτητα να προσκομίζονται το αργότερο μέχρι τις 31/07/2026.**

Τονίζεται ότι:

α) η αίτηση θα μπορεί να προχωρεί σε αξιολόγηση νοουμένου ότι, εντός της περιόδου που αναφέρεται πιο πάνω, προσκομιστεί τουλάχιστον η Πολεοδομική Άδεια μαζί με αποδεικτικό αιτήματος κατάθεσης για έκδοση της Άδειας Οικοδομής, **συνοδευόμενη από ΟΛΑ τα απαραίτητα παραστατικά που φαίνονται αναλυτικά στον Κατάλογο Απαιτούμενων Δικαιολογητικών στα Έγγραφα Σχεδίου (η παράγραφος 14.6.19 είναι σχετική).** Σε αντίθετη περίπτωση οι δαπάνες αυτές θα θεωρούνται **μη επιλέξιμες** για σκοπούς χορηγίας.

β) Η Άδεια Οικοδομής θα πρέπει **απαραίτητα** να προσκομίζεται πριν από την καταβολή της χορηγίας (πλην της προκαταβολής). Σε αντίθετη περίπτωση οι δαπάνες αυτές θα θεωρούνται **μη επιλέξιμες** για σκοπούς χορηγίας.

14.1.3 Στις περιπτώσεις ανέγερσης νέων υποστατικών θα λαμβάνεται υπόψη το πραγματικό κόστος των κτιρίων (εξαιρουμένης της αξίας της γης) βάσει τεκμηριωμένων παραστατικών όπως τιμολόγια, αποδείξεις, βεβαιώσεις κτλ. Στις περιπτώσεις ιδιοκατασκευών (δηλαδή περιπτώσεις έργων που κατασκευάζονται από τον ίδιο τον αιτητή), θα λαμβάνεται υπόψη μόνο το κόστος των υλικών κατασκευής.

14.1.4 Το επιλέξιμο κόστος για τις δαπάνες μελέτης και επίβλεψης Αρχιτεκτόνων, Πολιτικών Μηχανικών, Μηχανολόγων Μηχανικών και άλλων παρόμοιων δαπανών, **δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 6% του επιλέξιμου προϋπολογισμού για τις κτιριακές εγκαταστάσεις.**

Νοείται ότι οποιεσδήποτε οικοδομικές εργασίες, μετατροπές και επεκτάσεις θα γίνονται αποδεκτές για σκοπούς ενίσχυσης μόνο εφόσον εξασφαλίζονται όλες οι σχετικές άδειες και παρουσιάζονται τα απαιτούμενα από την Παρέμβαση παραστατικά.

Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι τα πιο κάτω **ΔΕΝ** αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες:

- ❖ η αγορά κτιρίου καθώς και το κόστος απόκτησης της γης
- ❖ συνήθεις εξωτερικές εργασίες όπως δρόμοι, πλακόστρωτα, περιφράξεις και άλλες σχετικές εργασίες, εκτός και αν κριθούν αναγκαίες λόγω της φύσης της προτεινόμενης δραστηριότητας

14.2 Καινούρια μηχανήματα/ εξοπλισμός

14.2.1 Η κατηγορία δαπανών αφορά:

14.2.1.1 Καινούρια μηχανήματα και λοιπός εξοπλισμός που εξυπηρετούν την παραγωγή, ποιοτικό έλεγχο/ δοκιμές, αποθήκευση, διάθεση των προϊόντων και την λειτουργία της επιχείρησης (συμπεριλαμβανομένων και των χώρων διοίκησης) νοουμένου ότι βρίσκονται εντός της παραγωγικής μονάδας.

Τονίζεται ότι, σε περίπτωση που το επενδυτικό πρόγραμμα περιλαμβάνει **ψυκτικούς θαλάμους** τότε θα πρέπει να προσκομίζεται εγκεκριμένη από την αρμόδια Αρχή κάτοψη του κτιρίου, στην οποία να υποδεικνύεται ο χώρος όπου θα τοποθετηθεί ο ψυκτικός θάλαμος.

Σε περίπτωση που ο θάλαμος θα χωροθετηθεί **εντός του εργοστασιακού κτιρίου** απαιτείται η υποβολή της υφιστάμενης Άδειας Οικοδομής και εγκεκριμένων αρχιτεκτονικών σχεδίων ενώ σε περίπτωση που θα τοποθετηθεί **εκτός του κτιρίου (επέκταση κτιρίου)** θα πρέπει να προσκομιστεί η σχετική καλυπτική Άδεια Οικοδομής και τα εγκεκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια. Σε περίπτωση που κατά την υποβολή της αίτησης δεν έχει ακόμα εκδοθεί **τουλάχιστον** η Πολεοδομική Άδεια, θα μπορεί να προσκομίζεται το αποδεικτικό κατάθεσης αίτησης στην αρμόδια Αρχή για έκδοση Πολεοδομικής Άδειας καθώς και τα σχετικά αρχιτεκτονικά σχέδια. **Η Πολεοδομική Άδεια μαζί με αποδεικτικό κατάθεσης αιτήματος για έκδοση της Άδειας Οικοδομής θα πρέπει απαραίτητα να προσκομίζονται το αργότερο μέχρι τις 31/07/2026**. Σε αντίθετη περίπτωση οι εν λόγω επενδύσεις **δεν** θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς χορηγίας.

Η Άδεια Οικοδομής και τα εγκεκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια θα πρέπει απαραίτητα να προσκομίζονται πριν από την καταβολή της χορηγίας (πλην της προκαταβολής).

14.2.1.2 Συστήματα κλιματισμού/ θέρμανσης, εξαερισμού και μέτρων ασφάλειας και πυρασφάλειας.

14.2.1.3 Μεταφορικά μέσα διακίνησης προϊόντων και πρώτων υλών **εντός του χώρου παραγωγής** (περονοφόρα – forklifts). **Μικρά** περονοφόρα που τοποθετούνται **σε οχήματα μεταφοράς** πρώτων υλών ή/ και τελικών προϊόντων αποτελούν επιλέξιμη δαπάνη.

14.2.1.4 Νέα συστήματα αυτοματοποίησης όπως μέσα αποθήκευσης πρώτων υλών και προϊόντων, εξοπλισμός αποθηκευτικών χώρων, εντός της μονάδας.

14.2.1.5 Δαπάνες σε επίπεδο λιανικού εμπορίου, **μόνο για Αναγνωρισμένες Ομάδες και Οργανώσεις Παραγωγών**.

14.2.1.6 Επενδύσεις σε φωτοβολταϊκά συστήματα για κάλυψη των ενεργειακών αναγκών της επιχείρησης. **Ο εν λόγω εξοπλισμός δεν ενισχύεται ως μεμονωμένη δράση**.

Στις περιπτώσεις ιδιοκατασκευών (δηλαδή περιπτώσεις εξοπλισμού που κατασκευάζεται από τον ίδιο τον αιτητή), λαμβάνεται υπόψη για σκοπούς χορηγίας

μόνο το πραγματικό κόστος των υλικών κατασκευής, το οποίο θα τεκμηριώνεται με τα τιμολόγια/ παραστατικά αγοράς τους.

Ο ορισμός «καινούρια μηχανήματα και εξοπλισμός» ΔΕΝ περιλαμβάνει:

- Μεταχειρισμένα ή επισκευασμένα μηχανήματα και εξοπλισμό ή/ και ανταλλακτικά για επιδιόρθωση υφιστάμενων μηχανημάτων.
- Έπιπλα και εξοπλισμό γραφείου, εξαιρουμένων Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Λογισμικού.
- Ψυγεία, βιτρίνες και άλλα που αφορούν τη λιανική πώληση.
- Αναλώσιμα εργαλεία και εξαρτήματα.
- Αυτοτελές μηχανήμα ή εργαλείο ή άλλο εξοπλισμό του οποίου η αξία είναι χαμηλότερη των **€100**.
- **Μεγάλα** περνοφόρα οχήματα (forklifts) και ανυψωτικά μηχανήματα που χρησιμοποιούνται εκτός της παραγωγικής μονάδας.

14.3 Δαπάνες ψηφιακής αναβάθμισης

14.3.1 Η κατηγορία δαπανών αφορά:

14.3.1.1 Ηλεκτρονικές υποδομές (ηλεκτρονικός εξοπλισμός, servers, ηλεκτρονικοί υπολογιστές μαζί με τα λειτουργικά τους προγράμματα όπως windows, office κλπ).

14.3.1.2 Λογισμικά συστήματα (π.χ ERP, CRM, HRMS κ.λ.π) και υπηρεσίες σε σχέση με τα συστήματα πληροφορικής (π.χ παραμετροποίηση λογισμικού) νοουμένου ότι συνδέονται άρρηκτα με την απόκτηση ή δημιουργία του λογισμικού που επιχορηγείται στο πλαίσιο της Παρέμβασης.

14.3.1.3 Δαπάνες δημιουργίας ιστοσελίδας ή/ και δημιουργίας ηλεκτρονικού καταστήματος (e-shop). Το **ανώτατο όριο** επιλέξιμης δαπάνης για τη δημιουργία ηλεκτρονικού καταστήματος (e-shop) είναι **€15.000**.

Στις πιο πάνω κατηγορίες επενδύσεων δυνατό να περιλαμβάνονται και άλλες δαπάνες που κατά την κρίση της Επιτροπής κρίνονται απαραίτητες για τις ανάγκες της επιχείρησης ανάλογα με τη δραστηριότητα.

14.4 Μεταφορικά Μέσα

Η κατηγορία δαπανών αφορά την αγορά **καινούργιων εμπορικών μεταφορικών μέσων** απαραίτητων για την διακίνηση πρώτων υλών και τελικών προϊόντων που θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τις ανάγκες της επιχείρησης. Η επιλεξιμότητα του μεταφορικού μέσου θα αποφασίζεται ανάλογα με τη δραστηριότητα της επιχείρησης και την αναγκαιότητα χρήσης ειδικού οχήματος. Διπλοκάμπινα οχήματα **δεν** αποτελούν επιλέξιμη δαπάνη για σκοπούς της παρούσας Προκήρυξης.

Διευκρινίζεται ότι **οχήματα – ψυγεία** που περιλαμβάνουν όχημα, ψυκτικό θάλαμο / κουβούκλιο και ψυκτικό μηχάνημα κτλ, αποτελούν **ενιαία δαπάνη** και εμπίπτουν εξ ολοκλήρου στην παρούσα κατηγορία επένδυσης.

Το επιλέξιμο κόστος για την αγορά των εμπορικών οχημάτων **περιορίζεται στις €300.000.**

Τονίζεται ότι, στο στάδιο του αιτήματος καταβολής χορηγίας θα πρέπει απαραίτητα να υποβάλλεται το **Πιστοποιητικό Εγγραφής Μηχανοκίνητου Οχήματος** στο όνομα της επιχείρησης.

14.5 Γενικά έξοδα

Γενικά έξοδα που συνδέονται με τις επιλέξιμες δαπάνες όπως αυτές αναλύονται στις παρ. 14.1-14.4.

14.5.1 Η κατηγορία δαπανών αφορά:

- **Αμοιβές συμβούλων για ετοιμασία τεχνοοικονομικής μελέτης για σκοπούς του Σχεδίου – ανώτατο ποσό μέχρι €4.000.** Σημειώνεται ότι, το κόστος α) ετοιμασίας του φακέλου της αίτησης **δεν** είναι επιλέξιμη δαπάνη και β) της τεχνοοικονομικής μελέτης είναι επιλέξιμο **νοουμένου ότι απαιτείται** με βάση τις πρόνοιες της Παρέμβασης.

Για την καταβολή της χορηγίας θα πρέπει να παρουσιαστεί αντίγραφο της σχετικής μελέτης. Σε περίπτωση που απαιτείται η υποβολή τεχνοοικονομικής μελέτης, αυτή θα πρέπει να προσκομίζεται με την αίτηση.

- **Δαπάνες αρχικής πιστοποίησης για συστήματα διαχείρισης ποιότητας και ασφάλειας των τροφίμων**, αν συνδέονται με υλικές επενδύσεις του έργου – **ανώτατο ποσό μέχρι €5.000.**

Για την καταβολή της χορηγίας θα πρέπει να παρουσιάζεται το Πιστοποιητικό Πιστοποίησης ή Διαπίστευσης (από Διαπιστευμένο Φορέα).

14.6 Διευκρινίσεις

14.6.1 Η έναρξη υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου μπορεί να γίνεται **μετά την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης/ πρότασης στο Υπουργείο. Στις περιπτώσεις δαπανών για σκοπούς ετοιμασίας τεχνοοικονομικής μελέτης (όπου απαιτείται η υποβολή της) και αρχιτεκτονικών ή και άλλων σχετικών με τα κτίρια σχεδίων, οι δαπάνες που τιμολογήθηκαν μετά την 01/01/2025 είναι επιλέξιμες.**

14.6.2 Για σκοπούς της Παρέμβασης, ως ημερομηνία υλοποίησης της επένδυσης θεωρείται:

α) Για τα μηχανήματα/ εξοπλισμό/δαπάνες ψηφιακής αναβάθμισης και μεταφορικά μέσα ή υλικά που αφορούν κτιριακές εγκαταστάσεις τα οποία **εισάγονται** από την αιτήτρια επιχείρηση από το εξωτερικό, η ημερομηνία του τιμολογίου καθώς **και** η ημερομηνία εισαγωγής τους/ παραλαβής τους.

β) Για τα μηχανήματα/ εξοπλισμό / δαπάνες ψηφιακής αναβάθμισης και μεταφορικά μέσα που η επιχείρηση αγοράζει από την **εγχώρια αγορά**, η ημερομηνία του τιμολογίου του προμηθευτή.

γ) Για δαπάνες κτιρίων (εκτός των περιπτώσεων που αναφέρονται στο (α) πιο πάνω) οι ημερομηνίες των τιμολογίων που θα παρουσιάζονται.

δ) Για δαπάνες γενικών εξόδων, οι ημερομηνίες των τιμολογίων που θα παρουσιάζονται.

Για σκοπούς πληρωμής των δαπανών που αφορούν κτιριακές εγκαταστάσεις, η ημερομηνία υλοποίησης επενδύσεων θα θεωρείται αυτή των τιμολογίων νοουμένου ότι τα σχετικά διατακτικά θα αναφέρουν πως οι εργασίες για τις οποίες εκδόθηκε το τιμολόγιο εκτελέσθηκαν μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

Νοείται ότι η πιστοποίηση υλοποίησης όλων των επενδύσεων θα γίνεται και με επιτόπιο φυσικό έλεγχο που θα διενεργείται στα υποστατικά των επιχειρήσεων.

14.6.3 Δαπάνες (προκαταβολές, πληρωμές έναντι παραγγελιών κλπ) που πραγματοποιήθηκαν **πριν** από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης είναι **μη επιλέξιμες** για χορηγία.

14.6.4 Η πραγματοποίηση δαπανών πριν την έκδοση της εγκριτικής απόφασης, γίνεται με **αποκλειστική ευθύνη της επιχείρησης και δε δεσμεύει την τελική απόφαση** της Αρμόδιας Αρχής σχετικά με την έγκριση ή μη της αίτησης.

14.6.5 Τα μηχανήματα και ο εξοπλισμός που προμηθεύεται η επιχείρηση στα πλαίσια της Παρέμβασης πρέπει **να είναι καινούρια**. Κατά το στάδιο επαλήθευσης της επένδυσης θα πρέπει να προσκομίζεται σχετική **βεβαίωση από τους προμηθευτές** ότι τα μηχανήματα/ εξοπλισμός **είναι καινούργια και να αναφέρει την χρονολογία κατασκευής τους**, σε περίπτωση που αυτή δεν αναγράφεται στο τιμολόγιο.

14.6.6 Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) **δεν** αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη.

14.6.7 Για όλες τις δαπάνες, απαραίτητα παραστατικά θεωρούνται τα **πρωτότυπα εξοφλημένα τιμολόγια πώλησης ή παροχής υπηρεσιών** ή πιστό αντίγραφο σφραγισμένο και υπογεγραμμένο από τον προμηθευτή και οι αποδείξεις εξόφλησής τους.

Σημειώνεται ότι, τα παραστατικά (τιμολόγια, αποδείξεις) που αποδεικνύουν την πραγματοποίηση μιας δαπάνης από τον Δικαιούχο θα πρέπει να φυλάσσονται σε περίπτωση ελέγχου από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα και για περίοδο που θα καθορίζεται στη Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης.

14.6.8 Τα τιμολόγια και οι σχετικές αποδείξεις πληρωμής πρέπει να είναι εκδομένα **στο όνομα του αιτητή**.

14.6.9 Τονίζεται ότι, **στα τιμολόγια πρέπει να αναγράφεται, όπου είναι εφικτό, ο αριθμός πλαισίου (serial number)** των μηχανημάτων / εξοπλισμού. Σε περίπτωση μη αναγραφής πρέπει να προσκομίζεται επεξήγηση από τον προμηθευτή, π.χ. περιπτώσεις εξατομικευμένων μηχανημάτων ή και άλλων

μηχανημάτων / εξοπλισμού που εκ' φύσεως τους δεν φέρουν αριθμό πλαισίου κ.λ.π. Σε αντίθετη περίπτωση, το μηχάνημα δεν θα θεωρείται επιλέξιμο.

14.6.10 Το κόστος των μηχανημάτων και του εξοπλισμού πάνω στο οποίο θα υπολογίζεται η χορηγία, σημαίνει την τιμή **CIF** (Cost, Insurance and Freight - Αξία, Ασφάλεια και Ναύλος) όταν αυτά εισάγονται από άλλη χώρα από την ίδια την επιχείρηση ή την τιμή αγοράς (τιμολογίου) όταν αυτά αγοράζονται από την εγχώρια αγορά.

14.6.11 Τιμολόγια που θα εκδίδονται από κυπριακές επιχειρήσεις – προμηθευτές μηχανημάτων / εξοπλισμού και προσφοράς υπηρεσιών που δεν είναι εγγεγραμμένες στο Φ.Π.Α. δεν θα γίνονται αποδεκτά.

14.6.12 Όλα τα τιμολόγια θα γίνονται αποδεκτά μόνο εάν εξοφλούνται με επιταγές της επιχείρησης στο όνομα του προμηθευτή ή με πιστωτική κάρτα της επιχείρησης ή μέσω τράπεζας (μεταφορά από το λογαριασμό της επιχείρησης στο λογαριασμό του προμηθευτή) νοουμένου ότι τεκμηριώνεται με σχετικά παραστατικά όπως:

- Κατάσταση λογαριασμού από την Τράπεζα (Bank Statement) του Δικαιούχου, στην οποία να αναγράφονται οι αριθμοί των επιταγών, οι μεταφορές μέσω τράπεζας (bank transfer) και οι πληρωμές με πιστωτική κάρτα, με τις οποίες έγινε η πληρωμή/ εξόφληση των τιμολογίων.

14.6.13 Σε περίπτωση που δεν αναγράφεται ο αριθμός της επιταγής στην απόδειξη πληρωμής με την οποία έγινε η πληρωμή/ εξόφληση του τιμολογίου, απαιτείται η υποβολή αντιγράφου της επιταγής κατάλληλα σφραγισμένης από την Τράπεζα.

Διευκρινίζεται ότι:

- Πληρωμές σε μετρητά δεν θα γίνονται αποδεκτές για σκοπούς χορηγίας.
- Σε περίπτωση αγοράς εξοπλισμού με συμβόλαιο Ενοικιαγοράς (Finance) όπου συμβαλλόμενο μέρος/ αγοραστής είναι η επιχείρηση η οποία αιτείται χορηγίας, η δαπάνη γίνεται αποδεκτή νοουμένου ότι παρουσιαστεί **εξόφληση** του Συμβολαίου Ενοικιαγοράς.

14.6.14 Τιμολόγια δαπανών **αξίας κάτω των €100**, μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ, **δεν** θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς χορηγίας.

14.6.15 Όλα τα στοιχεία ενεργητικού που θα επιχορηγηθούν θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο στη μονάδα που λαμβάνει την ενίσχυση, θα θεωρούνται αποσβεστέα στοιχεία ενεργητικού και θα πρέπει να αγοράζονται **από τρίτους**. Κατά συνέπεια, σε περιπτώσεις αγοράς προϊόντων ή πρώτων υλών από συγγενικά πρόσωπα μέχρι 4^{ου} βαθμού ή /και συνδεδεμένες επιχειρήσεις θα λαμβάνεται υπόψη μόνο το αρχικό κόστος αγοράς ή και κατασκευής τους. Σημειώνεται ότι η αγορά υπηρεσιών μεταξύ των οποίων και η αγορά / ανάπτυξη λογισμικού από συγγενικά πρόσωπα μέχρι 4^{ου} βαθμού ή /και συνδεδεμένες επιχειρήσεις **δεν** είναι επιλέξιμη δαπάνη.

14.6.16 Για επενδύσεις της παραγράφου **14.1.4** καθώς και **14.2 - 14.5** θα πρέπει να υποβάλλονται προσφορές (για τις δαπάνες που αφορούν την ετοιμασία αρχιτεκτονικών σχεδίων ή/και άλλων μελετών θα μπορεί να υποβάλλεται και τιμολόγιο). **Οι προσφορές θα πρέπει να αφορούν τις αιτούμενες ποσότητες οι οποίες δηλώνονται στον Πίνακα Δαπανών της αίτησης.**

Επενδύσεις για τις οποίες δεν θα υποβάλλονται προσφορές, **ΔΕΝ** θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς χορηγίας.

14.6.17 Σε περίπτωση που οι προσφορές για μηχανήματα/ εξοπλισμό/ οχήματα/ ψηφιακή αναβάθμιση δεν περιλαμβάνουν τεχνικές προδιαγραφές, θα πρέπει να συνοδεύονται και από **φυλλάδια ή άλλο ενημερωτικό υλικό** στα οποία να φαίνονται τα τεχνικά χαρακτηριστικά των μηχανημάτων/ εξοπλισμού / οχημάτων (όπου είναι δυνατό).

14.6.18 Για τις επενδύσεις της παρ. 14.2 - 14.4 **αξίας πάνω από €30.000** θα πρέπει να υποβάλλονται **δύο** προσφορές από διαφορετικούς προμηθευτές. Οι προσφορές θα πρέπει να αφορούν το **ίδιο αντικείμενο επένδυσης / ίδιες ποσότητες / παρόμοια δυναμικότητα / παρόμοια χωρητικότητα**. Σε διαφορετική περίπτωση, το επιλέξιμο κόστος δυνατό να μειωθεί ανάλογα ή η δαπάνη να κριθεί ως **μη επιλέξιμη**.

Διευκρινίζεται ότι, η πιο πάνω πρόνοια για προσκόμιση δύο προσφορών αφορά και όλες τις πιο κάτω περιπτώσεις που αποτελούν **ενιαία δαπάνη**:

- Οχήματα – ψυγεία.
- Αγορά εξοπλισμού ιδίων προδιαγραφών σε ποσότητα πέραν του ενός τεμαχίου.
- Αγορά εξοπλισμού ο οποίος αποτελεί μια γραμμή παραγωγής.

Σημειώνεται ότι, **απόκλιση πέραν του 20%** στην δυναμικότητα ή χωρητικότητα εξοπλισμού που περιλαμβάνεται σε δύο υποβληθείσες προσφορές, δεν θα γίνεται αποδεκτή και ο εξοπλισμός αυτός θα θεωρείται **μη επιλέξιμος**.

Σε **εξαιρετικές περιπτώσεις** καινοτόμου εξοπλισμού ή εξοπλισμού που διαθέτει πιστοποίηση που να επιβεβαιώνει ότι η συγκεκριμένη τεχνολογία διατίθεται στην αγορά μόνο από την συγκεκριμένη προμηθεύτρια εταιρεία με αποτέλεσμα η προσκόμιση δεύτερης προσφοράς να είναι αδύνατη, αυτό θα πρέπει **να αιτιολογηθεί γραπτώς**. Η Επιτροπή Αξιολόγησης/Βαθμολόγησης θα αποφασίζει κατά πόσο η αιτιολογία είναι επαρκής ή όχι.

14.6.19 Σε ότι αφορά στις επενδύσεις για **κτίρια** της παραγράφου **14.1** **θα πρέπει** να προσκομίζονται **σχετικές προσφορές** κατά το στάδιο υποβολής αίτησης συμμετοχής στην Παρέμβαση, **με εξαίρεση** τις περιπτώσεις όπου κατά το στάδιο υποβολής της αίτησης **δεν** έχει ακόμα εξασφαλιστεί η Πολεοδομική Άδεια. **Σε τέτοιες περιπτώσεις, οι προσφορές θα πρέπει να προσκομιστούν το αργότερο μέχρι τις 31/07/2026, μαζί με την Πολεοδομική Άδεια που θα εκδοθεί και το αποδεικτικό κατάθεσης αιτήματος για έκδοση της Άδειας Οικοδομής.**

Για επενδύσεις σε οποιεσδήποτε κατηγορίες κτιρίων συνολικού ποσού **πέραν των €30.000** θα πρέπει να υποβάλλονται **δύο** αναλυτικές προσφορές από διαφορετικούς προσφοροδότες οι οποίες να βασίζονται σε έντυπο επιμέτρησης που θα ετοιμάζεται από **εγκεκριμένο επιμετρητή ποσοτήτων** (μέλους του ΕΤΕΚ) και να συμπληρώνεται από τους δύο προσφοροδότες.

Τα παραστατικά/δικαιολογητικά που πρέπει να υποβάλλονται για κτιριακές επενδύσεις, ανάλογα με την κατηγορία επενδύσεων, φαίνονται

αναλυτικά στον Κατάλογο Απαιτούμενων Δικαιολογητικών στα Έγγραφα Σχεδίου.

14.6.20 Στις περιπτώσεις για τις οποίες απαιτείται η υποβολή δύο προσφορών, ο αιτητής δεν είναι υποχρεωμένος να επιλέξει την προσφορά με την χαμηλότερη τιμή αλλά **ως επιλέξιμο θα θεωρηθεί το κόστος της χαμηλότερης προσφοράς, με μέγιστο δυνατό επιλέξιμο το κόστος αίτησης.**

14.6.21 Η Επιτροπή Αξιολόγησης διατηρεί το δικαίωμα καθορισμού του τελικού επιλέξιμου κόστους για όλες τις κατηγορίες δαπανών της προτεινόμενης επένδυσης, στη βάση των δεδομένων που θα έχει ενώπιον της.

14.6.22 Ο αιτητής έχει τη δυνατότητα να προβεί στην αγορά εγκεκριμένων επενδύσεων από άλλον προμηθευτή, **νοουμένου ότι αυτές είναι ιδίων ή υπέρτερων προδιαγραφών από τις επενδύσεις που εγκρίθηκε αρχικά** σε περιπτώσεις δαπανών των κατηγοριών 14.2 - 14.4. Σε περιπτώσεις δαπανών των κατηγοριών 14.1 (κτίρια), θα πρέπει να επιβεβαιώνεται ότι το ολοκληρωμένο έργο έχει υλοποιηθεί σύμφωνα με τα εγκεκριμένα σχέδια της Άδειας Οικοδομής.

Τυχόν επιπλέον κόστος θα επιβαρύνει αποκλειστικά τον αιτητή.

Σε κάθε περίπτωση, δεν επιτρέπεται η αγορά εγκεκριμένων επενδύσεων χαμηλότερων ή υποδεέστερων προδιαγραφών από τις επενδύσεις που εγκρίθηκαν αρχικά.

14.6.23 Για την παραχώρηση της δικαιούμενης χορηγίας ο Δικαιούχος θα πρέπει να έχει διευθετήσει τις υποχρεώσεις του με τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων και το Τμήμα Φορολογίας (Φόρος Προστιθέμενης Αξίας [ΦΠΑ] και Φόρος Εισοδήματος). Βάσει της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμό 79.218 με ημερομηνία 29/07/2015, επιχειρήσεις που θα συμμετάσχουν στην Παρέμβαση, **πριν από την πληρωμή οποιασδήποτε χορηγίας** (εξαιρουμένης της προκαταβολής) θα πρέπει να προσκομίσουν τα ακόλουθα:

- Βεβαίωση από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Έντυπο ΥΚΑ Β-7) που να αναφέρει το συνολικό αριθμό εργοδοτουμένων και ότι η επιχείρηση έχει διευθετήσει τις εισφορές/τέλη στα Ταμεία στα οποία υπάρχει υποχρέωση πληρωμής εισφορών/τελών.

- Βεβαίωση από το Τμήμα Φορολογίας ότι η επιχείρηση έχει υποβάλει τις φορολογικές της δηλώσεις, τόσο της άμεσης όσο και της έμμεσης φορολογίας (Φόρος Εισοδήματος και ΦΠΑ) και ότι έχει τακτοποιημένες τις φορολογικές της υποχρεώσεις).

15. ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

15.1 Αιτήσεις/ Προτάσεις υποβάλλονται μόνο ηλεκτρονικά μέσω της ιστοσελίδας <https://fundingapps.meci.gov.cy/> κατά την περίοδο υποβολής αιτήσεων που θα καθορίζεται με σχετική ανακοίνωση. Οι ενδιαφερόμενοι δυνητικοί αιτητές προτρέπονται όπως πρώτα μελετήσουν προσεκτικά τις πρόνοιες του παρόντος Εγχειριδίου Εφαρμογής της Παρέμβασης και των σχετικών εντύπων πληροφόρησης και στη συνέχεια προχωρήσουν σε υποβολή ηλεκτρονικής αίτησης.

15.2 Το Έντυπο Υποβολής της αίτησης/ πρότασης θα πρέπει να είναι πλήρως συμπληρωμένο και να επισυνάπτονται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα που ζητούνται σ' αυτό. **ΤΟΝΙΖΕΤΑΙ ΟΤΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΔΕΝ ΘΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΑΠΟΔΕΚΤΗ ΟΠΟΙΑΔΗΠΟΤΕ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ή / ΚΑΙ ΠΡΟΣΚΟΜΙΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ Ή / ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΝ, ΕΚΤΟΣ ΕΑΝ ΕΜΠΙΠΤΕΙ ΣΤΙΣ ΠΡΟΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ 16.1.3.**

15.3 Οι αιτητές θα πρέπει απαραίτητα να επιβεβαιώσουν την επιτυχή υποβολή της αίτησης τους μέσω λήψης ηλεκτρονικού μηνύματος που θα αποστέλλεται ηλεκτρονικά (email) στην ηλεκτρονική διεύθυνση που θα δηλώνεται στο σύστημα. Σε περίπτωση που το επιβεβαιωτικό μήνυμα (email) δεν παραληφθεί, οι αιτητές θα πρέπει να ενημερώσουν το Υπουργείο αποστέλλοντας σχετικό ηλεκτρονικό μήνυμα (email - με στοιχεία αναφοράς της αίτησης και επικοινωνίας) στην ηλεκτρονική διεύθυνση fundingapps_support@meci.gov.cy ή / και μέσω του HelpDesk που παρέχεται μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος ή / και τηλεφωνικά με τους Αρμόδιους Λειτουργούς της Παρέμβασης.

Επισημαίνεται ότι οι αιτητές θα πρέπει απαραίτητα να κρατήσουν εκτυπωμένο αντίγραφο της υποβληθείσας αίτησης, στο οποίο αναγράφεται «ΥΠΟΒΛΗΜΕΝΗ» και «Ημερομηνία Υποβολής». Το αντίγραφο δύναται να ζητηθεί ως αποδεικτικό επιτυχούς υποβολής της αίτησης στο ηλεκτρονικό σύστημα.

15.4 Αιτήσεις που δεν θα υποβληθούν και οριστικοποιηθούν μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος δεν θα λαμβάνονται υπόψη.

15.5 Κάθε πρόσωπο (νομικό ή φυσικό) υποβάλλει, για κάθε προκήρυξη, μία αίτηση συμμετοχής μόνο εντός της καθορισμένης περιόδου που θα ανακοινώνεται. Σε περίπτωση απόσυρσης ή απόρριψης της αρχικής επενδυτικής πρότασης **λόγω μη επιλεξιμότητας ή χαμηλής βαθμολογίας, η ενδιαφερόμενη επιχείρηση έχει το δικαίωμα επαναυποβολής ακόμη μίας (1) αίτησης για το ίδιο ή/και τροποποιημένο επενδυτικό σχέδιο, νοουμένου ότι γίνει εντός της ίδιας χρονικής περιόδου ανακοίνωσης της Προκήρυξης.**

Διευκρινίζεται ότι, οι αιτητές που επιθυμούν να υποβάλουν ένσταση ΔΕΝ θα μπορούν να επαναυποβάλουν αίτηση για το ίδιο ή/ και τροποποιημένο επενδυτικό έργο εντός της τρέχουσας χρονικής περιόδου ανακοίνωσης της Προκήρυξης όπως αναφέρεται πιο πάνω, εκτός και εάν αυτή εξεταστεί από την αρμόδια Επιτροπή Ενστάσεων και ληφθεί σχετική απόφαση.

15.6 Όλοι οι αιτητές θα πρέπει, **πριν την υποβολή της αίτησής τους, να είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Αιτητών του ΚΟΑΠ.** Όσοι δεν είναι ήδη εγγεγραμμένοι στο Μητρώο ή όσοι επιθυμούν τροποποίηση / επικαιροποίηση των στοιχείων τους (π.χ. στοιχεία επικοινωνίας, Διεθνή Αριθμό Τραπεζικού Λογαριασμού IBAN κλπ), θα πρέπει να συμπληρώσουν τα σχετικά έντυπα που είναι διαθέσιμα στα Επαρχιακά Γραφεία ή στην ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ (<https://www.capo.gov.cy/capo/capo.nsf/All/0D9988B96D4B3ED6C2258BAF002C5C3B?OpenDocument>) και να τα υποβάλουν στα Επαρχιακά Γραφεία του ΚΟΑΠ.

Τονίζεται ότι, η ενίσχυση θα καταβάλλεται στον τραπεζικό λογαριασμό του αιτητή που υπάρχει καταχωρημένος στο Μητρώο Αιτητών του ΚΟΑΠ.

16. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

16.1 Έλεγχος τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής και αξιολόγηση αιτήσεων

16.1.1 Η Υπηρεσία προβαίνει στον έλεγχο της πληρότητας της αίτησης και των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής, σύμφωνα με την παράγραφο 11 του παρόντος Εγχειριδίου.

16.1.2 Στις περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται ότι δεν συντρέχουν οι πιο πάνω προϋποθέσεις για ένταξη της πρότασης / αίτησης στην Παρέμβαση, αυτή απορρίπτεται με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας και ενημερώνονται σχετικά οι αιτητές.

16.1.3 Μετά την υποβολή της αίτησης δεν θα επιτρέπεται η προσκόμιση πρόσθετων στοιχείων, εκτός και εάν κατά τον έλεγχο προκύψει ανάγκη για εξασφάλιση περαιτέρω διευκρινίσεων ή / και συμπληρωματικών πληροφοριών σχετικά με το περιεχόμενο της αίτησης ή / και των στοιχείων / εγγράφων που περιλήφθηκαν σε αυτή. Σε τέτοια περίπτωση, η αρμόδια Υπηρεσία δύναται να ζητήσει διευκρινίσεις **μέσω του ηλεκτρονικού Συστήματος Σχεδίων Χορηγιών του ΥΕΕΒ (ΣΥΣΧΧΟ - <https://fundingapps.meci.gov.cy>)**, οι οποίες θα πρέπει να υποβληθούν το αργότερο σε **είκοσι (20) ημερολογιακές ημέρες** και **ΜΟΝΟ μέσω του ΣΥΣΧΧΟ - <https://fundingapps.meci.gov.cy>**.

16.1.4 Σε περίπτωση που οι διευκρινίσεις κριθούν ανεπαρκείς ή και δεν υποβληθούν εντός της προθεσμίας που τέθηκε, η αίτηση θα απορρίπτεται με απόφαση του Διευθυντή και θα ενημερώνεται σχετικά ο Δικαιούχος.

16.2 Αξιολόγηση και βαθμολόγηση των αιτήσεων

Αιτήσεις που πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις συμμετοχής και συνοδεύονται με όλα τα απαραίτητα έγγραφα και πιστοποιητικά, προχωρούν στο στάδιο της αξιολόγησης από την αρμόδια Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης, με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στο **Παράρτημα IV. Η διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεων/ προτάσεων θα είναι άμεση, με βάση την ημερομηνία υποβολής τους.**

16.3 Αιτήσεις που θα ενταχθούν στην Παρέμβαση

16.3.1 Οι αιτήσεις/ προτάσεις που θα επιλεγούν για ένταξη τους στην Παρέμβαση, θα είναι αυτές που θα συγκεντρώσουν τουλάχιστον το **55%** της συνολικής βαθμολογίας. Στις περιπτώσεις επενδυτικών προτάσεων που δεν μπορούν να τύχουν χρηματοδότησης λόγω χαμηλής βαθμολογίας θα αποστέλλεται επιστολή για ενημέρωση των ενδιαφερομένων στην οποία θα αναφέρονται οι λόγοι απόρριψης της αίτησης.

16.3.2 Σημειώνεται ότι οι κατάλογοι των προτάσεων που θα ενταχθούν στην Παρέμβαση θα επικυρώνονται (ανά δέσμες) από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας.

17. ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

17.1 Για τις προτάσεις που θα ενταχθούν στην Παρέμβαση θα υπογράφεται σχετική Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης μεταξύ του Δικαιούχου και του ΥΕΕΒ, με την οποία έκαστο μέρος θα αναλαμβάνει τις σχετικές δεσμεύσεις και υποχρεώσεις, όπως αυτές απορρέουν από τους όρους της Παρέμβασης. Τις δεσμεύσεις και υποχρεώσεις του Δικαιούχου θα εγγυούνται άλλα δύο φυσικά πρόσωπα.

Υπογραμμίζεται ότι η Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης θα πρέπει να υπογράφεται το αργότερο σε τρεις **(3) μήνες από την ημερομηνία της εγκριτικής επιστολής**. Σε αντίθετη περίπτωση η έγκριση θα ακυρώνεται και θα αποδεσμεύονται οι σχετικοί πόροι.

17.2 Κατά την υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης, ο Δικαιούχος προσκομίζει τα απαιτούμενα χαρτόσημα για χαρτοσήμανση της Συμφωνίας σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

18. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

18.1 Οι Δικαιούχοι μπορούν να προχωρούν στην υλοποίηση των επενδύσεων τους μετά την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης/ πρότασης τους στο Υπουργείο με αποκλειστικά δική τους ευθύνη και σύμφωνα πάντα με το επενδυτικό πρόγραμμα που δηλώνουν.

18.2 Η πλήρης υλοποίηση και αποπεράτωση των επενδύσεων σύμφωνα με τους όρους που τίθενται στη Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης **θα πρέπει να γίνεται μέσα σε διάστημα 18 μηνών** από την ημερομηνία της επιστολής έγκρισης που θα παραλαμβάνουν από το ΥΕΕΒ. Επενδύσεις που δε θα ολοκληρώνονται μέχρι την καταληκτική ημερομηνία δεν θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς χορηγίας.

Επέκταση της περιόδου υλοποίησης των έργων μπορεί να αποφασιστεί και κοινοποιηθεί προς όλους τους αιτητές από το ΥΕΕΒ μετά από έγκριση της Διαχειριστικής Αρχής και του ΚΟΑΠ.

19. ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΧΟΡΗΓΙΑΣ

19.1 Η καταβολή της δημόσιας χορηγίας μπορεί να γίνεται σε τρεις (3) φάσεις όπως φαίνεται στον πιο κάτω Πίνακα.

Καταβολή δημόσιας χρηματοδότησης

ΦΑΣΕΙΣ Υλοποίησης Έργου	Πιστοποιηθέν Έργο	Δημόσια Χρηματοδότηση
Α ΦΑΣΗ	Υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης	Προκαταβολή που θα καλύπτει μέχρι 40% της εγκριμένης δημόσιας ενίσχυσης
Β ΦΑΣΗ	Μετά την υλοποίηση και πιστοποίηση δαπανών πέραν του 40% του έργου	Χορηγία που αντιστοιχεί στο πιστοποιημένο επιλέξιμο κόστος, αφαιρουμένης τυχόν προκαταβολής και νοουμένου ότι το ποσό της επιλέξιμης επένδυσης υπερβαίνει το κατώτατο όριο επένδυσης των €20.000 και €10.000 για τους Δικαιούχους Α και Β, αντίστοιχα
Γ ΦΑΣΗ	Μετά την ολοκλήρωση και πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου, των στόχων του και της έναρξης λειτουργίας της επιχείρησης	Χορηγία επί του υπόλοιπου επιλέξιμου κόστους που υλοποιήθηκε και πιστοποιήθηκε

19.2 Για την πληρωμή της προκαταβολής (Α Φάση) δεν είναι απαραίτητη η διενέργεια δαπανών, απαιτείται όμως η υποβολή γραπτού αιτήματος από τον Δικαιούχο (πρότυπο θα εξασφαλίζεται από το Υπουργείο).

Η προκαταβολή θα καταβάλλεται σε ποσοστό που δε θα υπερβαίνει το **40% της δημόσιας ενίσχυσης**, υπό την προϋπόθεση ότι ο δικαιούχος θα υποβάλει τραπεζική εγγύηση υπέρ του ΚΟΑΠ για αντίστοιχο ποσό. Η εγγύηση προκαταβολής θα λήγει έξι μήνες μετά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επενδύσεων, αλλά θα αποδεσμεύεται μετά την υλοποίηση και πιστοποίηση της επένδυσης που αναλογεί στην προκαταβολή που παραχωρήθηκε.

Σημειώνεται ότι η προκαταβολή που καταβάλλεται σε Δικαιούχο Έργου που εντάσσεται στην Παρέμβαση θα πρέπει να καλύπτεται από δαπάνες που καταβάλλονται από τον Δικαιούχο στο πλαίσιο εφαρμογής του Έργου και να δικαιολογείται με εξοφλημένα τιμολόγια ή λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας, σύμφωνα με τους όρους της Παρέμβασης. Σε αντίθετη περίπτωση ή σε περίπτωση που το ΥΕΕΒ ή / και ο ΚΟΑΠ κρίνει ότι η προκαταβολή δεν έχει χρησιμοποιηθεί για τους σκοπούς της υλοποίησης του εγκεκριμένου έργου ή/και σύμφωνα με τους όρους του εγκεκριμένου Έργου, μέρος ή ολόκληρο το ποσό της προκαταβολής θα πρέπει να επιστραφεί και η εγγύηση καταπίπτει.

Το ποσό της προκαταβολής θα αφαιρείται από τη χορηγία που καταβάλλεται στα πλαίσια της ενδιάμεσης πληρωμής (Β Φάση) ή της τελικής πληρωμής (Γ Φάση) σε περίπτωση που δεν υποβληθεί αίτημα ενδιάμεσης πληρωμής.

19.3 Για την πληρωμή του ποσού της **Β Φάσης** θα γίνεται οικονομικός και φυσικός έλεγχος της προόδου του έργου και για την πιστοποίηση του οικονομικού αντικειμένου θα πρέπει να υπάρχουν τα πρωτότυπα εξοφλημένα τιμολόγια πώλησης ή παροχής υπηρεσιών και οι αποδείξεις πληρωμής τους. Νοείται ότι πριν την καταβολή της χορηγίας θα κατατίθενται όλες οι απαιτούμενες άδειες που είναι δυνατόν να εξασφαλισθούν και που αφορούν το έργο της επένδυσης.

19.4 Η καταβολή του υπόλοιπου ποσού της χορηγίας (**Γ Φάση**) θα γίνεται μετά την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου σύμφωνα πάντα με το εγκεκριμένο επενδυτικό πρόγραμμα και στην περίπτωση των νέων επιχειρήσεων μετά και την πραγματοποίηση των πρώτων πωλήσεων. **Η εκκίνηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας θα πιστοποιείται με την προσκόμιση τριών τιμολογίων πώλησης. Νοείται ότι πριν την καταβολή της χορηγίας θα κατατίθενται όλες οι απαιτούμενες άδειες που αφορούν το έργο της επένδυσης.** Σε περιπτώσεις όπου η επιχειρηματική δραστηριότητα έχει εποχιακό χαρακτήρα (π.χ ελαιοτριβεία) και η ολοκλήρωση της επένδυσης δεν συμπίπτει με την έναρξης λειτουργίας της επιχείρησης, η επιβεβαίωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

μπορεί να γίνεται μετά την καταβολή της χορηγίας στα πλαίσια εκ των υστέρων ελέγχων.

19.5 Ο εγκεκριμένος στόχος απασχόλησης που αφορά τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και θα ορίζεται στη Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης, πρέπει να καλυφθεί κατά το 100%. Σε αντίθετη περίπτωση, το συγκεκριμένο κριτήριο επαναβαθμολογείται από την Υπηρεσία και αν η νέα βαθμολογία είναι κάτω από τις 55 μονάδες τότε αυτή απεντάσσεται από την Παρέμβαση και απαιτείται εντόκως η επιστροφή τυχόν καταβληθείσας χορηγίας. Το επιτόκιο καθορίζεται στα σχετικά διατάγματα του Υπουργού Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας που εκδίδονται δυνάμει του περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερρημερίας Νόμου του 2006 (Ν. 167(I)/2006), ως αυτός έχει τυχόν τροποποιηθεί (Βλ. επίσης παράγραφο 31 του παρόντος Εγχειριδίου Εφαρμογής).

Επιπρόσθετα, σε περιπτώσεις τυχόν απόσυρσης δαπανών που αφορούν αρχική πιστοποίηση για συστήματα διαχείρισης και ασφάλειας των τροφίμων ή/και φωτοβολταϊκά συστήματα, οι οποίες περιλαμβάνονται στο εγκεκριμένο επενδυτικό πρόγραμμα, θα εφαρμόζεται η ίδια πρακτική επαναβαθμολόγησης των σχετικών κριτηρίων.

19.6 Σημειώνεται ότι η καταβολή ολόκληρου του ποσού της εγκεκριμένης χορηγίας **μπορεί να γίνει σε μια μόνο φάση** νοούμενου ότι η επιχείρηση ολοκληρώσει έγκαιρα το επενδυτικό της πρόγραμμα, εξασφαλίσει όλες τις απαιτούμενες άδειες και πιστοποιηθεί το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο του έργου της.

19.7 Σε περίπτωση που η δαπάνη για το σύνολο του έργου είναι τελικά μικρότερη της εγκριθείσας, η δημόσια χρηματοδότηση θα υπολογισθεί επί του πραγματοποιηθέντος και πιστοποιηθέντος κόστους του έργου (λαμβάνοντας υπόψη και το ελάχιστο ύψος της προτεινόμενης επένδυσης, όπως φαίνεται στην **Παράγραφο 11.2**). Σε περίπτωση που η δαπάνη για το σύνολο του έργου είναι τελικά μεγαλύτερη της εγκριθείσας, η δημόσια χρηματοδότηση υπολογίζεται επί της εγκριθείσας δαπάνης.

19.8 Σε περίπτωση μη υλοποίησης του έργου μέσα στην προθεσμία που αναφέρεται στην **Παράγραφο 18** σε βαθμό που η επιχείρηση να μην μπορεί να λειτουργήσει νόμιμα και να παράξει / διαθέσει το προϊόν της, τότε αυτή χάνει το σχετικό δικαίωμα και ακολουθούνται οι διαδικασίες απένταξης της από την Παρέμβαση και επιστροφής

του ποσού τυχόν καταβληθείσας επιχορήγησης προσαυξημένο με τόκο. Το επιτόκιο καθορίζεται στα σχετικά διατάγματα του Υπουργού Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας που εκδίδονται δυνάμει του περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερημερίας Νόμου του 2006 (Ν. 167(I)/2006), ως αυτός έχει τυχόν τροποποιηθεί (Βλ. επίσης παράγραφο 31 του παρόντος Εγχειριδίου Εφαρμογής).

19.9 Δεν επιτρέπεται η υποβολή αιτήματος τροποποίησης της εγκριτικής απόφασης που αφορά αύξηση του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

19.10 Η υποβολή των αποδεικτικών στοιχείων και όλων των απαραίτητων αδειών για καταβολή της τελευταίας δόσης της χορηγίας (Γ Φάση) θα πρέπει να γίνεται το αργότερο **σε τρεις (3) μήνες από την ημερομηνία λήξης της περιόδου υλοποίησης των επενδύσεων** που αναφέρεται στην εγκριτική επιστολή. Σε περίπτωση κωλύματος θα πρέπει να υποβάλλεται τεκμηριωμένο αίτημα για παράταση και ανάλογη απόφαση θα λαμβάνεται από τον Διευθυντή της Υπηρεσίας Βιομηχανίας και Τεχνολογίας.

19.11 Οι **υφιστάμενες επιχειρήσεις** που θα συμμετάσχουν στην Παρέμβαση, πριν από την πληρωμή οποιαδήποτε χορηγίας, εξαιρουμένης της προκαταβολής, θα πρέπει να προσκομίσουν:

- **Άδεια απόρριψης Αποβλήτων ή Βεβαίωση από το Τμήμα Περιβάλλοντος** του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος για συμμόρφωση με τις περιβαλλοντικές νομοθεσίες (επισυνάπτεται ως **Παράρτημα VII** αντίγραφο επιστολής η οποία θα μπορεί να υποβάλλεται εκ μέρους της επιχείρησης στο Τμήμα Περιβάλλοντος).
- **Υγειονομικό πιστοποιητικό / βεβαίωση από το Τμήμα Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας** (Υγειονομική Υπηρεσία) σύμφωνα με τον Περί Τροφίμων (Έλεγχος και Πώληση) Νόμο του 1996 (Ν. 54(1)/1996) ως αυτός έχει τυχόν τροποποιηθεί.
- **Βεβαίωση Εγγραφής σύμφωνα με τους Περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Βεβαίωση Εγγραφής Υποστατικών, Εγκαταστάσεων, Επιχειρήσεων και Χώρων Εργασίας) Κανονισμούς του 2019 (Καν. 4)** από το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η εν λόγω Βεβαίωση απαιτείται **μόνο** για όσες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται σε **επιλέξιμους** τομείς της Παρέμβασης που περιλαμβάνονται στο **Παράρτημα VIII**, όπως αυτοί ταξινομούνται σύμφωνα με

τον κώδικα οικονομικής δραστηριότητας NACE Αναθ.2 της ΕΕ.

Υφιστάμενες επιχειρήσεις που αιτούνται κτιριακές επενδύσεις (επέκταση/ διαμόρφωση/ διαρρύθμιση) θα μπορούν να υποβάλλουν νέα Βεβαίωση Εγγραφής από το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας μετά την ολοκλήρωση των εν λόγω επενδύσεων και απαραίτητα πριν από την καταβολή του τελευταίου μέρους της χορηγίας (Γ Φάση).

Διευκρινίζεται ότι παραστατικά που έχουν ημερομηνία λήξης, για να γίνουν αποδεκτά θα πρέπει **να έχουν ισχύ κατά το στάδιο υποβολής της αίτησης πληρωμής.**

19.12 Οι νέες επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις που θα μετεγκατασταθούν θα μπορούν να υποβάλλουν τα πιο πάνω πιστοποιητικά/άδειες μετά την ολοκλήρωση του επενδυτικού τους έργου και απαραίτητα πριν από την καταβολή του τελευταίου μέρους της χορηγίας (Γ Φάση).

20. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

20.1 Ο Δικαιούχος υποβάλλει ικανοποιητικά αποδεικτικά στοιχεία που δικαιολογούν το ακριβές κόστος της επένδυσης, η οποία αποτελεί και το αντικείμενο της εγκριθείσας χορηγίας. Οι διοικητικοί έλεγχοι των αιτημάτων πληρωμής περιλαμβάνουν την επαλήθευση του οικονομικού αντικειμένου του εγκεκριμένου επενδυτικού έργου.

20.2 Σε περίπτωση που κατά τον διοικητικό έλεγχο των δικαιολογητικών/ στοιχείων που υποβάλλονται με το αίτημα πληρωμής, προκύψουν ελλείψεις ή απαιτούνται περαιτέρω διευκρινήσεις, μετά από γραπτή ενημέρωση της Υπηρεσίας Βιομηχανίας & Τεχνολογίας, **ο Δικαιούχος θα πρέπει εντός 15 ημερολογιακών ημερών να τα προσκομίσει.** Σε αντίθετη περίπτωση, το χρονικό περιθώριο των 15 ημερών θα μπορεί να παραταθεί κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος του Δικαιούχου.

20.3 Η έγκαιρη, ορθή και ολοκληρωμένη υποβολή όλων των απαραίτητων εγγράφων, στοιχείων, παραστατικών και πληροφοριών που δυνατό να ζητηθούν από την Υπηρεσία Βιομηχανίας και Τεχνολογίας ή/και τον ΚΟΑΠ για τη διενέργεια των απαραίτητων πιστοποιήσεων και ελέγχων πριν την καταβολή οποιασδήποτε χορηγίας, αποτελεί ευθύνη του Δικαιούχου.

21. ΕΠΙΤΟΠΙΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

21.1 Η πιστοποίηση της υλοποίησης όλων των επενδύσεων θα γίνεται και με επιτόπιο φυσικό έλεγχο που θα διενεργείται στα υποστατικά των επιχειρήσεων, στην παρουσία του αιτητή ή εκπροσώπου του. Ο αιτητής ενημερώνεται για τη διενέργεια επιτόπιου ελέγχου το μέγιστο 14 μέρες πριν την διενέργεια του ελέγχου.

21.2 Ο έλεγχος πραγματοποιείται με βάση τα δικαιολογητικά έγγραφα (τιμολόγια, κλπ) που υποβλήθηκαν μαζί με το αίτημα πληρωμής. Με τους επιτόπιους ελέγχους επαληθεύεται ότι οι επενδύσεις έχουν υλοποιηθεί, βρίσκονται εγκατεστημένες στο χώρο της επιχείρησης και χρησιμοποιούνται για το σκοπό που εγκρίθηκαν με βάση τη Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης. Επιπρόσθετα ελέγχεται ότι τηρήθηκαν οι κανόνες και υποχρεώσεις για δημοσιότητα, όπως καταγράφονται στο παρόν Εγχειρίδιο Εφαρμογής.

21.3 Το ΥΕΕΒ ή/και ο ΚΟΑΠ δύναται επίσης να πραγματοποιεί επιτόπιους ελέγχους (στα πλαίσια των διοικητικών ελέγχων) για επαλήθευση στοιχείων / πληροφοριών που αναφέρονται στην αίτηση συμμετοχής.

21.4 Με την υποβολή της αίτησης συμμετοχής του, ο αιτητής δηλώνει και προσυπογράφει την υποχρέωση του για αποδοχή οποιουδήποτε ελέγχου (επιτόπιου ή μη) ήθελε η Αρμόδια Αρχή (ΚΟΑΠ, ΥΕΕΒ ή/και άλλη αρμόδια αρχή) να διενεργήσει, για επαλήθευση των δηλωθεισών πληροφοριών.

22. ΑΠΟΦΑΣΗ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

22.1 Με την ολοκλήρωση όλων των νενομισμένων ελέγχων (διοικητικών, επιτόπιων ή /και άλλων ελέγχων) σε σχέση με τα αιτήματα πληρωμής, αυτά αποστέλλονται στον ΚΟΑΠ για τελικό έλεγχο, έγκριση και καταβολή της ενίσχυσης στους Δικαιούχους.

22.2 Η ενίσχυση καταβάλλεται στους δικαιούχους με έμβασμα στον τραπεζικό λογαριασμό του δικαιούχου, ο οποίος έχει δηλωθεί από τον ίδιο στο Μητρώο Αιτητών του ΚΟΑΠ.

22.3 Σε περίπτωση διαφωνίας του αιτητή σε σχέση με την ενίσχυση που καταβλήθηκε από τον ΚΟΑΠ ή σε περίπτωση απόρριψης του αιτήματος πληρωμής για

οποιονδήποτε λόγο, ο αιτητής μπορεί να προχωρήσει στην υποβολή ένστασης ακολουθώντας τη διαδικασία υποβολής ένστασης που αναφέρεται στην παράγραφο **31 ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ**.

23. ΕΛΕΓΧΟΙ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ

Οι εκ των υστέρων έλεγχοι καλύπτουν δαπάνες για τις οποίες έχει πραγματοποιηθεί η τελική πληρωμή από το ΕΓΤΑΑ. Ο σκοπός των εκ των υστέρων ελέγχων είναι να διαπιστωθεί η τήρηση των δεσμεύσεων και/ ή μακροχρόνιων συμβατικών υποχρεώσεων που έχουν οι αιτητές.

Οι έλεγχοι πραγματοποιούνται δειγματοληπτικά μετά από την τελική πληρωμή, με σκοπό την επαλήθευση της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων που προκύπτουν από τη συμμετοχή στην Παρέμβαση, σύμφωνα με την παράγραφο 24 του παρόντος Εγχειριδίου.

24. ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ

24.1 ΓΕΝΙΚΑ

Οι δικαιούχοι οφείλουν να διασφαλίζουν ότι τα ενσώματα και τα άυλα στοιχεία ενεργητικού συμπεριλαμβανομένων των μόνιμων κατασκευών και των μηχανημάτων, που επιδοτούνται στο πλαίσιο της Παρέμβασης, χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τη φύση, τους στόχους και την προβλεπόμενη χρήση από τον Δικαιούχο, ότι αξιοποιούνται αποκλειστικά στη συγκεκριμένη εκμετάλλευση για την οποία έχουν εγκριθεί και θα παραμένουν στην ιδιοκτησία και στην κατοχή του Δικαιούχου για τουλάχιστον πέντε (5) έτη από την ημερομηνία της τελικής πληρωμής της αίτησης από τον ΚΟΑΠ.

Η δέσμευση αυτή ακολουθεί την εκμετάλλευση και μεταφέρεται σε τυχόν νέο ιδιοκτήτη ή διαχειριστή (ο «διάδοχος») μόνο κατόπιν σχετικής έγκρισης του ΚΟΑΠ, ο οποίος διασφαλίζει ότι ο διάδοχος αναλαμβάνει πλήρως όλες τις υποχρεώσεις που είχε αναλάβει αρχικά ο δικαιούχος.

24.2 ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Πρέπει να διασφαλίζεται ότι:

- Δεν υφίσταται παύση ή μετεγκατάσταση της παραγωγικής δραστηριότητας εκτός της περιοχής της Παρέμβασης.
- Δεν πραγματοποιείται αλλαγή ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενσώματου ή/και άυλου στοιχείου ενεργητικού, που παρέχει σε επιχείρηση ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα.
- Δεν συντελείται ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων και δύναται να υπονομεύσει τους αρχικούς σκοπούς της παρέμβασης.

Σε περίπτωση που, από την ημερομηνία έγκρισης της αίτησης και μέχρι τη συμπλήρωση πενταετίας από την ημερομηνία της τελικής πληρωμής της ενίσχυσης, διαπιστωθεί:

1. Παύση της επιχείρησης ή μετεγκατάσταση της επιχείρησης εκτός της περιοχής της Παρέμβασης, ή/και
2. Διακοπή της δραστηριότητας του δικαιούχου, ή/και
3. Πώληση ή μεταβίβαση της επιχείρησης (χωρίς πρότερη έγκριση του ΚΟΑΠ/ Μονάδας Εφαρμογής Αναδόχου),

η αίτηση αποκλείεται από την ενίσχυση του ΕΓΤΑΑ και **από την Παρέμβαση** και ο Δικαιούχος οφείλει να επιστρέψει **το σύνολο του καταβληθέντος ποσού της ενίσχυσης**, προσαυξημένου, κατά περίπτωση, με τόκους (**Δες παράγραφο ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ**).

Σε περίπτωση που, από την ημερομηνία έγκρισης της αίτησης και μέχρι τη συμπλήρωση πενταετίας από την ημερομηνία της τελικής πληρωμής της ενίσχυσης, διαπιστωθεί:

1. πώληση, μεταβίβαση ή εκμίσθωση ενσώματου ή/και άυλου στοιχείου ενεργητικού, συμπεριλαμβανομένων των μόνιμων κατασκευών και των μηχανημάτων, που έχει επιδοτηθεί μέσω της συμμετοχής του Δικαιούχου στην Παρέμβαση ή/και

2. αξιοποίηση ενσώματου ή/και άυλου στοιχείου ενεργητικού που έχει επιδοτηθεί στο πλαίσιο της Παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένων των μόνιμων κατασκευών και των μηχανημάτων, τα οποία έχουν επιδοτηθεί μέσω της συμμετοχής του Δικαιούχου στην Παρέμβαση, κατά τρόπο μη σύμφωνο ή/συμβατό με τον σκοπό για τον οποίο έχουν επιδοτηθεί,

χωρίς προηγούμενη έγκριση του ΚΟΑΠ / Υπουργείου, τότε ο Δικαιούχος οφείλει να επιστρέψει το μέρος της ενίσχυσης που αντιστοιχεί στις δράσεις για τις οποίες δεν τηρήθηκαν οι υποχρεώσεις, προσαυξημένου, κατά περίπτωση, με τόκους (**Δες παράγραφο ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ**).

Σε περιπτώσεις φθοράς, καταστροφής ή κλοπής επιχορηγηθέντος στοιχείου, ο δικαιούχος οφείλει να ενημερώνει άμεσα το Υπουργείο (μέσω επιστολής ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ή τηλεφωνικώς) και να προβεί σε αντικατάσταση εντός εύλογου χρονικού διαστήματος που θα καθορίζει το Υπουργείο ή/και ο ΚΟΑΠ, με αντίστοιχο μηχανήμα /εξοπλισμό ιδίων ή υπέρτερων προδιαγραφών. Στη συνέχεια διενεργείται επιτόπιος έλεγχος για επιβεβαίωση. Σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων, ο δικαιούχος οφείλει να υποβάλει τεκμηριωμένα στοιχεία στο Υπουργείο, ο οποίος αξιολογεί το αίτημα (**Δες παράγραφο Ανωτέρα Βία**).

Σημειώνεται ότι,

- ❖ Κάθε επιχείρηση που εντάσσεται στην Παρέμβαση θα πρέπει να τηρεί αρχεία και δικαιολογητικά έγγραφα σε σχέση με τη χρηματοδότηση που λαμβάνει μέσω του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (τιμολόγια, αποδείξεις, συμφωνίες, κ.α.) που αφορούν την υλοποίηση της επενδυτικής της πρότασης και τα οποία **θα φυλάσσονται για περίοδο τουλάχιστον πέντε (5) ετών** από την ημερομηνία της τελικής πληρωμής της χορηγίας από τον ΚΟΑΠ.

25. ΑΛΛΑΓΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ / ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ (ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ)

Σε περίπτωση που ο Δικαιούχος επιθυμεί όπως η επιχείρηση/εκμετάλλευσή του που έχει ενταχθεί στην Παρέμβαση και η δέσμευσή του μεταβιβαστεί σε άλλο πρόσωπο (διάδοχος), θα πρέπει να υποβάλει σχετικό αίτημα προς το Υπουργείο/ΚΟΑΠ, προς

αξιολόγηση. Τέτοια περίπτωση μπορεί να αφορά (όχι εξαντλητικά) στην περίπτωση που ο αιτητής είναι φυσικό πρόσωπο και προχωρεί στη δημιουργία εταιρείας στην οποία θα κατέχει τουλάχιστον το 95% του μετοχικού κεφαλαίου.

Το αίτημα δύναται να εγκριθεί εφόσον διασφαλιστεί ότι:

- εξακολουθούν να πληρούνται τα κριτήρια / προϋποθέσεις συμμετοχής και κριτήρια επιλεξιμότητας.
- βάσει της διαδικασίας μοριοδότησης που ακολουθήθηκε τον ουσιώδη χρόνο και αναλόγως των αποτελεσμάτων της, η αίτηση παραμένει επιλέξιμη.

Ο διάδοχος οφείλει να αναλάβει πλήρως όλες τις υποχρεώσεις και δεσμεύσεις που είχε αναλάβει αρχικώς ο δικαιούχος.

Μεταβίβαση της επιχείρησης/εκμετάλλευσης χωρίς την πρότερη έγκριση του ΚΟΑΠ (εκτός σε αιτιολογημένες περιπτώσεις) συνεπάγεται τον αποκλεισμό της αίτησης από την ενίσχυση του ΕΓΤΑΑ, την αποπομπή του Δικαιούχου από την Παρέμβαση και την ανάκτηση του συνόλου του καταβληθέντος ποσού της ενίσχυσης, προσαυξημένου, κατά περίπτωση, με τόκους (Δες παράγραφο ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ).

Νοείται ότι, τέτοιο αίτημα μπορεί να υποβληθεί καθ' οιανδήποτε χρονική στιγμή μετά την υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης.

Νοείται έτι περαιτέρω ότι τα πιο πάνω ισχύουν καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου που ο Δικαιούχος υπόκειται σε υποχρεώσεις, συμπεριλαμβανομένης της περιόδου που ισχύουν οι Μακροχρόνιες Υποχρεώσεις του Δικαιούχου.

26. ΑΛΛΑΓΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ

Σε περίπτωση που ο Δικαιούχος προτίθεται όπως προβεί σε αλλαγές στο ιδιοκτησιακό του καθεστώς αυτό μπορεί να γίνει αποδεκτό μόνο κατόπιν έγκρισης του ΚΟΑΠ και υπό τις εξής προϋποθέσεις:

- Όταν ο αιτητής είναι εταιρεία και επιθυμεί να προβεί σε αλλαγές στους μετόχους ή στην κατανομή του μετοχικού κεφαλαίου.

Η κάθε περίπτωση εξετάζεται ξεχωριστά, λαμβάνοντας υπόψιν το χρονικό σημείο υποβολής του αιτήματος, τις πραγματικές και νομικές περιστάσεις της, τα κριτήρια επιλεξιμότητας, την μοριοδότηση της αίτησης και οποιαδήποτε άλλα στοιχεία κριθούν απαραίτητα, με γνώμονα τη διασφάλιση αποφυγής της καταστρατήγησης των διατάξεων του ενωσιακού δικαίου.

Αλλαγή στο ιδιοκτησιακό καθεστώς του Δικαιούχου **χωρίς την πρότερη έγκριση του ΚΟΑΠ (εκτός σε αιτιολογημένες περιπτώσεις)** συνεπάγεται τον αποκλεισμό της αίτησης από την ενίσχυση του ΕΓΤΑΑ, **την αποπομπή του Δικαιούχου από την Παρέμβαση και την ανάκτηση του συνόλου του καταβληθέντος ποσού της ενίσχυσης**, προσαυξημένου, κατά περίπτωση, με τόκους (**Δες παράγραφο ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ**).

27. ΡΗΤΡΑ ΚΑΤΑΣΤΡΑΤΗΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΔΙΠΛΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Δυνάμει του άρθρου 62 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, δεν παρέχονται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα τα πλεονεκτήματα που προβλέπονται δυνάμει της γεωργικής νομοθεσίας, για τα οποία διαπιστώνεται ότι δημιούργησαν τεχνητά τις προϋποθέσεις για την απόκτηση αυτών, αντίθετα με τους σκοπούς αυτής.

Όπου διαπιστώνεται περίπτωση συμμετέχοντα σε παρέμβαση, ο οποίος δημιούργησε τεχνητά τις συνθήκες για να επωφεληθεί της ενίσχυσης ή των σχετικών πλεονεκτημάτων, θα αποκλείεται από την ενίσχυση και τυχόν ενίσχυση που καταβλήθηκε στα πλαίσια της Παρέμβασης θα ανακτάται.

Τηρουμένων των όσων προβλέπονται στο άρθρο 36 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, οι δαπάνες που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΕ ή το ΕΓΤΑΑ δεν λαμβάνουν καμία άλλη χρηματοδότηση από τον ενωσιακό ή τον εθνικό προϋπολογισμό.

28. ΕΠΙΒΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΚΥΡΩΣΕΩΝ

28.1 ΓΕΝΙΚΑ

Στο Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ 2023-2017 ή/και στους Κανονισμούς που αναφέρονται στη νομική βάση της Παρέμβασης, προνοούνται διοικητικές κυρώσεις σε μορφή μειώσεων ή/και αποκλεισμών από τη χρηματοδότηση ή/και ανάκτησης επιδότησης (ανάλογα με την περίπτωση ως περιγράφονται στην υποπαράγραφο 2 πιο κάτω – Διοικητικές Κυρώσεις). Σε σχέση με την ανάκτηση επιδότησης, δες παράγραφο **ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ**.

Οι διοικητικές κυρώσεις επιβάλλονται στην βάση ευρημάτων από σχετικούς ελέγχους που διενεργούνται, στη βάση των όσων συμπεριλαμβάνονται στην αίτηση ή/και υποβάλλονται με την αίτηση ως συνημμένα έγγραφα. Τονίζεται ότι η συμπλήρωση της αίτησης συνιστά αποκλειστική ευθύνη του αιτητή. Σε περίπτωση επιβολής διοικητικών κυρώσεων ο αιτητής ενημερώνεται σχετικά.

Οι προβλεπόμενες κυρώσεις δεν θίγουν τυχόν συμπληρωματικές ή/και επιπλέον ή/και άλλες κυρώσεις που τυχόν προβλέπονται από την εθνική κείμενη νομοθεσία (π.χ. Ν. 214(Ι)/2020) ή/και άλλη κείμενη ευρωπαϊκή νομοθεσία.

28.2 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

28.2.1 ΜΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΜΕ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ / ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Σε περίπτωση που δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις συμμετοχής / κριτήρια συμμετοχής, η αίτηση συμμετοχής απορρίπτεται.

28.2.2 ΠΑΡΕΜΠΟΔΙΣΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΕΛΕΓΧΩΝ

Αν ο αιτητής ή αντιπρόσωπος / εκπρόσωπός του αρνηθεί ή παρεμποδίσει τη διενέργεια ελέγχου από το Υπουργείο ή /τον ΚΟΑΠ, τότε η αίτησή του αποκλείεται από την ενίσχυση του ΕΓΤΑΑ, αποπέμπεται από τη συμμετοχή του στην Παρέμβαση και τυχόν ποσά που έχουν καταβληθεί ανακτώνται, ως αχρεωστήτως καταβληθέντα, προσαυξημένα, κατά περίπτωση, με τόκο (**Δες παράγραφο ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ**).

Σημειώνεται ότι, ο Δικαιούχος θα πρέπει να θέτει, εφόσον ζητηθούν, στη διάθεση του ΚΟΑΠ και γενικότερα όλων των αρμόδιων ελεγκτικών αρχών της Κύπρου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά ή άλλα στοιχεία του έργου. Υποχρεούται επίσης να επιτρέπει, κατά τη διάρκεια της περιόδου που υπέχει υποχρεώσεις σύμφωνα με την Παρέμβαση, σε εξουσιοδοτημένους αντιπροσώπους και/ ή αρμόδιους Λειτουργούς του Υπουργείου ή/ και άλλων αρμόδιων ελεγκτικών αρχών να επισκέπτονται ελεύθερα τα υποστατικά της επιχείρησης προς επιθεώρηση των επιχορηγηθέντων επενδύσεων και υποχρεούται να παρέχει σε αυτούς όλες τις αναγκαίες εξηγήσεις, στοιχεία και πληροφορίες.

28.2.3 ΜΕΙΩΣΗ ΟΤΑΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΘΟΥΝ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΑΙΤΟΥΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΥ ΠΟΣΟΥ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Οι υποβληθείσες αιτήσεις πληρωμής εξετάζονται και καθορίζονται τα ποσά τα οποία είναι επιλέξιμα για ενίσχυση. Καθορίζονται τα εξής:

- (α) το ποσό που πρέπει να καταβληθεί στον δικαιούχο με βάση μόνον το αίτημα πληρωμής (ποσό αιτήματος πληρωμής).
- (β) το ποσό που πρέπει να καταβληθεί στον δικαιούχο αφού εξεταστεί η επιλεξιμότητα του αιτήματος πληρωμής (επιλέξιμο ποσό που θα ληφθεί υπόψη για την χορηγία).

Στην περίπτωση που το ποσό που καθορίζεται βάσει του σημείου (α) υπερβαίνει το ποσό που καθορίζεται βάσει του σημείου (β) κατά ποσοστό άνω του 10 %, εφαρμόζεται μείωση στο ποσό που καθορίζεται βάσει του σημείου (β). Το ποσό της μείωσης ισούται με τη διαφορά μεταξύ των δύο αυτών ποσών αλλά δεν υπερβαίνει την πλήρη ανάκτηση της στήριξης.

Το ποσοστό της απόκλισης υπολογίζεται ως εξής:

$$\frac{\text{ποσό σημείου α} - \text{ποσό σημείου β}}{\text{ποσό σημείου β}} * 100$$

Ωστόσο, δεν επιβάλλονται κυρώσεις εάν ο δικαιούχος είναι σε θέση να καταδείξει σε βαθμό ικανοποιητικό ότι δεν ευθύνεται για την ένταξη του μη επιλέξιμου ποσού ή εάν η Μονάδα Εφαρμογής / ο ΚΟΑΠ κρίνει με άλλο τρόπο που τον ικανοποιεί ότι ο εν λόγω δικαιούχος δεν υπέχει ευθύνη.

Τέτοιες διαφορές μπορεί να προκύπτουν από διαφορές στα ποσά που υπάρχουν στα τιμολόγια που υποβάλλονται και στις αιτούμενες για χορηγία δαπάνες. Διαφορές μπορεί να προκύψουν επίσης από το αποτέλεσμα του επιτόπιου ελέγχου σε σχέση με δαπάνες που θα κριθούν μη επιλέξιμες. Σε τέτοιες περιπτώσεις θα γίνονται αναλογικές μειώσεις στο ποσό χορηγίας, που έχει και σαν αποτέλεσμα και την επιβολή κυρώσεων για τις περιπτώσεις που υπάρχει διαφορά μεγαλύτερη του 10%, όπως αναφέρεται και πιο πάνω.

28.2.4 ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗΣ ΜΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΜΕ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ (ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ)

Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με υποχρεώσεις που δυνατόν να προβλέπονται / απορρέουν από τα κριτήρια μοριοδότησης, εκ των οποίων κάποια ισχύουν μέχρι και την τελική πληρωμή της αίτησης και για κάθε Παρέμβαση καθορίζονται αναλόγως (**Δες παράγραφο 19.5**), η αίτηση θα επαναξιολογείται βάσει της διαδικασίας μοριοδότησης που ακολουθήθηκε τον ουσιώδη χρόνο και αναλόγως των αποτελεσμάτων, δύναται να αποκλειστεί στο σύνολό της από την ενίσχυση του ΕΓΤΑΑ, να αποπεμφθεί / απενταχθεί από την Παρέμβαση και τυχόν ποσά που έχουν καταβληθεί ανακτώνται προσαυξημένα, κατά περίπτωση, με τόκο (**Δες παράγραφο ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ**).

Όσον αφορά στις μακροχρόνιες υποχρεώσεις του Δικαιούχου ισχύουν όσα αναφέρονται στην παράγραφο Μακροχρόνιες Υποχρεώσεις Δικαιούχου.

28.2.5 ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΥΠΟΝΟΙΑΣ ΑΠΑΤΗΣ

Χωρίς επηρεασμό τυχόν απόφασης για ανάκτηση επιδότησης, ως συνεπακόλουθο διαπίστωσης παρατυπίας ή/και λόγω άλλων περιπτώσεων μη συμμόρφωσης του Δικαιούχου με τους όρους της Παρέμβασης (**Δες παράγραφο ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ**), σε περιπτώσεις που διαπιστώνεται υπόνοια απάτης, αναστέλλονται όλες οι πληρωμές σε σχέση με την αίτηση που εντοπίστηκε η υπόνοια απάτης και ο ΚΟΑΠ προβαίνει σε σχετική καταγγελία του αιτητή στις αρμόδιες διωκτικές αρχές.

Σε περίπτωση καταδικαστικής απόφασης βάσει της οποίας διαπιστώνεται η διάπραξη απάτης σε σχέση με την αίτηση, η αίτηση αποκλείεται στο σύνολό της από την ενίσχυση του ΕΓΤΑΑ και από την Παρέμβαση και τα ποσά που τυχόν έχουν καταβληθεί στο πλαίσιο της αίτησης ανακτώνται προσαυξημένα, κατά περίπτωση, με τόκο (**Δες παράγραφο ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ**). Επιπλέον, ο δικαιούχος αποκλείεται από τη συμμετοχή στην ίδια Παρέμβαση για το ημερολογιακό έτος της διαπίστωσης και το επόμενο.

Σε περίπτωση που οι αρμόδιες αρχές κρίνουν ότι δεν στοιχειοθετείται απάτη ή/και σε περίπτωση αθωωτικής απόφασης, οι πιο πάνω κυρώσεις αίρονται και ο Δικαιούχος αποκαθίσταται στα δικαιώματά του.

Νοείται ότι, η κάθε περίπτωση εξετάζεται ξεχωριστά εντός των δικών της δεδομένων.

29. ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΜΗ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΚΥΡΩΣΕΩΝ / ΠΟΙΝΩΝ / ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΩΝ

29.1 ΔΕΝ ΕΠΙΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ:

- όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε ανωτέρα βία ή σε εξαιρετικές περιστάσεις
- όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε προφανή σφάλματα
- όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε σφάλμα της αρμόδιας αρχής ή άλλης αρχής και εφόσον το σφάλμα δεν μπορούσε να εντοπιστεί εύλογα από το πρόσωπο το οποίο αφορά η διοικητική κύρωση
 - όταν το συγκεκριμένο πρόσωπο μπορεί να πείσει την αρμόδια αρχή ότι δεν ευθύνεται για τη μη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις ή εάν η αρμόδια αρχή πεισθεί άλλως ότι δεν ευθύνεται το συγκεκριμένο πρόσωπο

29.1.2 ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ

Με την επιφύλαξη των συγκεκριμένων περιστάσεων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ανά μεμονωμένη περίπτωση, ο ΚΟΑΠ αναγνωρίζει, για σκοπούς της Παρέμβασης, ως περιπτώσεις ανωτέρας βίας και εξαιρετικών περιστάσεων τα ακόλουθα:

- (α) Θάνατος του Δικαιούχου.

- (β) Μακροχρόνια ανικανότητα του Δικαιούχου προς εργασία.
- (γ) Σοβαρή φυσική καταστροφή ή σοβαρό καιρικό φαινόμενο που προκαλεί σημαντική ζημιά στην εκμετάλλευση.
- (δ) Καταστροφή κτιρίων του Δικαιούχου λόγω ατυχήματος.
- (ε) Απαλλοτρίωση του συνόλου ή σημαντικού τμήματος της εκμετάλλευσης, εφόσον δεν ήταν προβλέψιμη κατά την ημέρα υποβολής της αίτησης.
- (στ) Περιπτώσεις όπως πανδημία, πόλεμος, οικονομική κρίση, ενεργειακή κρίση.

Σημειώνεται ότι ο πιο πάνω κατάλογος δεν είναι εξαντλητικός.

Η γνωστοποίηση των περιπτώσεων ανωτέρας βίας και εξαιρετικών περιστάσεων πρέπει να υποβάλλεται γραπτώς στο Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, συνοδευόμενη από τα απαραίτητα υποστηρικτικά έγγραφα, με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, το αργότερο εντός τριάντα (30) εργάσιμων ημερών από τη στιγμή που ο δικαιούχος ή ο έλκων εξ αυτού δικαιώματα είναι σε θέση να το πράξει. Σε αντίθετη περίπτωση, ο ΚΟΑΠ δεν θα είναι σε θέση να αξιολογήσει το αίτημα του αιτητή ως προς την αναγνώριση περίπτωσης ανωτέρας βίας, με αποτέλεσμα ενδεχομένως να προκύψουν μειώσεις / αποκλεισμοί / κυρώσεις.

Σε περιπτώσεις διαπίστωσης μη συμμόρφωσης που οφείλεται σε ανωτέρα βία ή σε εξαιρετικές περιστάσεις, ο δικαιούχος διατηρεί το δικαίωμα να λάβει την ενίσχυση.

29.1.3 ΠΡΟΦΑΝΗ ΣΦΑΛΜΑΤΑ

Προφανή σφάλματα είναι αυτά που προκύπτουν μετά από υπόδειξη του δικαιούχου ή μετά από τους διασταυρούμενους ελέγχους του ΚΟΑΠ και είναι αποτέλεσμα λάθους ή ασυμβατότητας που παρατηρείται στην αίτηση σε σύγκριση με τα συνοδευόμενα έγγραφα και τις βάσεις δεδομένων που χρησιμοποιεί ο ΚΟΑΠ ή/και άλλη αρμόδια αρχή.

Ως προφανή σφάλματα θεωρούνται προς διόρθωση στοιχεία ή παραλείψεις που μπορεί να αφορούν:

- (α) εμφανή λάθη αριθμητικών πράξεων,
- (β) στοιχεία που φαίνονται έκδηλα αταίριαστα σε σχέση με τις ζητούμενες πληροφορίες,
- (γ) λάθος κωδικός εάν διαπιστώνεται τούτο από άλλες πληροφορίες,
- (δ) λάθη που διαπιστώνονται στα πλαίσια ενός πιο επισταμένου ελέγχου (οπτικά ή μηχανογραφικά), και τα οποία προκύπτουν από σύγκριση των στοιχείων που δίδονται στην αίτηση ή στα συνοδευτικά δικαιολογητικά και τα οποία δεν επηρεάζουν το ύψος της ενίσχυσης.

Η πιο πάνω λίστα δεν είναι εξαντλητική.

Οι αιτήσεις και τυχόν δικαιολογητικά έγγραφα που παρέχει ο δικαιούχος μπορούν να διορθώνονται και να προσαρμόζονται ανά πάσα στιγμή μετά την υποβολή τους σε περιπτώσεις προφανών σφαλμάτων τα οποία αναγνωρίζει το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας ή/και ο ΚΟΑΠ βάσει της συνολικής αξιολόγησης της συγκεκριμένης περίπτωσης και υπό την προϋπόθεση ότι ο δικαιούχος ενήργησε καλή τη πίστη και η διόρθωση πραγματοποιείται είτε πριν ενημερωθεί ο αιτητής ότι έχει επιλεγεί για επιτόπιο έλεγχο είτε πριν ληφθεί απόφαση σχετική με την αίτηση.

Κάθε τέτοια περίπτωση είναι μοναδική και εξετάζεται ξεχωριστά.

29.1.4 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΦΑΛΜΑ

Διοικητικό σφάλμα είναι αυτό που προκύπτει από εσφαλμένη καταχώρηση στοιχείων της αίτησης και των συνοδευόμενων εγγράφων από το χρήστη (εκ μέρους του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας ή/και του ΚΟΑΠ).

30. ΠΑΡΑΤΥΠΙΕΣ ΚΑΙ ΑΠΑΤΗ

Ο ΚΟΑΠ έχει μηδενική ανοχή σε φαινόμενα απάτης. Όλες οι περιπτώσεις υπόνοιας απάτης παραπέμπονται για διερεύνηση στην Αστυνομία και στον Γενικό Εισαγγελέα / Ευρωπαϊκή Εισαγγελία (ανάλογα με την περίπτωση). Ο ΚΟΑΠ θέτει επίσης στη διάθεση της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) στοιχεία για τις παρατυπίες και τις περιπτώσεις υπόνοιας απάτης που διαπιστώνονται, καθώς και πληροφορίες για τα μέτρα που λαμβάνονται.

«Παρατυπία» συνιστά κάθε παράβαση διάταξης του δικαίου της Ε.Ε. που προκύπτει από πράξη ή παράληψη ενός οικονομικού φορέα, με πραγματικό ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα να ζημιωθεί ο γενικός προϋπολογισμός της Ε.Ε.

«Υπόνοια απάτης» θεωρείται κάθε παρατυπία που οδηγεί στην κίνηση διοικητικής ή δικαστικής διαδικασίας σε εθνικό επίπεδο ώστε να καθοριστεί η ύπαρξη δόλου, και ιδίως απάτης.

«Απάτη εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ» συνιστά, μεταξύ άλλων, κάθε εκ προθέσεως πράξη ή παράλειψη, σχετικά με:

- τη χρήση ή την υποβολή ψευδών, ανακριβών ή ελλιπών δηλώσεων ή εγγράφων, με αποτέλεσμα την υπεξαίρεση ή την εσφαλμένη παρακράτηση πόρων ή στοιχείων που προέρχονται από τον προϋπολογισμό της Ε.Ε. ή από προϋπολογισμούς των οποίων η διαχείριση ασκείται από την Ε.Ε. ή για λογαριασμό της,
- την αποσιώπηση πληροφοριών κατά παράβαση ειδικής υποχρέωσης, με τα ίδια ως ανωτέρω αποτελέσματα,
- την κατάχρηση αυτών των πόρων ή στοιχείων ενεργητικού, για σκοπούς άλλους από αυτούς για τους οποίους χορηγήθηκαν αρχικώς.

Επισύρεται η προσοχή των αιτητών, ειδικά ως προς το περιεχόμενο των αιτήσεων των οποιωνδήποτε δηλώσεων και στοιχείων, τα οποία υποβάλλονται προς υποστήριξη τους ότι, το άρθρο 52(6) του Περί Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών Νόμου του 2020 (Ν.214(I)/2020) προνοεί ότι: «Φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο παρεμποδίζει υπάλληλο στην εκτέλεση των καθηκόντων του, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου ή το οποίο παρέχει ανακριβή ή ψευδή στοιχεία και πληροφορίες ή παρεμποδίζει με οποιονδήποτε τρόπο το έργο του διαπράττει ποινικό αδίκημα και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) έτη ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις οκτώ χιλιάδες ευρώ (€8.000) ή/και στις δύο αυτές ποινές». Όπου ο Οργανισμός έχει εύλογη υποψία για διάπραξη του πιο πάνω ή οποιουδήποτε άλλου ποινικού αδικήματος, η υπόθεση θα παραπέμπεται στις αρμόδιες διωκτικές αρχές.

Για περισσότερες πληροφορίες συμβουλευτείτε την Στρατηγική για την καταπολέμηση της Απάτης του ΚΟΑΠ στην ιστοσελίδα www.capo.gov.cy.

31. ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ

Αιτητής η αίτηση του οποίου, μετά και τη διενέργεια των απαραίτητων ελέγχων, απορρίφθηκε εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, δικαιούται να υποβάλει ένσταση στην Επιτροπή Εξέτασης Ενστάσεων του ΚΟΑΠ, με την υποβολή σχετικού εντύπου υποβολής ένστασης, το οποίο βρίσκεται αναρτημένο στην ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ (https://www.capo.gov.cy/capo/capo.nsf/index_gr/index_gr?OpenDocument), στα κατά τόπους Επαρχιακά Γραφεία του ΚΟΑΠ, εντός **30 ημερολογιακών ημερών** από την ημερομηνία γνωστοποίησης της απόφασης του Υπουργείου ή/και ΚΟΑΠ κατά της οποίας υποβάλλεται η ένσταση.

Σημειώνεται ότι οι αιτητές έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν ένσταση είτε (α) μετά την προκαταρκτική έγκριση ή απόρριψη της αίτησής τους, είτε (β) μετά την καταβολή της ενίσχυσης από τον ΚΟΑΠ.

Το Έντυπο Υποβολής Ένστασης θα πρέπει:

- να υποβάλλεται σε πρωτότυπη μορφή γραπτώς,
- πλήρως συμπληρωμένο,
- να εκθέτει ειδικά και επακριβώς τους λόγους της ένστασης.
- να συνοδεύεται απαραίτητα από την επιστολή/ενημέρωση κατά της οποίας υποβάλλεται η ένσταση καθώς και από οποιαδήποτε έγγραφα / πιστοποιητικά /στοιχεία προς υποστήριξη της ένστασης.

* Ένσταση η οποία δεν συνοδεύεται από τα απαραίτητα υποστηρικτικά στοιχεία και έγγραφα **θα απορρίπτεται**.

*Η υποβολή ένστασης δεν αναστέλλει την ισχύ της ληφθείσας απόφασης.

Σε περίπτωση που ο αιτητής υποβάλει το Έντυπο Υποβολής Ένστασης εκπρόθεσμα παραθέτοντας προς τούτο και τους λόγους καθυστέρησης, η Επιτροπή Εξέτασης Ενστάσεων θα εξετάσει και θα αποφασίσει κατά πόσο υπάρχει εύλογη αιτία που να δικαιολογεί την καθυστέρηση. Η Επιτροπή δύναται αφού προβεί σε δέουσα έρευνα, να ασκήσει τη διακριτική της ευχέρεια και να κάνει αποδεκτό το αίτημα και να δεχθεί να εξετάσει την εκπρόθεσμα υποβληθείσα ένσταση.

Ο ενδιαφερόμενος αιτητής ενημερώνεται για την απόφαση της Επιτροπής Εξέτασης Ενστάσεων με σχετική επιστολή.

32. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Ο ΚΟΑΠ, ως υπεύθυνος επεξεργασίας βάσει των προνοιών του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (ΕΕ) 679/2016 και του Νόμου 125(Ι)/2018, και εφαρμόζοντας την Κοινή Γεωργική Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επεξεργάζεται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα («ΔΠΧ») που υποβάλλουν οι αιτητές στον ΚΟΑΠ στα πλαίσια αίτησης συμμετοχής τους σε παρεμβάσεις, σχέδια και καθεστώτα επιδότησης.

Ο ΚΟΑΠ δεσμεύεται να διατηρεί όλα τα ΔΠΧ που επεξεργάζεται πλήρως ασφαλή και προστατευμένα. Η διαφάνεια στη χρήση των ΔΠΧ και η ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων είναι σημαντική για τον ΚΟΑΠ.

Μπορείτε να επικοινωνήσετε με τον υπεύθυνο προστασίας δεδομένων του ΚΟΑΠ στην ηλεκτρονική διεύθυνση dpo@capo.gov.cy ή ταχυδρομικώς στη διεύθυνση οδός Μιχαήλ Κουτσόφτα 20, (Εσπερίδων & Μιχαήλ Κουτσόφτα), 2000 Λευκωσία, Κύπρος.

Για περισσότερες πληροφορίες συμβουλευτείτε την Πολιτική Ιδιωτικότητας του ΚΟΑΠ στην ιστοσελίδα www.capo.gov.cy.

33. ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ

Σε περίπτωση διαπίστωσης ότι ποσά επιδότησης δεν θα έπρεπε να καταβληθούν στον Δικαιούχο για οποιονδήποτε λόγο ή/και σε περίπτωση διαπίστωσης ότι ποσά επιδότησης που καταβλήθηκαν στον Δικαιούχο πρέπει να επιστραφούν ως επακόλουθο παρατυπίας ή/και άλλων περιπτώσεων μη συμμόρφωσης του Δικαιούχου με τους όρους της Παρέμβασης, ο αιτητής/Δικαιούχος υποχρεούται να επιστρέψει στον ΚΟΑΠ την επιδότηση, όπως θα του γνωστοποιηθεί εγγράφως από τον ΚΟΑΠ. Τα εν λόγω ποσά θεωρούνται ότι καταβλήθηκαν αχρεωστήτως και αποτελούν αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά.

Αφού ο αιτητής ή/και Δικαιούχος τύχει γραπτής ενημέρωσης από τον ΚΟΑΠ για την απόφαση ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού, οφείλει να επιστρέψει το σχετικό ποσό που του καταβλήθηκε από τον ΚΟΑΠ, προσαυξημένο κατά τους τόκους που υπολογίζονται για το χρονικό διάστημα από τη λήξη της προθεσμίας πληρωμής που αναφέρεται στην ειδοποίηση ανάκτησης, ήτοι δεκαπέντε (15) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της γραπτής ειδοποίησης, έως και την ημερομηνία επιστροφής του ποσού στον ΚΟΑΠ.

Νοείται ότι, εκτός εάν προβλέπεται σε σχετική νομικά δεσμευτική πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης συγκεκριμένο επιτόκιο, ως επιτόκιο χρησιμοποιείται το επιτόκιο για την επιβολή τόκων υπερημερίας που εκάστοτε καθορίζεται δυνάμει των διατάξεων του περί του Ενιαίου Δημόσιου Επιτοκίου Υπερημερίας Νόμου. Τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά είναι άμεσα επιστρεπτέα, και η μη επιστροφή τους μπορεί να οδηγήσει τον ΚΟΑΠ στη λήψη νομικών μέτρων για την είσπραξη των εν λόγω ποσών.

Με την επιφύλαξη άλλων εκτελεστικών μέτρων που προβλέπονται στο εθνικό δίκαιο, ο ΚΟΑΠ δύναται να συμψηφίζει τυχόν αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά που προκύπτουν από παρατυπία ενός αιτητή/Δικαιούχου με τυχόν μελλοντικές πληρωμές που πρόκειται να καταβληθούν υπέρ του εν λόγω αιτητή/Δικαιούχου από τον ΚΟΑΠ, ως αρμόδιος φορέας για την ανάκτηση της οφειλής.

34. ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΤΟΥ ΚΟΑΠ

Σε εφαρμογή των άρθρων 98 και 99 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου καθώς και του Κεφαλαίου VI του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2022/128 της Επιτροπής, ο ΚΟΑΠ υποχρεούται να δημοσιοποιήσει στην ιστοσελίδα του συγκεκριμένα στοιχεία των δικαιούχων κονδυλίων προερχόμενων από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ). Τα στοιχεία δημοσιοποιούνται εκ των υστέρων έως την 31η Μαΐου κάθε έτους για το προηγούμενο οικονομικό έτος και παραμένουν διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ επί δύο έτη από την ημερομηνία της αρχικής δημοσιοποίησής τους.

Η δημοσιοποίηση περιλαμβάνει, τηρουμένων των σχετικών προνοιών των πιο πάνω ενωσιακών Κανονισμών τα ακόλουθα στοιχεία:

- το ονοματεπώνυμο, στην περίπτωση φυσικών προσώπων,
- την επωνυμία, στην περίπτωση νομικών οντοτήτων,
- τα αναγκαία στοιχεία για ταυτοποίηση του ομίλου στον οποίο συμμετέχει ο δικαιούχος (επωνυμία μητρικής εταιρείας και αριθμό φορολογικού μητρώου ή αριθμό Φ.Π.Α.),
- τον δήμο στον οποίο κατοικεί ή είναι εγγεγραμμένος ο δικαιούχος και τον ταχυδρομικό κώδικα,

- τα ποσά των ενισχύσεων που αντιστοιχούν σε κάθε μέτρο/παρέμβαση χρηματοδοτούμενη από το ΕΓΤΕ ή το ΕΓΤΑΑ (ενωσιακή και εθνική συνεισφορά) τα οποία έλαβε ο δικαιούχος κατά το υπό εξέταση οικονομικό έτος και το σύνολο αυτών,
- την ονομασία και τον σκοπό του μέτρου/της παρέμβασης,
- την ημερομηνία έναρξης και την αναμενόμενη ημερομηνία ή την πραγματική ημερομηνία ολοκλήρωσης του μέτρου/ της παρέμβασης, και
- το οικείο ταμείο (ΕΓΤΕ ή ΕΓΤΑΑ) από το οποίο χρηματοδοτήθηκε ο δικαιούχος.

Η δημοσιοποίηση πραγματοποιείται αποκλειστικά και μόνο για σκοπούς που είναι αναγκαίοι για την εκπλήρωση υποχρέωσης που επιβάλλουν οι υπό αναφορά ενωσιακοί Κανονισμοί. Τα δεδομένα ή στοιχεία που δημοσιοποιούνται ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, OLAF, όργανα και επιτροπές της Ευρωπαϊκής Ένωσης) όπως επίσης και από τις αρμόδιες αρχές ελέγχου και διερεύνησης των Κρατών Μελών για σκοπούς διαφύλαξης των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

Για την ανάρτηση των πληροφοριών, η οποία απαιτείται από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2022/128 της Επιτροπής, ο ΚΟΑΠ διασφαλίζει τη συμμόρφωση του με τις απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων). Η Πολιτική Ιδιωτικότητας του ΚΟΑΠ είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα www.capo.gov.cy.

35. ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

Ο ΚΟΑΠ επιδεικνύει δέσμευση στην ακεραιότητα και τις ηθικές αξίες, στα πλαίσια εκτέλεσης των καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων του. Όλα τα μέλη του προσωπικού του ΚΟΑΠ, και των Αναδόχων όπου εφαρμόζεται, σε όλα τα διοικητικά επίπεδα, σέβονται την ακεραιότητα και τις ηθικές αξίες στις οδηγίες, τις ενέργειες και τη συμπεριφορά τους. Η ακεραιότητα και οι ηθικές αξίες καθορίζονται στα πρότυπα συμπεριφοράς και κατανοούνται σε όλα τα επίπεδα του ΚΟΑΠ. Προς τούτο,

εφαρμόζονται διαδικασίες ούτως ώστε να αξιολογηθεί κατά πόσον το προσωπικό του Οργανισμού, και των Αναδόχων όπου εφαρμόζεται, ευθυγραμμίζεται με τα πρότυπα συμπεριφοράς και να αντιμετωπιστούν εγκαίρως τυχόν αποκλίσεις. Ο ΚΟΑΠ επιδεικνύει δέσμευση όσον αφορά το να προσελκύει, να αναπτύσσει και να διατηρεί ικανά άτομα, σε ευθυγράμμιση με τους στόχους του. Στην ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ, www.capo.gov.cy, υπάρχει αναρτημένος ο Οδηγός Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας των Δημοσίων Υπαλλήλων, ο οποίος εφαρμόζεται από τον ΚΟΑΠ.

36. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Το παρόν έντυπο δεν είναι εξαντλητικό και πρέπει να διαβάζεται παράλληλα με τους Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αναφέρονται στην Παράγραφο 1 και οι οποίοι βρίσκονται στην επίσημη ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=el> και στην ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ <http://www.capo.gov.cy>

37. ΕΡΜΗΝΕΙΕΣ – ΘΕΣΜΟΙ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Σε περίπτωση κατά την οποία παρουσιαστεί ανάγκη για συμπλήρωση, ερμηνεία ή τροποποίηση της Παρέμβασης, η Διαχειριστική Αρχή του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ 2023-2027, κατόπιν διαβούλευσης με τον Επίτροπο Αγροτικών Πληρωμών του ΚΟΑΠ και τη Μονάδα Εφαρμογής και εξασφαλίζοντας την σύμφωνη γνώμη τους για τα θέματα της αρμοδιότητάς τους, δύναται να προχωρήσει σε ενέργειες με απώτερο στόχο την διευκόλυνση της ομαλής εφαρμογής της Παρέμβασης και την επίλυση προβλημάτων για τα θέματα των αρμοδιοτήτων τους.

Κατάλογος Παραρτημάτων

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I	Παράρτημα I της Συνθήκης της ΕΕ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II	Μη επιλέξιμα προϊόντα / δραστηριότητες
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III	Σύσταση της Επιτροπής ΕΕ ημερ.06.05.2003 και αριθ.2003/361/ΕΚ - Ορισμός των ΜμΕ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV	Κριτήρια Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης Προτάσεων από την αρμόδια Επιτροπή
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V	Οι Περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμοι του 2018 και 2021
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI	Κατάλογος Ορεινών και Μειονεκτικών Περιοχών
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII	Επιστολή προς Τμήμα Περιβάλλοντος
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII	Δραστηριότητες σύμφωνα με το Σύστημα Ταξινόμησης Οικονομικών Δραστηριοτήτων NACE Αναθ.2 της ΕΕ

Παράρτημα Ι

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΟΣ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 38 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

-1- Κλάση της ονοματολογίας των Βρυξελλών	-2- Περιγραφή εμπορευμάτων
Κεφάλαιο 1	Ζώα ζώντα
Κεφάλαιο 2	Κρέατα και βρώσιμα παραπροϊόντα σφαγίων
Κεφάλαιο 3	Ιχθείς, μαλακόστρακα και μαλάκια
Κεφάλαιο 4	Γάλα και προϊόντα γαλακτοκομίας. Ωά πτηνών. Μέλι φυσικόν
Κεφάλαιο 5	
05.04	Έντερα, κύστες και στόμαχοι ζώων, ολόκληρα ή εις τεμάχια, πλην των εξ ιχθύων τοιούτων
05.15	Προϊόντα ζωικής προελεύσεως, μη αλλαχού κατονομαζόμενα ή περιλαμβανόμενα. Μη ζώντα ζώα των κεφαλαίων 1 και 3, ακατάλληλα διά την ανθρώπινη κατανάλωση
Κεφάλαιο 6	Φυτά ζώντα και προϊόντα ανθοκομίας
Κεφάλαιο 7	Λαχανικά, φυτά, ρίζαι και κόνδυλοι, άπαντα εδώδιμα
Κεφάλαιο 8	Καρποί και οπώραι εδώδιμοι. Φλοιοί εσπεριδοειδών και πεπόνων
Κεφάλαιο 9	Καφές, τέιον και αρτύματα (μπαχαρικά), εξαιρέσει του ματέ (κλάσις 0903)
Κεφάλαιο 11	Προϊόντα αλευροποιίας, βύνη, άμυλα, γλουτένη, ινουλίνη
Κεφάλαιο 12	Σπέρματα και καρποί ελαιώδεις. Σπέρματα, σπόροι σποράς και διάφοροι καρποί. Βιομηχανικά και φαρμακευτικά φυτά. Άχυρα και χορτονομαί
Κεφάλαιο 13	
EX 13.03	Πηκτίνη
Κεφάλαιο 15	
15.01	Λίπος χοίρειον υπό την ονομασίαν «saindoux» και λοιπά χοίρεια λίπη, λαμβανόμενα διά πίεσεως ή τήξεως. Λίπη πουλερικών λαμβανόμενα διά πίεσεως ή τήξεως
15.02	Λίπη βοοειδών, προβατοειδών και αιγοειδών, ακατέργαστα ή τετηγμένα, περιλαμβανομένων και των λιπών των λεγομένων πρώτης εκθλίψεως
15.03	Στεατίνη, ελαιοστεατίνη, έλαιον του υπό την ονομασία «saindoux» χοιρείου λίπους και ελαιομαργαρίνη, άνευ προσθήκης γαλακτοματοποιών ουσιών, άνευ αναμείξεως ή παρασκευής τινός
15.04	Λίπη και έλαια ιχθύων και θαλασσίων θηλαστικών, έστω και εξηυγενισμένα
15.07	Έλαια φυσικά μόνιμα, ρευστά ή αλοιφώδη, ακαθάριστα κεκαθαρμένα ή εξηυγενισμένα

-1- Κλάση της ονοματολογίας των Βρυξελλών		-2- Περιγραφή εμπορευμάτων
15.12		Έλαια και λίπη ζωικά ή φυτικά υδρογονωμένα, έστω και εξηυγενισμένα, αλλ' ουχί περαιτέρω επεξεργασμένα
15.13		Μαργαρίνη, απομίμησης χοιρείου λίπους (simili saindoux) και έτερα βρώσιμα λίπη παρεσκευασμένα
15.17		Υπολείμματα προκύπτοντα εκ της επεξεργασίας των λιπαρών ουσιών ή των ζωικών ή φυτικών κηρών
Κεφάλαιο	16	Παρασκευάσματα κρεάτων, ιχθύων, μαλακοστράκων και μαλακίων
Κεφάλαιο	17	
17.01		Σάκχαρις τεύτλων και σακχαροκαλάμου, εις στερεάν κατάστασιν
17.02		Έτερα σάκχαρα, σιρόπια. Υποκατάστατα του μέλιτος, έστω και μεμειγμένα μετά φυσικού μέλιτος. Σάκχαρα και μελάσσαι κεκαυμένα
17.03		Μελάσσαι, έστω και αποχρωματισμένα
17.05 (*)		Σάκχαρα, σιρόπια και μελάσσαι, άπαντα αρωματισμένα ή τεχνικώς κεχρωσμένα (περιλαμβανομένης και της διά βανίλλης ή βανιλίνης αρωματισμένης σακχάρως), εξαιρουμένων των χυμών οπωρών μετά προσθήκης σακχάρως εις πάσαν αναλογίαν
Κεφάλαιο	18	
18.01		Κακάον εις βαλάνους και θραύσματα βαλάνων, ακατέργαστα ή πεφρυγμένα
18.02		Κελύφη, φλοιοί, μεμβράναι και απορρίμματα κακάου
Κεφάλαιο	20	Παρασκευάσματα οσπρίων, λαχανικών, οπωρών και ετέρων φυτών ή μερών φυτών
Κεφάλαιο	22	
22.04		Γλεύκος σταφυλών, μερικώς ζυμωθέν, έστω και αν η ζύμωσις ανεστάλη καθ' οιονδήποτε έτερον τρόπον, εξαίρσει της διά προσθήκης οينوπνεύματος
22.05		Οίνοι εκ νωπών σταφυλών. Γλεύκος εκ νωπών σταφυλών, ούτινος η ζύμωσις ανεστάλη τη προσθήκη οينوπνεύματος (περιλαμβανομένων και των μιστελίων)
22.07		Μηλίτης, απίτης, υδρόμελι και έτερα ποτά προερχόμενα εκ ζυμώσεως
EX 22.08 (*) EX 22.09 (*)		Αιθυλική αλκοόλη, μετουσιωμένη ή μη, οιονδήποτε αλκοολομετρικού τίτλου, λαμβανόμενη από γεωργικά προϊόντα περιλαμβανόμενα στο Παράρτημα Ι, εξαιρουμένων των αποσταγμάτων, ηδύποτων και ετέρων οينوπνευματωδών ποτών, συνθέτων αλκοολούχων παρασκευασμάτων (καλουμένων συμπεπυκνωμένων εκχυλισμάτων) διά την παρασκευή ποτών
22.10 (*)		Όξος εδώδιμον και υποκατάστατα αυτού εδώδιμα
Κεφάλαιο	23	Υπολείμματα και απορρίμματα των βιομηχανιών ειδών διατροφής. Τροφαί παρεσκευασμένοι διά ζώα
Κεφάλαιο	24	
24.01		Καπνός ακατέργαστος ή μη βιομηχανοποιημένος. Απορρίμματα καπνού

-1- Κλάση της ονοματολογίας των Βρυξελλών	-2- Περιγραφή εμπορευμάτων
Κεφάλαιο 45	
45.01	Φελλός, φυσικός ακατέργαστος και απορρίμματα φελλού. Φελλός εις θραύσματα, κόκκους ή κόνιν
Κεφάλαιο 54	
54.01	Λίνον, ακατέργαστον, μουσκευμένον, αποφλοιωμένον, κτενισμένον ή άλλως πως κατειργασμένον, μη όμως νηματοποιημένον. Στυπία και απορρίμματα (περιλαμβανομένου και του εκ της ξάνσεως νημάτων, υφασμάτων ή ρακών προερχομένου λίνου)
Κεφάλαιο 57	
57.01	Κάναβις, (Cannabis, sativa) ακατέργαστος, μουσκευμένη, αποφλοιωμένη, κτενισμένη ή άλλως κατειργασμένη, αλλά μη νηματοποιημένη. Στυπία και απορρίμματα καννάβεως (περιλαμβανομένων και των προερχομένων εκ της ξάνσεως νημάτων, υφασμάτων ή ρακών)
(*) Κλάση που προστέθηκε από το άρθρο 1 του κανονισμού αριθ. 7α του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, της 18ης Δεκεμβρίου 1959 (ΕΕ 7 της 30.1.1961, σ. 71/61).	

ΜΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Πιο κάτω περιγράφονται τα μη επιλέξιμα προϊόντα/ δραστηριότητες για συμμετοχή στην Παρέμβαση Α.Α 4.2 «Επενδύσεις στη Μεταποίηση ή / και Εμπορία Γεωργικών Προϊόντων»

2. Δραστηριότητες που σχετίζονται με τους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.
3. Οίνοι και ξύδι από οίνο που περιλαμβάνονται στο μέρος II του Παραρτήματος VII του Κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
ΜΕ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 06.05.2003 ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟ 2003/361/ΕΚ

ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ, ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Άρθρο 1

Επιχείρηση

Επιχείρηση θεωρείται κάθε μονάδα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ως τέτοιες νοούνται ιδίως οι μονάδες που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, ατομικά ή οικογενειακά, προσωπικές εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα.

Άρθρο 2

Αριθμός απασχολούμενων και οικονομικά όρια προσδιορίζοντα τις κατηγορίες επιχειρήσεων

- 1. Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ)** αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ.
- 2. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως μικρή επιχείρηση** ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια ευρώ.
- 3. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως πολύ μικρή επιχείρηση** ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από δέκα εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατομμύρια ευρώ.

Άρθρο 3

Τύποι επιχειρήσεων που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών

1. **«Ανεξάρτητη επιχείρηση»** είναι κάθε επιχείρηση που δεν χαρακτηρίζεται ως συνεργαζόμενη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 2 ή ως συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 3.

2. **«Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις»** είναι όλες οι επιχειρήσεις που δεν χαρακτηρίζονται ως συνδεδεμένες κατά την έννοια της παραγράφου 3 και μεταξύ των οποίων υπάρχει η ακόλουθη σχέση: μια επιχείρηση (ανάντη επιχείρηση) κατέχει, η ίδια ή από κοινού με μία ή περισσότερες συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά την έννοια της παραγράφου 3, το 25% ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης επιχείρησης (κατόντη επιχείρηση).

Ωστόσο, μια επιχείρηση μπορεί να χαρακτηριστεί ως ανεξάρτητη, μη έχουσα δηλαδή συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, ακόμη και εάν το όριο του 25 % καλύπτεται ή υπερκαλύπτεται, εφόσον το ποσοστό αυτό ελέγχεται από τις ακόλουθες κατηγορίες επενδυτών, και υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί δεν είναι, μεμονωμένα ή από κοινού, συνδεδεμένοι κατά την έννοια της παραγράφου 3 με την οικεία επιχείρηση:

- α) δημόσιες εταιρείες συμμετοχών, εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου, φυσικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών προσώπων που ασκούν συστηματικά δραστηριότητες σε επενδύσεις επιχειρηματικού κινδύνου («business angels») και επενδύουν ίδια κεφάλαια σε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο επιχειρήσεις, εφόσον το σύνολο της επένδυσης σε μια ίδια επιχείρηση δεν υπερβαίνει 1 250 000 ευρώ·
- β) πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα μη κερδοσκοπικού σκοπού·
- γ) θεσμικοί επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των ταμείων περιφερειακής ανάπτυξης·
- δ) αυτόνομες τοπικές αρχές με ετήσιο προϋπολογισμό μικρότερο από 10 εκατομμύρια ευρώ και λιγότερο από 5 000 κατοίκους.

3. **«Συνδεδεμένες επιχειρήσεις»** είναι οι επιχειρήσεις που διατηρούν μεταξύ τους μια από τις ακόλουθες σχέσεις:

- α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·

- β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·
- γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκήσει κυρίαρχη επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας·
- δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Τεκμαίρεται ότι δεν υπάρχει κυρίαρχη επιρροή, εφόσον οι επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο δεν υπεισέρχονται άμεσα ή έμμεσα στη διαχείριση της εξεταζόμενης επιχείρησης, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων που κατέχουν με την ιδιότητά τους ως μετόχων ή εταίρων.

Συνδεδεμένες θεωρούνται επίσης οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις σχέσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο μέσω μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων ή με τους επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

Οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις εν λόγω σχέσεις μέσω ενός φυσικού προσώπου ή ομάδας φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού θεωρούνται επίσης συνδεδεμένες επιχειρήσεις καθόσον ασκούν το σύνολο ή τμήμα των δραστηριοτήτων τους στην ίδια αγορά ή σε όμορες αγορές.

Ως όμορη αγορά θεωρείται η αγορά ενός προϊόντος ή υπηρεσίας που βρίσκεται αμέσως ανάντη ή κατόντη της σχετικής αγοράς.

4. Εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο, μια επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί ΜΜΕ, εάν το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου της ή των δικαιωμάτων ψήφου της ελέγχεται, άμεσα ή έμμεσα, από έναν ή περισσότερους δημόσιους οργανισμούς ή δημόσιους φορείς, μεμονωμένα ή από κοινού.

5. Μια επιχείρηση δύναται να υποβάλει δηλώσεις σχετικά με την ιδιότητά της ως ανεξάρτητης, συνεργαζόμενης ή συνδεδεμένης επιχείρησης, καθώς και σχετικά με τα

στοιχεία που αφορούν τα αριθμητικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2. Η δήλωση αυτή μπορεί να υποβληθεί ακόμη και εάν η διασπορά κεφαλαίου δεν επιτρέπει να καθοριστεί ποιος το κατέχει εφόσον η επιχείρηση δηλώνει υπεύθυνα ότι μπορεί εύλογα να υποθέσει ότι δεν ανήκει, κατά ποσοστό 25 % ή περισσότερο, σε μια επιχείρηση ή, από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις που είναι συνδεδεμένες μεταξύ τους ή μέσω φυσικών προσώπων ή ομάδας φυσικών προσώπων. Οι δηλώσεις αυτές πραγματοποιούνται με την επιφύλαξη των ελέγχων και εξακριβώσεων που προβλέπονται από τις εθνικές ή κοινοτικές κανονιστικές ρυθμίσεις.

Άρθρο 4

Στοιχεία για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών και περίοδος αναφοράς

1. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών είναι εκείνα που αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Λαμβάνονται υπόψη κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών. Το ύψος του κύκλου εργασιών υπολογίζεται χωρίς το φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και χωρίς άλλους έμμεσους δασμούς.
2. Όταν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών και σε ετήσια βάση, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό απασχολούμενων ή τα χρηματοοικονομικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2, η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την απώλεια της ιδιότητας της μεσαίας, μικρής ή πολύ μικρής επιχείρησης μόνον εάν το φαινόμενο επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.
3. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, οι λογαριασμοί των οποίων δεν έχουν κλείσει ακόμη, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

Άρθρο 5

Ο αριθμός απασχολούμενων

Ο αριθμός απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (ΕΜΕ), δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο το υπόψη έτος.

Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των ΕΜΕ. Στον αριθμό απασχολούμενων περιλαμβάνονται:

- α) οι μισθωτοί·
- β) τα άτομα που εργάζονται για την επιχείρηση, έχουν σχέση εξάρτησης προς αυτήν και εξομοιούνται με μισθωτούς με βάση το εθνικό δίκαιο·
- γ) οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες·
- δ) οι εταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα εντός της επιχείρησης και προσπορίζονται οικονομικά πλεονεκτήματα από την επιχείρηση.

Οι μαθητευόμενοι ή οι σπουδαστές που βρίσκονται σε επαγγελματική εκπαίδευση στο πλαίσιο σύμβασης μαθητείας ή επαγγελματικής κατάρτισης δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό απασχολούμενων. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή των γονικών αδειών δεν συνυπολογίζεται.

Άρθρο 6

Καθορισμός των στοιχείων της επιχείρησης

1. Στην περίπτωση ανεξάρτητης επιχείρησης, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, πραγματοποιείται αποκλειστικά με βάση τους λογαριασμούς αυτής της επιχείρησης.
2. Στην περίπτωση επιχείρησης που συνεργάζεται ή συνδέεται με άλλες επιχειρήσεις, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, γίνεται με βάση τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία της επιχείρησης, ή - εφόσον υπάρχουν - τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης, ή τους ενοποιημένους

λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται και η εξεταζόμενη επιχείρηση βάσει ενοποίησης.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο προστίθενται τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση, οι οποίες βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη της εν λόγω επιχείρησης. Τα στοιχεία συγκεντρώνονται κατ' αναλογία προς το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου (το υψηλότερο από τα δύο αυτά ποσοστά). Σε περίπτωση διασταυρωμένης συμμετοχής, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο των ποσοστών αυτών. Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο προστίθεται το 100% των στοιχείων των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την εξεταζόμενη επιχείρηση και τα οποία δεν περιλαμβάνονται ήδη στους λογαριασμούς βάσει ενοποίησης.

3. Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν, στα οποία προστίθεται το 100% των στοιχείων των επιχειρήσεων που συνδέονται με τις συνεργαζόμενες αυτές επιχειρήσεις, εκτός εάν τα στοιχεία τους περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης.

Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνδέονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία τους, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν. Στα στοιχεία αυτά προστίθενται κατ' αναλογία τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με τις συνδεδεμένες αυτές επιχειρήσεις, οι οποίες βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη αυτών, εάν δεν περιλαμβάνονται ήδη στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε αναλογία τουλάχιστον ισοδύναμη με το ποσοστό που ορίζεται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο.

4. Όταν ο αριθμός απασχολούμενων δεδομένης επιχείρησης δεν προκύπτει από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, υπολογίζεται συγκεντρώνοντας κατ' αναλογία τα στοιχεία τα σχετικά με τις επιχειρήσεις που συνεργάζονται με την εν λόγω επιχείρηση, και προσθέτοντας τα στοιχεία τα σχετικά με τις επιχειρήσεις που συνδέονται μαζί της.

ΤΙΤΛΟΣ II

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 7

Στατιστικές

Η Επιτροπή λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να παρουσιάζει τις στατιστικές που καταρτίζει σύμφωνα με τις παρακάτω τάξεις επιχειρήσεων:

- α) 0 έως 1 απασχολούμενο άτομο·
- β) 2 έως 9 απασχολούμενα άτομα·
- γ) 10 έως 49 απασχολούμενα άτομα·
- δ) 50 έως 249 απασχολούμενα άτομα.

Άρθρο 8

Παραπομπές

1. Κάθε κοινοτική κανονιστική ρύθμιση ή κάθε κοινοτικό πρόγραμμα που θα τροποποιείται ή θα καταρτίζεται στο μέλλον και θα αναφέρει τους όρους «ΜΜΕ», «πολύ μικρή επιχείρηση», «μικρή επιχείρηση» ή «μεσαία επιχείρηση» ή οποιονδήποτε άλλον παρόμοιο όρο, πρέπει να παραπέμπει στον ορισμό που περιέχεται στην παρούσα σύσταση.

2. Κατά τη διάρκεια μιας μεταβατικής περιόδου, τα τρέχοντα κοινοτικά προγράμματα που χρησιμοποιούν τον ορισμό ΜΜΕ της σύστασης 96/280/ΕΚ θα εξακολουθήσουν να παράγουν τα αποτελέσματά τους και τα ευεργετήματα υπέρ των επιχειρήσεων, οι οποίες θεωρούντο ως ΜΜΕ κατά την κατάρτισή τους. Δεν θίγονται οι νομικές δεσμεύσεις που ανέλαβε η Επιτροπή βάσει αυτών των προγραμμάτων.

Με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου, οποιαδήποτε τροποποίηση, μέσα στα προγράμματα αυτά, του ορισμού των ΜΜΕ μπορεί να γίνει μόνον αν υιοθετηθεί ο ορισμός που περιέχεται στην παρούσα σύσταση σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Άρθρο 9

Αναθεώρηση

Με βάση τον απολογισμό που θα πραγματοποιηθεί πριν από τις 31 Μαρτίου 2006 σχετικά με την εφαρμογή του ορισμού που περιέχεται στην παρούσα σύσταση και λαμβανομένων υπόψη ενδεχόμενων τροποποιήσεων του άρθρου 1 της έβδομης οδηγίας 83/349/ΕΟΚ περί του ορισμού των συνδεδεμένων επιχειρήσεων κατά την έννοια της εν λόγω οδηγίας, η Επιτροπή προσαρμόζει στο αναγκαίο μέτρο τον ορισμό που περιέχεται στην παρούσα σύσταση, κυρίως δε τα όρια για τον κύκλο εργασιών και το σύνολο του ισολογισμού, ώστε να συνεκτιμηθούν η υπάρχουσα πείρα και οι μεταβαλλόμενες οικονομικές συνθήκες στην Κοινότητα.

**Κριτήρια για την Αξιολόγηση και Βαθμολόγηση των Αιτήσεων/ Προτάσεων
από την αρμόδια Επιτροπή**

A. ΓΙΑ ΝΕΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Κριτήρια αξιολόγησης της νέας μονάδας – επιχείρησης

Βαρύτητα 100 μονάδες

(i) Χρηματοδότηση της επένδυσης (10 μονάδες)

Θα βαθμολογείται ο δείκτης «Ίδια κεφάλαια»: (Κόστος επιλέξιμης επένδυσης – ύψος αναμενόμενης χορηγίας). Για κάθε 0.1 μονάδα του δείκτη μια μονάδα βαθμολογία.

(ii) Βιωσιμότητα της νέας μονάδας (45 μονάδες)

Λαμβάνονται υπόψη:

- Τα τεκμηριωμένα αποτελέσματα της τεχνοοικονομικής μελέτης¹ που θα υποβάλλεται και περιλαμβάνει καταστάσεις ρευστότητας και κερδοζημιών για μια πενταετία (επικερδότητα, απόδοση κεφαλαίου, ρευστότητα, πωλήσεις κ.τ.λ.)

20 μονάδες

- Το επίπεδο τεχνολογίας της νέας επένδυσης και η συμβολή του στην ενίσχυση της βιωσιμότητας της προτεινόμενης μονάδας μέσω μιας σύγχρονης παραγωγικής διαδικασίας ή /και της ανάπτυξης ανταγωνιστικών, καινοτόμων προϊόντων με υψηλή προστιθέμενη αξία. Η χρήση προηγμένων τεχνολογιών θα αποτελεί πλεονέκτημα.

18 μονάδες

- Εφαρμογή συστημάτων διασφάλισης ποιότητας ή/και μέσων για ποιοτικό έλεγχο (απόκτηση πιστοποιητικών διαχείρισης ποιότητας & ασφάλειας τροφίμων)

1 μονάδα

- Τα προϊόντα που θα παράγονται και οι δυνατότητες προώθησής τους σε σχέση με την γενική κατάσταση της αγοράς.

6 μονάδες

(iii) Θέσεις Εργασίας (10 μονάδες)

- Θέσεις εργασίας που θα δημιουργηθούν

Για κάθε μόνιμη θέση εργασίας που δημιουργείται 2.5 μονάδες.

¹ Η υποβολή πλήρους τεχνοοικονομικής μελέτης από όλες τις νέες επιχειρήσεις είναι απαραίτητη. Η Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης έχει το δικαίωμα να αμφισβητήσει ή να μη δεχθεί τα αποτελέσματα της τεχνοοικονομικής μελέτης και να αποφασίσει με την δική της κρίση και εμπειρία.

(iv) Παραγωγή της πρώτης ύλης (3 μονάδες)

- Οι επενδυτές με προτεραιότητα τους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων ή και τις Ομάδες και Οργανώσεις Παραγωγών

(v) Εμπειρίες και προσόντα ιδιοκτητών της νέας επιχείρησης (10 μονάδες)

- Οι εμπειρίες των ιδιοκτητών της νέας επιχείρησης από αντίστοιχα έργα ή άσκηση άλλης επιχειρηματικής δραστηριότητας
- Το μορφωτικό επίπεδο και τα ακαδημαϊκά προσόντα των ιδιοκτητών της νέας επιχείρησης

(vi) Μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος (5 μονάδες)

- Μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος (εξοικονόμηση νερού και ενέργειας, εγκατάσταση εξοπλισμού παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ κ.α)

(vii) Τόπος εγκατάστασης της μονάδας (10 μονάδες)

Επιχειρήσεις που θα εγκατασταθούν σε απομακρυσμένες ή/και ορεινές περιοχές και όσο πιο μακριά από τα αστικά κέντρα θα εξασφαλίζουν μέχρι και δέκα (10) μονάδες. Η βαθμολογία θα μειώνεται ανάλογα, όσο αυτές γειτνιάζουν με τα αστικά κέντρα.

(viii) Προϊόντα που θα παράγονται με τη νέα επένδυση (7 μονάδες)

Προτεραιότητα έχουν οι επενδύσεις που προορίζονται για την παραγωγή, επεξεργασία, συσκευασία / εμπορία,

- Προϊόντων Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (Π.Γ.Ε.) ή/και Προϊόντων Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π.)
1 μονάδα
- Παραδοσιακών και Βιολογικών προϊόντων
3 μονάδες
- Προϊόντων με εξαγωγικό προσανατολισμό
3 μονάδες

B. ΓΙΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

B.1. Κριτήρια αξιολόγησης υφιστάμενης κατάστασης

Βαρύτητα 40 μονάδες

(i) Περιοχή εγκατάστασης ή/και μετεγκατάστασης της επιχείρησης (10 μονάδες)

Οι επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε απομακρυσμένες ή/και ορεινές περιοχές και όσο πιο μακριά από τα αστικά κέντρα θα εξασφαλίζουν μέχρι και δέκα (10) μονάδες. Η βαθμολογία θα μειώνεται ανάλογα όσο αυτές γειτνιάζουν με τα αστικά κέντρα.

(ii) Οικονομικά στοιχεία τελευταίας διετίας βάσει δεικτών (15 μονάδες)

- Επικερδότητα μέχρι **3 μονάδες**
- Απόδοση Κεφαλαίου μέχρι **3 μονάδες**
- Ρευστότητα μέχρι **3 μονάδες**
- Μεταβολή πωλήσεων μέχρι **3 μονάδες**
- Κεφαλαιουχική δομή μέχρι **3 μονάδες**

(iii) Υποδομές της επιχείρησης (5 μονάδες)

- Επίπεδο οργάνωσης παραγωγικής διαδικασίας & και μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος (π.χ ύπαρξη τυποποιημένων διαδικασιών, ύπαρξη και επάρκεια ξεχωριστών χώρων παραγωγής και αποθήκευσης κτλ, ύπαρξη συστημάτων παραγωγής /εξοικονόμησης ενέργειας/ προστασίας του περιβάλλοντος, επίπεδο υφιστάμενου εξοπλισμού, επίπεδο / τρόπος οργάνωσης τμημάτων) **3 μονάδες**
- Ύπαρξη πιστοποιητικού ποιότητας ή/και μέσων για ποιοτικό έλεγχο **2 μονάδες**

(iv) Παραγωγή της πρώτης ύλης (3 μονάδες)

- Οι επενδυτές με προτεραιότητα τους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων ή και τις Ομάδες και Οργανώσεις Παραγωγών

(v) Προϊόντα που παράγονται (7 μονάδες)

- Προϊόντα Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (Π.Γ.Ε.) ή/και Προϊόντα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π.) **1 μονάδα**
- Παραδοσιακά και Βιολογικά προϊόντα **3 μονάδες**
- Προϊόντα με εξαγωγικό προσανατολισμό **3 μονάδες**

B.2. Κριτήρια αξιολόγησης του προτεινόμενου επιχειρηματικού σχεδίου

Βαρύτητα 60 μονάδες

(i) Βιωσιμότητα της νέας επένδυσης (50 μονάδες)

Λαμβάνονται υπόψη:

- Τα τεκμηριωμένα αποτελέσματα της τεchnοοικονομικής μελέτης² που θα υποβάλλεται και περιλαμβάνει προβλεπόμενους λογαριασμούς αποτελεσμάτων και ταμειακής ροής για μια πενταετία από την υλοποίηση της επένδυσης ή οι προβλέψεις που δηλώνονται στην αίτηση.

15 μονάδες

- Το επίπεδο τεχνολογίας της νέας επένδυσης και η συμβολή του στην ενίσχυση της βιωσιμότητας του προτεινόμενου έργου μέσω του εκσυγχρονισμού της παραγωγικής διαδικασίας ή/και της ανάπτυξης ανταγωνιστικότερων, καινοτόμων προϊόντων με υψηλή προστιθέμενη αξία. Η χρήση προηγμένων τεχνολογιών θα αποτελεί πλεονέκτημα.

10 μονάδες

- Τα προϊόντα που θα παράγονται και οι δυνατότητες προώθησής τους σε σχέση με τη γενική κατάσταση της αγοράς

7 μονάδες

- Το μέγεθος της επένδυσης σε σχέση με τις οικονομικές δυνατότητες της επιχείρησης

6 μονάδες

- Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής της εταιρείας στη νέα επένδυση (ίδια/δανειακά κεφάλαια)

6 μονάδες

- Η τάση των πωλήσεων της επιχείρησης και οι προοπτικές τους

6 μονάδες

(ii) Δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης (5 μονάδες)

Η δημιουργία επίλεκτων θέσεων απασχόλησης. Για κάθε μόνιμη θέση που δημιουργείται 2.5 μονάδες.

(iii) Μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος (5 μονάδες)

- Μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος (εξοικονόμηση νερού και ενέργειας, εγκατάσταση εξοπλισμού παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ κ.α)

² Σημειώνεται ότι η υποβολή τεchnοοικονομικής μελέτης είναι απαραίτητη όταν το επενδυτικό πρόγραμμα είναι **πέραν των €150.000 ή όταν μια επιχείρηση θα δραστηριοποιηθεί σε νέο επιλέξιμο τομέα δραστηριοτήτων που καλύπτει η Παρέμβαση**. Η Επιτροπή έχει το δικαίωμα να αμφισβητήσει ή να μη δεχθεί τα αποτελέσματα της τεchnοοικονομικής μελέτης και να αποφασίσει με την δική της κρίση και εμπειρία.

**Οι Περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα
Νόμοι του 2018 και 2021**

ΠΡΩΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

(Άρθρα 2, 4, 5, 6, 17, 18, 19, 20, 22, 33, 39, 47 και 52)

**ΕΡΓΑ ΓΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΤΟΙΜΑΖΕΤΑΙ ΜΕΛΕΤΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ**

1. Διυλιστήρια αργού πετρελαίου, (με εξαίρεση τις επιχειρήσεις που παράγουν μόνο λιπαντικά από αργό πετρέλαιο) και εγκαταστάσεις για την αεριοποίηση και υγροποίηση 500 τουλάχιστον τόνων άνθρακα ή ασφαλτούχων σχιστόλιθων.

2. (α) Θερμοηλεκτρικοί σταθμοί και άλλες εγκαταστάσεις καύσης με θερμική ισχύ από 50MW και άνω.

(β) Πυρηνικοί σταθμοί και άλλοι πυρηνικοί αντιδραστήρες, συμπεριλαμβανομένης της διάλυσης ή του παροπλισμού τους (εκτός από τις ερευνητικές μονάδες για την παραγωγή και μετατροπή σχάσιμων και αναπαραγωγίμων υλικών, με ανώτατη διαρκή θερμική ισχύ κάτω του 1 kW): Νοείται ότι οι πυρηνικοί σταθμοί και οι άλλοι πυρηνικοί αντιδραστήρες παύουν να χαρακτηρίζονται ως τέτοιοι, όταν όλα τα πυρηνικά καύσιμα και τα άλλα ραδιενεργά μολυσμένα στοιχεία αφαιρεθούν μονίμως από τον τόπο της εγκατάστασης.

3. (α) Εγκαταστάσεις για την επεξεργασία ακτινοβολημένων πυρηνικών καυσίμων.

(β) Εγκαταστάσεις-

(i) για την παραγωγή ή τον εμπλουτισμό πυρηνικών καυσίμων·

(ii) για την επεξεργασία ακτινοβολημένων πυρηνικών καυσίμων ή πολύ ραδιενεργών αποβλήτων·

(iii) για την τελική διάθεση ακτινοβολημένων πυρηνικών καυσίμων·

(iv) αποκλειστικά για την τελική διάθεση ραδιενεργών αποβλήτων· αποκλειστικά για την αποθήκευση (όταν αυτή προγραμματίζεται για περισσότερο από δέκα χρόνια) ακτινοβολημένων πυρηνικών καυσίμων ή ραδιενεργών αποβλήτων σε χώρο διαφορετικό από το χώρο παραγωγής.

(γ) Πρατήρια καυσίμων εντός των ορίων ανάπτυξης, όπως αυτό ορίζεται στο εκάστοτε Σχέδιο Ανάπτυξης.

4. (α) Ολοκληρωμένες μεταλλουργικές βιομηχανίες για την αρχική σύντηξη χυτοσιδήρου και χάλυβα.

(β) Εγκαταστάσεις παραγωγής ακατέργαστων μη σιδηρούχων μετάλλων από μεταλλεύματα, συμπυκνώματα ή δευτερογενείς πρώτες ύλες, με μεταλλουργικές, χημικές ή ηλεκτρολυτικές διεργασίες.

5. Εγκαταστάσεις-

(α) για την εξόρυξη αμιάντου, καθώς και για την κατεργασία, μεταποίηση ή και τελική διάθεση/υγειονομική ταφή του αμιάντου και των προϊόντων που περιέχουν αμιάντο·

(β) στην περίπτωση των προϊόντων αμιαντοτσιμέντου, εγκαταστάσεις με ετήσια παραγωγή άνω των 20 000 τόνων τελικών προϊόντων·

(γ) στην περίπτωση των υλικών τριβής, εγκαταστάσεις με ετήσια παραγωγή άνω των 50 τόνων τελικών προϊόντων·

(δ) για τις άλλες χρήσεις του αμιάντου, εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούν πάνω από 200 τόνους το χρόνο.

6. Ολοκληρωμένες χημικές εγκαταστάσεις, δηλαδή εγκαταστάσεις για την παραγωγή, σε βιομηχανική κλίμακα, ουσιών με μεθόδους χημικής μετατροπής, στις οποίες παρατάσσονται πολλές μονάδες που συνδέονται λειτουργικά μεταξύ τους και προορίζονται για-

(α) την παραγωγή βασικών οργανικών χημικών προϊόντων·

(β) την παραγωγή βασικών ανόργανων χημικών προϊόντων·

(γ) την παραγωγή φωσφορούχων, αζωτούχων ή καλιούχων λιπασμάτων (απλά ή σύνθετα λιπάσματα)·

(δ) την παραγωγή βασικών φυτοϋγειονομικών προϊόντων και βιοκτόνων·

(ε) την παραγωγή βασικών φαρμακευτικών προϊόντων με χημικές ή βιολογικές μεθόδους·
(στ) την παραγωγή εκρηκτικών υλών.

(στ) την παραγωγή εκρηκτικών υλών.

7. Έργα κατασκευής σιδηροδρομικών γραμμών μεγάλων αποστάσεων:

(α) Έργα κατασκευής σιδηροδρομικών γραμμών μεγάλων αποστάσεων και αερολιμένων με κύριο διάδρομο τροchioδρόμησης μήκους άνω των 2 100 μέτρων.

(β) Έργα κατασκευής αυτοκινητοδρόμων και οδών ταχείας κυκλοφορίας.

(γ) Έργα κατασκευής νέων οδών με τέσσερις ή περισσότερες λωρίδες κυκλοφορίας ή ευθυγράμμισης ή διαπλάτυνσης υφιστάμενων οδών με δύο ή λιγότερες λωρίδες κυκλοφορίας, ώστε να δημιουργηθούν τέσσερις λωρίδες ή περισσότερες, όταν η νέα οδός ή το νέο ή ευθυγραμμισμένο ή διευρυμένο αυτό τμήμα της οδού θα έχει συνεχές μήκος 10 km ή μεγαλύτερο.

8. (α) Εσωτερικές πλωτές οδοί και λιμένες για την κυκλοφορία στις εσωτερικές πλωτές οδούς που επιτρέπουν τη διέλευση σκαφών άνω των 1 350 τόνων.

(β) Εμπορικοί λιμένες, αποβάθρες φορτοεκφόρτωσης που συνδέονται με την ξηρά και εξωτερικοί λιμένες (εκτός των αποβαθρών για τα πορθμεία) όπου μπορούν να προσεγγίσουν σκάφη άνω των 1 350 τόνων.

9. Εγκαταστάσεις διάθεσης αποβλήτων για την αποτέφρωση, χημική κατεργασία όπως ορίζεται στο σημείο D9 του Παραρτήματος II των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022 ή υγειονομική ταφή επικίνδυνων αποβλήτων, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 των εν λόγω Νόμων.

10. Εγκαταστάσεις διάθεσης αποβλήτων για την αποτέφρωση ή χημική κατεργασία όπως ορίζεται στο σημείο D9 του Παραρτήματος II των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022 μη επικινδύνων αποβλήτων με ημερήσια δυναμικότητα άνω των 100 τόνων.

11. Έργα άντλησης υπόγειων νερών, ή έργα τεχνητής αναπλήρωσης υπόγειων νερών, όταν ο όγκος αντλούμενου ή αναπληρούμενου νερού ισούται με ή υπερβαίνει τα 250 000 κυβικά μέτρα το χρόνο:

Νοείται ότι ο όρος «υπόγεια νερά» έχει την έννοια που αποδίδει σε αυτόν το άρθρο 2(1) του περί Ενιαίας Διαχείρισης των Υδάτων Νόμων του 2010 έως 2022.

12. (α) Έργα για την εκτροπή υδάτινων πόρων από μια υδρολογική λεκάνη σε άλλη, όταν η εκτροπή αυτή αποσκοπεί στην πρόληψη ενδεχόμενης λειψυδρίας και όταν ο όγκος του εκτρεπόμενου νερού υπερβαίνει τα 500 000 κυβικά μέτρα το χρόνο.

(β) Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, έργα για την εκτροπή υδάτινων πόρων από μια υδρολογική λεκάνη σε άλλη, όταν η πολυετής μέση ροή της λεκάνης άντλησης υπερβαίνει τα 10 000 000 κυβικά μέτρα το χρόνο και όπου ο όγκος του εκτρεπόμενου νερού υπερβαίνει το 5 % της ροής αυτής:

Νοείται ότι, η εκτροπή πόσιμου νερού μέσω αγωγών δεν εμπίπτει στις διατάξεις του παρόντος σημείου.

13. Εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων ή αποχετευτικά συστήματα δυναμικότητας άνω των 15 000 ισοδύναμου πληθυσμού.

14. Εγκαταστάσεις –

(α) εξόρυξης πετρελαίου για εμπορικούς σκοπούς·

(β) εξόρυξης φυσικού αερίου για εμπορικούς σκοπούς·

(γ) χερσαίων υποστηρικτικών βιομηχανιών εξόρυξης λιθάνθρακα, πετρελαίου, φυσικού αερίου και μεταλλευμάτων και πετρωμάτων, καθώς και ασφαλούχων σχιστόλιθων με συνολικό εμβαδό άνω των δύο χιλιάδων τετραγωνικών μέτρων (2000 m²) επιφάνειας.

15. Ανόρυξη γεώτρησης εξερεύνησης από μη παραγωγική εγκατάσταση: Νοείται ότι οι όροι «εξερεύνηση» και «μη παραγωγική εγκατάσταση» έχουν την έννοια που αποδίδεται στους όρους αυτούς από τον Κανονισμό 2(1) των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Ασφάλεια των Υπεράκτιων Εργασιών Πετρελαίου και Φυσικού Αερίου) Κανονισμών του 2015.

16. Φράγματα και άλλες εγκαταστάσεις προοριζόμενες για τη συγκράτηση ή τη μόνιμη αποθήκευση υδάτων, όπου ο όγκος της νέας ή της πρόσθετης ποσότητας του συγκρατημένου ή ταμιευομένου ύδατος υπερβαίνει τα 5 000 000 m³.

17. Χερσαίοι αγωγοί, με διάμετρο άνω των 800 mm και μήκος άνω των 10 km –

(α) μεταφοράς αερίου, πετρελαίου ή χημικών ουσιών·

(β) μεταφοράς ρευμάτων διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) για σκοπούς αποθήκευσης σε γεωλογικούς σχηματισμούς, περιλαμβανομένων των συναφών σταθμών ανύψωσης της πίεσης.

18. Υποθαλάσσιοι αγωγοί και σχετικές εγκαταστάσεις που ποντίζονται στη χωρική θάλασσα και/ή στην Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη της Δημοκρατίας, διαμέσου των οποίων μεταφέρεται οποιοδήποτε υγρό, στερεό και/ή αέριο και σχετικές εγκαταστάσεις στην παράκτια ζώνη:

Νοείται ότι οι όροι «Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη» και «χωρική θάλασσα», έχουν την έννοια που αποδίδεται στους όρους αυτούς από το άρθρο 2(1) των περί της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης και Υφαλοκρηπίδας Νόμων του 2004 και του 2014.

19. Εγκαταστάσεις εντατικής εκτροφής, με δυναμικότητα μεγαλύτερη από-

(α) 85 000 θέσεις για κοτόπουλα πάχυνσης ή 60 000 θέσεις για ωτόκες κότες·

(β) 3 000 θέσεις για χοίρους πάχυνσης (άνω των 30 χγρ.)·

(γ) 900 θέσεις για χοιρομητέρες· ή

(δ) 200 θέσεις για γαλακτοφόρες αγελάδες.

20. Σφαγεία με ημερήσια δυναμικότητα παραγωγής σφαγίων άνω των 50 τόνων.

21. Ιχθυοκαλλιέργειες με παραγωγή άνω των 1 000 τόνων ψαριών το χρόνο.

22. Παρασκευή γαλακτοκομικών προϊόντων με ημερήσια δυναμικότητα επεξεργασίας γάλακτος άνω των 200 τόνων.

23. Βιομηχανικές εγκαταστάσεις παραγωγής-

(α) χαρτοπολτού από ξύλο ή παρόμοια ινώδη υλικά·

(β) χαρτιού και χαρτονιού, με δυναμικότητα παραγωγής άνω των 200 τόνων την ημέρα.

24. Ναυπηγεία και καρνάγια.

25. Λατομεία και υπαίθρια ορυχεία έκτασης άνω των δύο εκταρίων ή, όταν πρόκειται για εξόρυξη τύρφης, άνω των 150 εκταρίων.

26. Κατασκευή εναέριων αγωγών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας με τάση 132 kV και άνω και μήκος ίσο ή πέραν των 15 km.

27. Εγκαταστάσεις αποθήκευσης πετρελαίου, πετροχημικών ή χημικών προϊόντων με συνολική χωρητικότητα τουλάχιστον 50 000 τόνων.

28. Έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, ως εξής:

(α) Ανεμογεννήτριες με ισχύ ίση ή μεγαλύτερη των 10 MW.

(β) Φωτοβολταϊκά και αγροφωτοβολταϊκά συστήματα που θα τοποθετηθούν στο έδαφος με ισχύ ίση ή μεγαλύτερη του 1 MW.

(γ) Πλωτά φωτοβολταϊκά συστήματα

(δ) Ηλιοθερμικά πάρκα με εγκατεστημένη ισχύ ίση ή μεγαλύτερη από 10 MW.

(ε) Άλλα έργα αξιοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με εγκατεστημένη ισχύ ίση ή μεγαλύτερη των 5 MW. 106(Ι) του 2022.

(στ) Έργα παραγωγής βιοκαυσίμων ή βιορευστών με δυναμικότητα ίση ή μεγαλύτερη των 20 κυβικών μέτρων/μέρα:

Νοείται ότι οι όροι «βιοκαύσιμα» και «βιορευστά» έχουν την έννοια που αποδίδει σε αυτούς το άρθρο 2(1) του περί Προδιαγραφών, Κριτηρίων Αειφορίας και Μείωσης των Εκπομπών των Καυσίμων Νόμου του 2022.

(ζ) Έργα Παραγωγής υδρογόνου.

(η) Υπεράκτιες εγκαταστάσεις αξιοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με εγκατεστημένη ισχύ ίση ή μεγαλύτερη των 5 MW.

29. Εγκαταστάσεις για την παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας.

30. Λιμενοβραχίονες και κυματοθραύστες.

31. Μαρίνες, χώροι ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής και αλιευτικά καταφύγια.

32. Γήπεδα γκολφ και συνοδευτικά έργα και αναπτύξεις, περιλαμβανομένων των έργων που θα εξυπηρετούν άμεσα ή έμμεσα τη λειτουργία του εν λόγω έργου, εξαιρουμένων των «μίνι» γκολφ.

33. Τόποι αποθήκευσης κατ' εφαρμογή του άρθρου 2(1) των περί της Αποθήκευσης Διοξειδίου του Άνθρακα σε Γεωλογικούς Σχηματισμούς Νόμων του 2012 και 2015.

34. Εγκαταστάσεις δέσμευσης ρευμάτων CO₂ για σκοπούς αποθήκευσης σε γεωλογικούς σχηματισμούς κατ' εφαρμογή των περί της Αποθήκευσης Διοξειδίου του Άνθρακα σε Γεωλογικούς Σχηματισμούς Νόμων του 2012 και 2015 από εγκαταστάσεις καλυπτόμενες από το παρόν παράρτημα ή εφόσον η συνολική ετήσια δέσμευση CO₂ ανέρχεται σε 1,5 μεγατόνους ή περισσότερο.

35. Ενοποιημένες αναπτύξεις μεγάλων και σύνθετων χρήσεων.

36. Πλατφόρμες εντός θάλασσας για τη συντήρηση γεωτρυπάνων ή και πλωτών μέσων ή και σκαφών ή και για την υποστήριξη υπεράκτιων γεωτρήσεων.

37. Πόντιση υποθαλάσσιου καλωδίου και σχετικών εγκαταστάσεων στη χωρική θάλασσα και/ή στην Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη της Δημοκρατίας, και σχετικές εγκαταστάσεις στην παράκτια ζώνη.

Οι όροι «Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη» και «χωρική θάλασσα» έχουν την έννοια που αποδίδει σε αυτούς το άρθρο 2(1) των περί της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης και Υφαλοκρηπίδας Νόμων του 2004 και του 2014.

38. Βιομηχανικές εγκαταστάσεις παραγωγής ασφαλικού σκυροδέματος .

39. Εγκαταστάσεις και βιομηχανικές δραστηριότητες που εμπίπτουν στο Μέρος III, IV, V ή VII των περί Βιομηχανικών Εκπομπών (Ολοκληρωμένη Πρόληψη και Έλεγχος της Ρύπανσης) Νόμων του 2013 έως 2023. Στην εκάστοτε περίπτωση ισχύει το αυστηρότερο όριο.

40. Κάθε μεταβολή ή επέκταση των σχεδίων που απαριθμούνται στο παρόν Παράρτημα, όταν η μεταβολή ή επέκταση καθ' εαυτή εμπίπτει στα κατώτατα όρια, αν υπάρχουν, τα οποία καθορίζονται στο παρόν Παράρτημα.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

(Άρθρα 2, 4, 5, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 33, 47 και 52)

ΕΡΓΑ ΓΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΥΠΟΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΜΕΝΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΕΑΝ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΜΕΛΕΤΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

1. Γεωργία, δασοκομία και υδατοκαλλιέργεια:

(α) Έργα αγροτικού αναδασμού.

(β) Έργα για τη χρησιμοποίηση ακαλλιέργητης γης ή ημιφυσικών περιοχών για εντατικές γεωργικές καλλιέργειες, που καταλαμβάνουν έκταση μεγαλύτερη των 5 000 m² και εφόσον γίνονται για εμπορικούς σκοπούς.

(γ) Έργα διαχείρισης υδάτινων πόρων για τη γεωργία, περιλαμβανομένων των αρδευτικών και αποστραγγιστικών έργων.

(δ) Αρχική δάσωση και αποδάσωση με σκοπό τη μετατροπή σε άλλο τύπο χρήσης γης, εφόσον καταλαμβάνει έκταση μεγαλύτερη των 3 000 m² και εφόσον γίνεται για εμπορικούς σκοπούς.

(ε) Εγκαταστάσεις εντατικής κτηνοτροφίας, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.

(στ) Εγκαταστάσεις εντατικής ιχθυοτροφίας, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.

(ζ) Ανάκτηση εδαφών από τη θάλασσα, συμπεριλαμβανομένων των τεχνητών νησιών.

2. Εξορυκτική βιομηχανία:

(α) Λατομεία, υπαίθρια ορυχεία και εξόρυξη τύρφης, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.

(β) Υπόγεια ορυχεία.

(γ) Εξόρυξη ορυκτών με βυθοκόρηση ποταμών και της θάλασσας.

(δ) Γεωτρήσεις βάθους και ειδικότερα-

(i) γεωθερμικές γεωτρήσεις,

(ii) γεωτρήσεις για την αποθήκευση πυρηνικών αποβλήτων,

(iii) γεωτρήσεις για ύδρευση (υδρογεωτρήσεις) εφόσον γίνονται για εμπορικούς σκοπούς, εξαιρουμένων των γεωτρήσεων για τη διερεύνηση της σταθερότητας του εδάφους·

(ε) Εγκαταστάσεις επιφανείας της βιομηχανίας εξόρυξης λιθάνθρακα, πετρελαίου, φυσικού αερίου και μεταλλευμάτων, καθώς και ασφαλούχων σχιστολίθων.

(στ) Χερσαίες υποστηρικτικές βιομηχανίες εξόρυξης λιθάνθρακα, πετρελαίου, φυσικού αερίου και μεταλλευμάτων και πετρωμάτων, καθώς και ασφαλούχων σχιστολίθων με συνολικό εμβαδό κάτω δύο χιλιάδων τετραγωνικών μέτρων (2000 m²) επιφάνειας.

3. Ενεργειακή βιομηχανία:

(α) Βιομηχανικές εγκαταστάσεις για την παραγωγή και συμπαραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, ατμού, θερμού ύδατος και θερμότητας, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.

(β) (i) Βιομηχανικές εγκαταστάσεις για τη μεταφορά αερίου, ατμού και θερμού ύδατος εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα

(ii) Μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας με εναέρια καλώδια σε συνεχές μήκος άνω του ενός χιλιομέτρου και εφόσον χωροθετείται εκτός ορίου ανάπτυξης, (εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα)

(γ) Επίγεια αποθήκευση φυσικού αερίου.

(δ) Αποθήκευση εύφλεκτων αερίων σε υπόγειες δεξαμενές.

(ε) Επίγεια αποθήκευση ορυκτών καυσίμων.

(στ) Βιομηχανική μπρικετοποίηση λιθάνθρακα και λιγνίτη.

(ζ) Εγκαταστάσεις επεξεργασίας και αποθήκευσης ραδιενεργών αποβλήτων, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.

(η) Ανεμογεννήτριες, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.

(θ) Εγκαταστάσεις δέσμμευσης ρευμάτων CO₂ για σκοπούς αποθήκευσης σε γεωλογικούς σχηματισμούς, σύμφωνα με τους περί της Αποθήκευσης Διοξειδίου του Άνθρακα σε Γεωλογικούς Σχηματισμούς Νόμους του 2012 και 2015, από εγκαταστάσεις που δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.

(ι) Φωτοβολταϊκά και αgroφωτοβολταϊκά συστήματα που τοποθετούνται στο έδαφος με ισχύ ίση ή μεγαλύτερη των 150 kW και μικρότερη του 1 MW εντός ζωνών και περιοχών προστασίας και εντός γεωργικών ζωνών.

(ια) Ηλιοθερμικά πάρκα και άλλα έργα αξιοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με εγκατεστημένη ισχύ μικρότερη των 10 MW.

(ιβ) Έργα παραγωγής βιοκαυσίμων ή βιορευστών (με δυναμικότητα κάτω από 20 κ.μ./μέρα: Νοείται ότι οι όροι «βιοκαύσιμα» και «βιορευστά» έχουν την έννοια που αποδίδει σε αυτούς το άρθρο 2(1) του περί Προδιαγραφών, Κριτηρίων Αειφορίας και Μείωσης των Εκπομπών των Καυσίμων Νόμου του 2022.

(ιγ) Μεμονωμένοι σταθμοί ηλεκτροχημικής αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας (μπαταρίες) με ισχύ ίση ή μεγαλύτερη των 10 MW.

4. Παραγωγή και επεξεργασία μετάλλων:

(α) Εγκαταστάσεις παραγωγής χυτοσιδήρου ή χάλυβα (πρωτογενούς ή δευτερογενούς), περιλαμβανομένων των χυτηρίων συνεχούς τήξης.

(β) Εγκαταστάσεις επεξεργασίας σιδηρούχων μετάλλων, με έλαση εν θερμώ, σφυρηλάτηση ή επίθεση προστατευτικών στρωμάτων τηγμένων μετάλλων.

(γ) Χυτήρια σιδηρούχων μετάλλων.

(δ) Εγκαταστάσεις τήξης μη σιδηρούχων μετάλλων και κραμάτων, περιλαμβανομένων των προϊόντων ανάκτησης, όπως εξευγενισμός και χύτευση.

(ε) Εγκαταστάσεις επιφανειακής κατεργασίας μετάλλων και πλαστικών υλών με ηλεκτρολυτικές ή χημικές διεργασίες.

(στ) Κατασκευή σιδηροδρομικού υλικού.

(ζ) Δομική σύνδεση με χρήση εκρηκτικών.

(η) Εγκαταστάσεις φρύξης και περίτξης μετάλλων και μεταλλευμάτων.

(θ) Κατασκευή και συναρμολόγηση μηχανοκίνητων οχημάτων και κατασκευή κινητήρων μηχανοκίνητων οχημάτων.

(ι) Εργοστάσια κατασκευής και επισκευής αεροσκαφών.

5. Βιομηχανία ορυκτών :

(α) Εγκαταστάσεις παραγωγής οπτάνθρακα (ξηρά απόσταξη του άνθρακα).

(β) Εγκαταστάσεις παραγωγής τσιμέντου.

(γ) Εγκαταστάσεις παραγωγής αμιάντου και κατασκευής προϊόντων με βάση τον αμίαντο, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.

(δ) Υαλουργία, περιλαμβανομένης της κατασκευής ινών γυαλιού.

(ε) Εγκαταστάσεις τήξης ορυκτών υλών, περιλαμβανομένης της παραγωγής ορυκτών ινών.

(στ) Παραγωγή κεραμικών ειδών με ψήσιμο και ιδίως κεραμιδιών, πλίνθων, πυρίμαχων πλίνθων, πλακιδίων, ψευδοπορσελάνης ή πορσελάνης.

6. Χημική βιομηχανία, εφόσον αφορά έργα που δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα:

(α) Επεξεργασία ενδιάμεσων προϊόντων και παρασκευή χημικών προϊόντων.

(β) Παρασκευή φυτοφαρμάκων και φαρμακευτικών προϊόντων, χρωμάτων και βερνικιών, ελαστομερών και υπεροξιδίων.

(γ) Εγκαταστάσεις αποθήκευσης πετρελαίου, πετροχημικών και χημικών προϊόντων, με συνολική χωρητικότητα ίση ή μεγαλύτερη των 1 000 τόνων και μικρότερη των 50 000 τόνων.

(δ) Πρατήρια καυσίμων εκτός του ορίου ανάπτυξης, όπως αυτό ορίζεται στο εκάστοτε Σχέδιο Ανάπτυξης.

(ε) Εγκαταστάσεις ανάμιξης, συσκευασίας, ανασυσκευασίας ή και επεξεργασίας χημικών ουσιών.

7. Βιομηχανία τροφίμων:

(α) Βιομηχανία φυτικών και ζωικών λιπαρών ουσιών.

(β) Κονσερβοποιία ζωικών και φυτικών προϊόντων.

(γ) Μονάδες παρασκευής γαλακτοκομικών προϊόντων, με ημερήσια δυναμικότητα επεξεργασίας γάλακτος μεγαλύτερη των 10 τόνων και μικρότερη των 200 τόνων.

(δ) Ζυθοποιία και παραγωγή βύνης.

(ε) Ζαχαροπλαστική και παρασκευή σιροπιού.

(στ) Σφαγεία, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.

(ζ) Βιομηχανίες παραγωγής αμύλου.

(η) Εργοστάσια παραγωγής ιχθυάλευρου και ιχθυελαίου.

(θ) Ζαχαουργεία.

(ι) Οινοποιεία και αποστακτήρια με δυναμικότητα επεξεργασίας πέραν των 500 τόνων σταφυλιού ετησίως.

(ια) Αλλαντοποιεία.

(ιβ) Εμφιαλωτήρια.

(ιγ) Ελαιοτριβεία.

8. Κλωστοϋφαντουργία, βιομηχανία δέρματος, ξύλου και χαρτιού:

(α) Βιομηχανικές εγκαταστάσεις παραγωγής χαρτιού και χαρτονιού, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.

(β) Εγκαταστάσεις προεπεξεργασίας (δραστηριότητες πλύσης, λεύκανσης, μερσερισμού) ή βαφής ινών και υφασμάτων.

(γ) Εγκαταστάσεις δέψης δερμάτων.

(δ) Εργοστάσια παραγωγής και κατεργασίας κυτταρίνης.

9. Βιομηχανία ελαστικού: Παραγωγή και κατεργασία προϊόντων που προέρχονται από ελαστομερή.

10. Έργα υποδομής:

(α) Έργα ανάπτυξης βιομηχανικών ζωνών ή/και περιοχών.

(β) Έργα αστικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων των ακόλουθων:

(i) Εμπορικά κέντρα, υπερκαταστήματα και πολυκαταστήματα με εμβαδόν πέραν των 10 000 m².

(ii) Γήπεδα ποδοσφαίρου και στάδια με χωρητικότητα μεγαλύτερη των 2 000 καθήμενων θεατών.

(iii) Ψηλά κτίρια με αριθμό ορόφων πέραν των τεσσάρων από τον ανώτερο επιτρεπτό αριθμό ορόφων που καθορίζει το Σχέδιο Ανάπτυξης.

(iv) Αναπτύξεις για την κατασκευή των οποίων απαιτούνται εργασίες αποστράγγισης υπόγειων νερών, πέραν των 50 m³ ημερησίως.

(v) Αυτόνομοι χώροι στάθμευσης, με χωρητικότητα πέραν των 300 οχημάτων.

(vi) Πανεπιστημιούπολεις.

(vii) Νοσοκομεία και κλινικές.

(viii) Οικιστικά συγκροτήματα με εμβαδόν πέραν των 5 000 m² σε περιοχές με υψόμετρο άνω των 850 μέτρων.

(γ) Έργα αστικής ανάπτυξης εκτός του ορίου ανάπτυξης, όπως αυτό ορίζεται στο εκάστοτε Σχέδιο Ανάπτυξης:

(i) Υπεραγορές, εμπορική και ψυχαγωγική ανάπτυξη σύνθετου τύπου, αίθουσες δεξιώσεων και κτίρια πολιτιστικών δραστηριοτήτων με εμβαδόν πέραν των 1000 m².

(ii) Συγκροτήματα κινηματογραφικών αιθουσών με εμβαδόν πέραν των 1000 m².

(iii) Σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

(iv) Ναοί και άλλοι χώροι θρησκευτικής συγκέντρωσης.

(v) Κέντρα πολλαπλού αθλητισμού.

(vi) Ερευνητικά κέντρα ή και κέντρα καινοτομίας με εμβαδόν πέραν των 1000 m² όπου διεξάγεται εφαρμοσμένη έρευνα.

(δ) Κατασκευή σιδηροδρομικών γραμμών και εγκαταστάσεων μεταφόρτωσης για συνδυασμένες μεταφορές και συνδυασμένων τερματικών σταθμών, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.

(ε) Κατασκευή αεροδρομίων, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.

(στ) Ελικοδρόμια, εξαιρουμένων των ελικοδρομίων σε οροφές κτιρίων.

(ζ) Κατασκευή οδών λιμένων και λιμενικών εγκαταστάσεων, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.

(η) Κατασκευή εσωτερικών πλωτών οδών, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα, έργα διευθέτησης υδατορευμάτων και αντιπλημμυρικά έργα.

(θ) Έργα κατασκευής νέων οδών με τέσσερις ή περισσότερες λωρίδες κυκλοφορίας ή ευθυγράμμισης ή διαπλάτυνσης υφιστάμενων οδών με δύο ή λιγότερες λωρίδες κυκλοφορίας, ώστε να δημιουργηθούν τέσσερις λωρίδες ή περισσότερες, σε συνεχές μήκος δρόμου ίσο ή μεγαλύτερο των 5 000 μέτρων και μικρότερο των 10 000 μέτρων.

(i) Έργα κατασκευής, διαπλάτυνσης και εν γένει αναβάθμισης δρόμων σε συνεχές μήκος δρόμου τουλάχιστον 1 000 μέτρων-

(i) σε ορεινές περιοχές όπου η κάλυψη της περιβάλλουσας φυσικής βλάστησης είναι πέραν του 50%,

(ii) μέσα σε ζώνη προστασίας της παραλίας ή σε περιοχές ή τοπία που έχουν κηρυχθεί ή χαρακτηριστεί προστατευόμενα, σύμφωνα με νομοθεσία,

(iii) που επηρεάζουν την κοίτη ή τα πρηνή ποταμού ή χαρακτηριστικά γνωρίσματα φυσικής, ιστορικής, πολιτιστικής ή αρχαιολογικής κληρονομιάς ή φυσικούς διαδρόμους ειδών πανίδας ή οικοτόπους μεταναστευτικών ειδών ή περιοχές με ενδημικά είδη πανίδας και χλωρίδας, υδροβιότοπους, αμμόλοφους, κρημνούς, σπηλιές, αξιόλογους γεωμορφολογικούς και απολιθωματοφόρους σχηματισμούς, φαράγγια, εκβολές ποταμών, αμμουδιές ή τη φυσική ακτογραμμή.

(ια) Μικρά εμπλουτιστικά αναχώματα ή και δήματα που κατασκευάζονται στους ποταμούς με συρματοκιβώτια (τύπου gabions) με σκοπό τον εμπλουτισμό των υπόγειων υδάτων σε ορεινές ή και δασώδεις περιοχές.

(ιβ) Έργα διαφοροποίησης της κοίτης ποταμών και χειμάρρων.

(ιγ) Τροχιόδρομοι (τραμ), υπερυψωμένοι ή υπόγειοι σιδηρόδρομοι, εναέριοι σιδηρόδρομοι ή παρεμφερείς σιδηρόδρομοι ειδικού τύπου που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά ή κυρίως για τη μεταφορά επιβατών.

(ιδ) (i) Εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα, παράκτια έργα για την καταπολέμηση της διάβρωσης, παραλιακοί πεζόδρομοι, παράκτια και θαλάσσια έργα που παρέχουν τη δυνατότητα διαμόρφωσης της ακτής, όπως η κατασκευή αναχωμάτων, μόλων, και άλλων έργων προστασίας από τη θάλασσα, εξαιρουμένης της συντήρησης και της ανακατασκευής των έργων αυτών, τα οποία εμπίπτουν σε ζώνη προστασίας της παραλίας, σύμφωνα με τον περί της Προστασίας της Παραλίας Νόμο.

(ii) Αποβάθρες όπως αυτές ορίζονται από το άρθρο 2 του περί Αποβαθρών Νόμου.

(ιε) Έργα άντλησης υπόγειων νερών ή και συστήματα τεχνητής αναπλήρωσης υπόγειων νερών με ετήσιο επιτρεπόμενο όριο άντλησης ή αναπλήρωσης μεγαλύτερο από 10 000 κυβικά μέτρα και μικρότερο από 250 000 κυβικά μέτρα, εφόσον γίνονται για εμπορικούς σκοπούς.

(ιστ) Έργα για την εκτροπή υδάτινων πόρων από μια υδρολογική λεκάνη σε άλλη τα οποία δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.

(ιζ) Σταθμοί αφαλάτωσης θαλάσσιου ή υφάλμυρου νερού εφόσον γίνονται για εμπορικούς σκοπούς.

(ιη) Φράγματα και λοιπές εγκαταστάσεις συγκράτησης ή μόνιμης ταμείευσης υδάτων (εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα).

(ιθ) Χερσαίοι αγωγοί μεταφοράς-

(i) υγρών αποβλήτων ή χημικών ουσιών, με μήκος ίσο ή μεγαλύτερο των 1 000 μέτρων,

(ii) υδραγωγοί μεγάλων αποστάσεων, με μήκος ίσο ή μεγαλύτερο των 5 000 μέτρων,

847

(iii) πετρελαιοαγωγοί, αγωγοί μεταφοράς υγραερίου, φυσικού αερίου και αγωγοί αερίου για τη μεταφορά ρευμάτων διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) για σκοπούς αποθήκευσης σε γεωλογικούς σχηματισμούς (περιλαμβανομένων των συναφών σταθμών ανύψωσης της πίεσης) εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.

11. Τουρισμός και αναψυχή:

(α) Χιονοδρομικές πίστες, μηχανισμοί ανάβασης και σχετικά έργα υποδομής.

(β) Παραθεριστικοί οικισμοί, ξενοδοχειακά συγκροτήματα και ολοκληρωμένα τουριστικά συγκροτήματα εκτός αστικών περιοχών και σχετικά έργα υποδομής.

(γ) Κατασκηνωτικοί χώροι και χώροι στάθμευσης τροχόσπιτων, περιλαμβανομένων των κατασκηνώσεων πολυτέλειας "Glamping".

(δ) Θαλάσσια και χερσαία θεματικά πάρκα. (ε) Ολοκληρωμένου τύπου καζίνο-θέρετρα και συνοδευτικά έργα και αναπτύξεις. (στ) Επισκέψιμα αγροκτήματα.

12. Άλλα έργα:

(α) Μόνιμες πίστες αγώνων και δοκιμών μηχανοκίνητων οχημάτων.

(β) Εγκαταστάσεις για την ανάκτηση, διαχείριση ή και διάθεση αποβλήτων όπως καθορίζονται αντίστοιχα στα Παραρτήματα Ι και ΙΙ των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.

(γ) Εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα. Νοείται ότι μικρές εγκαταστάσεις με ημερήσια δυναμικότητα επεξεργασίας μικρότερη των 2 κυβικών μέτρων δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του παρόντος σημείου.

(δ) Χώροι απόθεσης ιλύων.

(ε) Αποθήκευση παλαιοσιδήρων, περιλαμβανομένων των άχρηστων οχημάτων. (στ) Κλίνες δοκιμών κινητήρων, στροβίλων ή αεριωθητών.

(ζ) Εγκαταστάσεις παραγωγής τεχνητών ορυκτών ινών.

(η) Εγκαταστάσεις ανάκτησης ή καταστροφής εκρηκτικών ουσιών.

(θ) Διαλυτήρια πλοίων. (ι) Κεραίες κινητής τηλεφωνίας σε προστατευόμενες ή και δασικές περιοχές.

(ια) Εκτροφεία θηραμάτων.

(ιβ) Διαχωρισμός οικοπέδων συνολικού εμβαδού ίσου ή μεγαλύτερου των 25 000 m².

(ιγ) Κοιμητήρια σε προστατευόμενες ή και δασικές περιοχές.

(ιδ) Έργα επί τόπου για την απορρύπανση εδαφών ή και υδάτινων σωμάτων.

(ιε) Εγκαταστάσεις επεξεργασίας ή και τελικής διάθεσης ζωικών αποβλήτων.

(ιστ) Διάλυση εργοστασίων ή αποθηκών που επεξεργάζονται ή περιέχουν επικίνδυνες χημικές ουσίες ή και επικίνδυνα απόβλητα.

(ιζ) Επίγεια δορυφορικά πάρκα, τα οποία περιλαμβάνουν και τις κατασκευές δορυφορικών σταθμών ραδιοεπικοινωνίας που βρίσκονται στο χώρο των εν λόγω κτιριακών εγκαταστάσεων.

(ιη) Σκοπευτήρια.

(ιθ) Κρεματόρια.

13. (α) Οποιαδήποτε τροποποίηση ή επέκταση έργων που απαριθμούνται στο Πρώτο Παράρτημα ή στο παρόν Παράρτημα, τα οποία έχουν ήδη εγκριθεί, εκτελεστεί ή εκτελούνται και τα οποία ενδέχεται να έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

(β) Έργα του Πρώτου Παραρτήματος που εξυπηρετούν αποκλειστικά ή κυρίως την ανάπτυξη και τη δοκιμή νέων μεθόδων ή προϊόντων και δεν χρησιμοποιούνται για περισσότερο από δύο χρόνια.

Κατάλογος Ορεινών και Μειονεκτικών Περιοχών

ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ			
Αγία Μαρίνα Ξυλιάτου	Άγιοι Ηλιόφωτοι	Άγιος Γεώργιος Καυκάλλου	Άγιος Επιφάνιος Ορεινής
Άγιος Σωζόμενος	Βυζακιά	Δένεια	Καλό Χωριό Ορεινής
Καπέδες	Καταλιόντας	Κάτω Κουτραφάς	Κάτω Μονή
Νικητάρι	Μάμμαρι	Ποτάμι	
Αγία Ειρήνη Λευκωσίας	Άγιος Επιφάνιος Σολέας	Άγιος Θεόδωρος Σολέας	Άγιος Θεόδωρος Τηλλυρίας
Αλεύγα	Αληθινού	Άλωνα	Απλίκι Ορεινής
Ασκάς	Γαλάτα	Γερακιές	Γούρρη
Ευρύχου	Κακοπετριά	Καλιάνα	Καλοπαναγιώτης
Καμπί Φαρμακά	Κάμπος	Καννάβια	Κατύδατα
Κάτω Πύργος	Κοράκου	Κούρδαλι	Λαγουδερά
Λαζανιάς	Ληνού	Λιβάδια Λευκωσίας	Μανσούρα
Μοσφίλι	Μουτουλλάς	Μυλικούρι	Ξυλιάτος
Οίκος	Παλαιχώρι Μόρφου	Παλαιχώρι Ορεινής	Πάνω Κουτραφάς
Πάνω Πύργος	Παχύαμμος	Πεδουλάς	Πηγαίνια
Πλατανιστάσα	Πολύστυπος	Σαράντι	Σελλάδι του Άππη
Σινάορος	Σκουριώτισσα	Σπήλια	Τεμβριά
Τσακίστρα	Φαρμακάς	Φικάρδου	Φλάσου
Φτερικούδι			

ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΑΡΝΑΚΑΣ			
Αθηαίνου	Αλαμινός	Απλάντα	Δελίκηπος
Κλαυδιά	Μενόγεια	Πάνω Λεύκαρα	Σκαρίνου
Τόχνη	Τρούλλοι	Ψεματισμένος	
Άγιοι Βαβασιινιάς	Βαβασιινιά	Βάβλα	Κάτω Δρυς
Κάτω Λεύκαρα	Λάγια	Μελίνη	Οδού
Ορά			

ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΜΕΣΟΥ			
Άγιος Αμβρόσιος Λεμεσού	Άγιος Γεώργιος Λεμεσού	Άγιος Θωμάς	Άγιος Μάμας
Ακαπνού	Άλασσα	Αλέκτορα	Απεσιά
Αρακαπάς	Ασγάτα	Αψιού	Βάσα Κελλακίου
Βίκλα	Γεράσα	Διερώνα	Δωρός
Επταγώνια	Καλό Χωριό Λεμεσού	Καπηλειό	Κάτω Κιβίδες
Κλωνάρι	Κορφή	Λάνια	Λιμνάτης
Λουβαράς	Μονάγρι	Πάνω Κιβίδες	Παραμάλι
Πάχνα	Πλατανίστεια	Πρασιό Αυδήμου	Πρασιό Κελλακίου
Σανίδα	Τριμίκλινη		
Άγιος Δημήτριος	Άγιος Θεόδωρος Λεμεσού	Άγιος Θεράπων	Άγιος Ιωάννης Λεμεσού
Άγιος Κωνσταντίνος	Άγιος Παύλος	Αγρίδια	Αγρός
Αμιάντος	Ανώγυρα	Άρσος Λεμεσού	Βάσα Κοιλανίου
Βουνί	Γεροβάσα	Δύμες	Δωρά
Ζωοπηγή	Καμινάρια	Κάτω Μύλος	Κάτω Πλάτρες
Κελλάκι	Κισσούσα	Κοιλάνι	Κουκά
Κυπερούντα	Λεμίθου	Λόφου	Μαλλιά
Μανδριά Λεμεσού	Μονιάτης	Όμοδος	Παλαιόμυλος
Πάνω Πλάτρες	Πελένδρι	Πέρα Πεδί	Ποταμιού
Ποταμίτισσα	Πρόδρομος	Σιλίκου	Συκόπετρα
Τρεις Ελιές	Τρόοδος	Φοινί	Χανδριά

ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΑΦΟΥ			
Αγία Μαρίνα Κελοκεδάρων	Αγία Μαρίνα Χρυσοχούς	Άγιος Γεώργιος Πάφου	Άγιος Δημητριανός
Άγιος Ισίδωρος	Ακουρσός	Αμαργέτη	Αναδιού
Ανδρολίκου	Αργάκα	Γουδί	Δρούσεια
Δρύμου	Ελεδιό	Επισκοπή Πάφου	Ευρέτου
Θελέτρα	Θρινιά	Ίνεια	Κάθικας
Καλλέπεια	Κανναβιού-Μελαμιού	Καραμούλληδες	Κάτω Ακουρδάλεια
Κάτω Αρόδες	Κελοκέδαρα	Κιδάσι	Κίος
Κοίλη	Κούρδακα	Κρήτου Τέρρα	Κρίτου Μαρόττου
Λαπηθιού	Λάσα	Λεμόνα	Λέμπα
Λετύμβου	Λουκρούνου	Μακούντα	Μαμούνταλη

Μαμώνια	Μάρωνας	Μηλιά Πάφου	Μηλιού
Νατά	Νέο Χωριό Πάφου	Πάνω Ακουρδάλεια	Πάνω Αρόδες
Πάνω Αρχιμανδρίτα	Πελαθούσα	Περιστερώνα Πάφου	Πιττοκόπος
Πραστιό Πάφου	Σαραμά	Σίμου	Σκούλλη
Σουσκιού	Σταυροκόννου	Στενή	Στρουμπί
Τέρα	Τραχυπέδουλα	Τριμιθούσα Χρυσοχούς	Τσάδα
Φάλεια	Φασλί	Φασούλα (Πάφου)	Φιλούσα Χρυσοχούς
Φύτη	Χόλη	Χούλου	Χρυσοχού
Ψάθι			
Άγιος Ιωάννης Πάφου	Άγιος Νικόλαος Πάφου	Αρμίνου	Ασπρογιά
Βρέτσια	Γαλαταριά	Γιαλιά	Ζαχαριά
Κέδαρες	Κινούσα	Κουλίνεια	Λιβάδι Πάφου
Λυσός	Μελάδεια	Μελάνδρα	Μέσανα
Μούσερε	Νέα Δήμματα	Πάνω Παναγιά	Πενταλιά
Πραιτώρι	Πωμός	Σαλαμιού	Στατός – Άγιος Φώτιος & Αμπελίτης
Φιλούσα Κελοκεδάρων			

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΕΝΤΥΠΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑΣ
ΜΕ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΝΩΣΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος
Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
Τμήμα Περιβάλλοντος
1498 Λευκωσία

Αποστολή στο email director@environment.moa.gov.cy, ή με ταχυδρομείο στην πιο πάνω διεύθυνση.

Με την παρούσα επιστολή σας υποβάλλω στοιχεία για την έκδοση Πιστοποιητικού Συμβατότητας με την εθνική νομοθεσία για το περιβάλλον για το έργο / εργοστάσιο / μονάδα / εγκατάσταση / εταιρεία

το/ η οποία βρίσκεται στην διεύθυνση (εάν εφαρμόζεται)

Το έργο / δραστηριότητα / εγκατάσταση εντάσσεται στο Σχέδιο / Πρόγραμμα / Σχέδιο Χορηγιών

του Υπουργείου

για την Προγραμματική περίοδο

Παρακαλώ όπως συμπληρωθεί κατάλληλα και υποβάλετε μαζί με το έντυπο και τα απαραίτητα σχετικά στοιχεία / πιστοποιητικά:

1. Το Έργο / Σχέδιο Χορηγιών εμπίπτει στον περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Σχέδια και / ή Προγράμματα Νόμου Ν.102(Ι)/2005.

ΝΑΙ ☐

ΟΧΙ ☐

1. Η εγκατάσταση / εργοστάσιο / μονάδα εμπίπτει στον Περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον Νόμο 2018 έως 2021.

NAI ☐

OXI ☐

2. Απαιτείται υποβολή αίτησης για χορήγηση Άδειας Βιομηχανικών Εκπομπών, σύμφωνα με τον περί Βιομηχανικών Εκπομπών Νόμο του 2013 έως 2021.

NAI ☐

OXI ☐

3. Απαιτείται υποβολή αίτησης για χορήγηση Άδειας Απόρριψης Αποβλήτων σύμφωνα με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμους του 2002 έως 2013.

NAI ☐

OXI ☐

4. Απαιτείται υποβολή αίτησης για χορήγηση Άδειας Διαχείρισης Αποβλήτων ή Πιστοποιητικού Καταχώρησης, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2022.

NAI ☐

OXI ☐

5. Απαιτείται υποβολή αίτησης για χορήγηση Άδειας Εκπομπής Αερίων Αποβλήτων (ΑΕΑΑ), με βάση τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης της Ατμόσφαιρας Νόμους του 2002 έως 2021.

NAI ☐

OXI ☐

1. Απαιτείται Πιστοποιητικό Καταλληλότητας Προσώπου, σύμφωνα με τον Κανονισμό 2067/2015/ΕΚ σχετικά με Σταθερό Εξοπλισμό Ψύξης, Κλιματισμό, Αντλίες Θερμότητας και Μονάδες Ψύξης σε Φορητά και Ρυμουλκούμενα Ψυγεία.

ΝΑΙ ☐

ΟΧΙ ☐

2. Τύπος δραστηριότητας του έργου και συνοπτική περιγραφή της παραγωγικής διαδικασίας

3. Επιλέξιμες δαπάνες του έργου / της αιτούμενης χορηγίας

Το Πιστοποιητικό Συμβατότητας είναι απαραίτητο για σκοπούς χρηματοδότησης / επιχορήγησης στα πλαίσια του προαναφερόμενου Σχεδίου / Προγράμματος / Σχεδίου Χορηγιών.

Δηλώνω υπεύθυνα ότι τα πιο πάνω στοιχεία είναι αληθή.

(Υπογραφή Ενδιάμεσου
Φορέα / Δικαιούχου)

Άτομο Επικοινωνίας:

Τηλέφωνο Επικοινωνίας:

Διεύθυνση
αλληλογραφίας:

Ηλεκτρονική Διεύθυνση:

Ημερομηνία:

Σύστημα Ταξινόμησης Οικονομικών Δραστηριοτήτων NACE Rev. 2, της
Ευρωπαϊκής Ένωσης

i. Ξυλουργική Βιομηχανία (Ξυλουργεία – Επιπλοποιεία) - Κωδ. 31 & 16.23

31	Κατασκευή επίπλων
31.0	Κατασκευή επίπλων
31.01	Κατασκευή επίπλων για γραφεία και καταστήματα
31.02	Κατασκευή επίπλων κουζίνας
31.03	Κατασκευή στρωμάτων
31.09	Κατασκευή άλλων επίπλων

16.23	Κατασκευή άλλων ξυλουργικών προϊόντων οικοδομικής
-------	---

ii. Μεταλλικές Κατασκευές - Κωδ. 25

25	Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού
25.1	Κατασκευή δομικών μεταλλικών προϊόντων
25.11	Κατασκευή μεταλλικών σκελετών και μερών μεταλλικών σκελετών
25.12	Κατασκευή μεταλλικών πορτών και παραθύρων
25.2	Κατασκευή μεταλλικών ντεπόζιτων, δεξαμενών και δοχείων
25.21	Κατασκευή σωμάτων και λεβήτων κεντρικής θέρμανσης
25.29	Κατασκευή άλλων μεταλλικών ντεπόζιτων, δεξαμενών και δοχείων
25.3	Κατασκευή ατμογεννητριών, με εξαίρεση τους λέβητες ζεστού νερού για την κεντρική θέρμανση
25.30	Κατασκευή ατμογεννητριών, με εξαίρεση τους λέβητες ζεστού νερού για την κεντρική θέρμανση
25.4	Κατασκευή όπλων και πυρομαχικών
25.40	Κατασκευή όπλων και πυρομαχικών
25.5	Σφυρηλάτηση, κοίλανση, ανισόπαχη τύπωση και μορφοποίηση μετάλλων με έλαση· κονιομεταλλουργία
25.50	Σφυρηλάτηση, κοίλανση, ανισόπαχη τύπωση και μορφοποίηση μετάλλων με έλαση· κονιομεταλλουργία
25.6	Κατεργασία και επικάλυψη μετάλλων· μεταλλοτεχνία
25.61	Κατεργασία και επικάλυψη μετάλλων
25.62	Μεταλλοτεχνία
25.7	Κατασκευή μαχαιροπήρουνων, εργαλείων και σιδηρικών
25.71	Κατασκευή μαχαιροπήρουνων
25.72	Κατασκευή κλειδαριών και μεντεσέδων
25.73	Κατασκευή εργαλείων
25.9	Κατασκευή άλλων μεταλλικών προϊόντων

25.91	Κατασκευή χαλύβδινων βαρελιών και παρόμοιων δοχείων
25.92	Κατασκευή ελαφρών μεταλλικών ειδών συσκευασίας
25.93	Κατασκευή ειδών από σύρμα, αλυσίδων και ελατηρίων
25.94	Κατασκευή συνδετήρων και προϊόντων κοχλιομηχανών
25.99	Κατασκευή άλλων μεταλλικών προϊόντων π.δ.κ.α.

iii. **Βιομηχανία Τροφίμων και Ποτοποιία – Κωδ. 10 & 11**

10	Βιομηχανία Τροφίμων
10.1	Επεξεργασία και συντήρηση κρέατος και παραγωγή προϊόντων κρέατος
10.11	Επεξεργασία και συντήρηση κρέατος
10.12	Επεξεργασία και συντήρηση κρέατος πουλερικών
10.13	Παραγωγή προϊόντων κρέατος και κρέατος πουλερικών
10.2	Επεξεργασία και συντήρηση ψαριών, καρκινοειδών και μαλακίων
10.20	Επεξεργασία και συντήρηση ψαριών, καρκινοειδών και μαλακίων
10.3	Επεξεργασία και συντήρηση φρούτων και λαχανικών
10.31	Επεξεργασία και συντήρηση πατατών
10.32	Παραγωγή χυμών φρούτων και λαχανικών
10.39	Άλλη επεξεργασία και συντήρηση φρούτων και λαχανικών
10.4	Παραγωγή φυτικών και ζωικών ελαίων και λιπών
10.41	Παραγωγή ελαίων και λιπών
10.42	Παραγωγή μαργαρίνης και παρόμοιων βρώσιμων λιπών
10.5	Παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων
10.51	Λειτουργία γαλακτοκομείων και τυροκομία
10.52	Παραγωγή παγωτών
10.6	Παραγωγή προϊόντων αλευρόμυλων· παραγωγή αμύλων και προϊόντων αμύλου
10.61	Παραγωγή προϊόντων αλευρόμυλων
10.62	Παραγωγή αμύλων και προϊόντων αμύλου
10.7	Παραγωγή ειδών αρτοποιίας και αλευρωδών προϊόντων
10.71	Αρτοποιία· παραγωγή νωπών ειδών ζαχαροπλαστικής
10.72	Παραγωγή παξιμαδιών και μπισκότων· παραγωγή διατηρούμενων ειδών ζαχαροπλαστικής
10.73	Παραγωγή μακαρονιών, λαζανιών, κουσκούς και παρόμοιων αλευρωδών προϊόντων
10.8	Παραγωγή άλλων ειδών διατροφής
10.81	Παραγωγή ζάχαρης
10.82	Παραγωγή κακάου, σοκολάτας και ζαχαρωτών
10.83	Επεξεργασία τσαγιού και καφέ
10.84	Παραγωγή αρτυμάτων και καρυκευμάτων

10.85	Παραγωγή έτοιμων γευμάτων και φαγητών
10.86	Παραγωγή ομογενοποιημένων παρασκευασμάτων διατροφής και διαιτητικών τροφών
10.89	Παραγωγή άλλων ειδών διατροφής π.δ.κ.α.
10.9	Παραγωγή παρασκευασμένων ζωοτροφών
10.91	Παραγωγή παρασκευασμένων ζωοτροφών για ζώα που εκτρέφονται σε αγροκτήματα
10.92	Παραγωγή παρασκευασμένων ζωοτροφών για ζώα συντροφιάς

11	Ποτοποιία
11.0	Ποτοποιία
11.01	Απόσταξη, ανακαθαρισμός και ανάμιξη αλκοολούχων ποτών
11.02	Παραγωγή οίνου από σταφύλια
11.03	Παραγωγή μηλίτη και κρασιών από άλλα φρούτα
11.04	Παραγωγή άλλων μη αποσταγμένων ποτών που υφίστανται ζύμωση
11.05	Ζυθοποιία
11.06	Παραγωγή βύνης
11.07	Παραγωγή αναψυκτικών· παραγωγή μεταλλικού νερού και άλλων εμφιαλωμένων νερών

iv. Παραγωγή Χημικών Ουσιών και Προϊόντων, Φαρμακευτικών Προϊόντων και Πλαστικών Προϊόντων - Κωδ. 20, 21 & 22

20	Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων
20.1	Παραγωγή βασικών χημικών προϊόντων, λιπασμάτων και αζωτούχων ενώσεων, πλαστικών και συνθετικών υλών σε πρωτογενείς μορφές
20.11	Παραγωγή βιομηχανικών αερίων
20.12	Παραγωγή χρωστικών υλών
20.13	Παραγωγή άλλων ανόργανων βασικών χημικών ουσιών
20.14	Παραγωγή άλλων οργανικών βασικών χημικών ουσιών
20.15	Παραγωγή λιπασμάτων και αζωτούχων ενώσεων
20.16	Παραγωγή πλαστικών σε πρωτογενείς μορφές
20.17	Παραγωγή συνθετικού ελαστικού (συνθετικού καουτσούκ) σε πρωτογενείς μορφές
20.2	Παραγωγή παρασιτοκτόνων και άλλων αγροχημικών προϊόντων
20.20	Παραγωγή παρασιτοκτόνων και άλλων αγροχημικών προϊόντων
20.3	Παραγωγή χρωμάτων, βερνικιών και παρόμοιων επιχρισμάτων, μελανιών τυπογραφίας και μαστιχών
20.30	Παραγωγή χρωμάτων, βερνικιών και παρόμοιων επιχρισμάτων, μελανιών τυπογραφίας και μαστιχών

20.4	Παραγωγή σαπουνιών και απορρυπαντικών, προϊόντων καθαρισμού και στίλβωσης, αρωμάτων και παρασκευασμάτων καλλωπισμού
20.41	Παραγωγή σαπουνιών και απορρυπαντικών, προϊόντων καθαρισμού και στίλβωσης
20.42	Παραγωγή αρωμάτων και παρασκευασμάτων καλλωπισμού
20.5	Παραγωγή άλλων χημικών προϊόντων
20.51	Παραγωγή εκρηκτικών
20.52	Παραγωγή διαφόρων τύπων κόλλας
20.53	Παραγωγή αιθέριων ελαίων
20.59	Παραγωγή άλλων χημικών προϊόντων π.δ.κ.α.
20.6	Παραγωγή συνθετικών ινών
20.60	Παραγωγή συνθετικών ινών

21	Παραγωγή βασικών φαρμακευτικών προϊόντων και φαρμακευτικών σκευασμάτων
21.1	Παραγωγή βασικών φαρμακευτικών προϊόντων
21.10	Παραγωγή βασικών φαρμακευτικών προϊόντων
21.2	Παραγωγή φαρμακευτικών σκευασμάτων
21.20	Παραγωγή φαρμακευτικών σκευασμάτων

22	Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες
22.1	Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ)
22.11	Κατασκευή επισώτρων (ελαστικά οχημάτων) και σωλήνων από καουτσούκ· αναδόμηση και ανακατασκευή επισώτρων (ελαστικά οχημάτων) από καουτσούκ
22.19	Κατασκευή άλλων προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ)
22.2	Κατασκευή πλαστικών προϊόντων
22.21	Κατασκευή πλαστικών πλακών, φύλλων, σωλήνων και ειδών καθορισμένης μορφής
22.22	Κατασκευή πλαστικών ειδών συσκευασίας
22.23	Κατασκευή πλαστικών οικοδομικών υλικών
22.29	Κατασκευή άλλων πλαστικών προϊόντων

ν. Παραγωγή άλλων μη Μεταλλικών Ορυκτών Προϊόντων Κωδ. 23

23	Παραγωγή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων
23.1	Κατασκευή γυαλιού και προϊόντων από γυαλί
23.11	Κατασκευή επίπεδου γυαλιού
23.12	Μορφοποίηση και κατεργασία επίπεδου γυαλιού
23.13	Κατασκευή κοίλου γυαλιού
23.14	Κατασκευή ινών γυαλιού
23.19	Κατασκευή και κατεργασία άλλων ειδών γυαλιού, περιλαμβανομένου του γυαλιού για τεχνικές χρήσεις
23.2	Παραγωγή πυρίμαχων προϊόντων
23.20	Παραγωγή πυρίμαχων προϊόντων
23.3	Παραγωγή δομικών υλικών από άργιλο

23.31	Κατασκευή κεραμικών πλακιδίων και πλακών
23.32	Κατασκευή τούβλων, πλακιδίων και λοιπών δομικών προϊόντων από οπτή γη
23.4	Κατασκευή άλλων προϊόντων πορσελάνης και κεραμικής
23.41	Κατασκευή κεραμικών ειδών οικιακής χρήσης και κεραμικών διακοσμητικών ειδών
23.42	Κατασκευή κεραμικών ειδών υγιεινής
23.43	Κατασκευή κεραμικών μονωτών και κεραμικών μονωτικών εξαρτημάτων
23.44	Κατασκευή άλλων κεραμικών προϊόντων για τεχνικές χρήσεις
23.49	Παραγωγή άλλων προϊόντων κεραμικής
23.5	Παραγωγή τσιμέντου, ασβέστη και γύψου
23.51	Παραγωγή τσιμέντου
23.52	Παραγωγή ασβέστη και γύψου
23.6	Κατασκευή προϊόντων από σκυρόδεμα, τσιμέντο και γύψο
23.61	Κατασκευή δομικών προϊόντων από σκυρόδεμα
23.62	Κατασκευή δομικών προϊόντων από γύψο
23.63	Κατασκευή έτοιμου σκυροδέματος
23.64	Κατασκευή κονιαμάτων
23.65	Κατασκευή ινοτσιμέντου
23.69	Κατασκευή άλλων προϊόντων από σκυρόδεμα, γύψο και τσιμέντο
23.7	Κοπή, μορφοποίηση και τελική επεξεργασία λίθων
23.70	Κοπή, μορφοποίηση και τελική επεξεργασία λίθων
23.9	Παραγωγή λειαντικών προϊόντων και μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων π.δ.κ.α.
23.91	Παραγωγή λειαντικών προϊόντων
23.99	Παραγωγή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων π.δ.κ.α.

vi. **Ανακύκλωση διαλεγμένου υλικού**

38	Συλλογή, Επεξεργασία και Διάθεση Αποβλήτων και Ανάκτηση Υλικών
38.32	Ανάκτηση διαλεγμένου υλικού
38.32.1	Ανακύκλωση μεταλλικών και μη μεταλλικών απορριμμάτων και υπολειμμάτων

Από Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας